هەرێمی کوردستانی عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی ـ عێراق

پرۆتۆکۆلەکان

٢٤

٢٠٠٠ ـ بەرگی بیست و چوارەم

چاپی یەکەم ٢٠٠١

پێڕست:

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی دەستپێک ل٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە یەک ل٢١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە دوو ل٧١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە سێ ل٧٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە چوار ل١٠١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە پێنج ل١٠٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە شەش ل١٥٩

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە حەوت ل١٧٩

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە هەشت ل١٩٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە نۆ ل٢١٩

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە دە ل٢٧٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە یازدە ل٣٠١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە دوازدە ل٣٨١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە سێزدە ل٤٠١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە چواردە ل٤٢٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە پازدە ل٤٤٩

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە شازدە ل٤٩١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە حەقدە ل٥٢١

بەڕێز عـــبـــدالخــــالق مـــحـــمـــد رشـــيـــد:

بــەڕێـز ســـــــەرۆکـی ئـەنجــــــومــــــەن.

له برگه دوو هاتووه لەبارەی تقاعد دەڵێ واحالتهم على التقاعد، یانی ئەم مەسەلەیە نەختێک ناحیەی قانونی نازانم چەند دەگونجێت، چونکە مەسەلەی تقاعد ئەبێت سنی قانونی خۆی هەبێت یان ئەسبابێکی موجەبە هەبێت نازانم لەو حاڵەتە انسان دەتوانێ نەقلی بکات لەبۆ شوێنی تر احالەی بۆ تقاعد بەبێ سنی قانونی مانای وایە اشکالاتێک دەبێت لەلایەنی قانونیەوە، سوپاس.

بــەڕێـز ســـــــەرۆکـی ئـەنجــــــومــــــەن:

بەڕێز کاک عبدالخالق ئەگەر بیخوێنێتەوە (احالتهم على التقاعد وفق القانون) نوسراوە لەوانەیە تێبینی ئەوەت نەکردبێت، ئەمە متبعە لەهەموو دوائردا وەزیر بۆی هەیە موظفی خۆی کە سنی قانونی تەواو کرد یا کە موظف خۆی داوای کرد وەزیر بۆی هەیە احالەی تقاعدی بکات. مەوضوع معاقبە نییە موضوع سنی قانونییە و رغبەی شخصی تقاعد، زۆر سوپاس هیچ تێبینی تر هەیە؟ کەواتە دەیخەینە دەنگدانەوە... برگەی یەکەمی اولاً: تخويل هيئة رئاسة المجلس الوطني لكوردستان العراق تحديد ملاكات المجلس ووضع الهيكل الاداري له.

تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە لەگەڵیان دەستیان بەرزبکەنەوە... زۆر سوپاس.. ئەوانەی دژن دەستیان بەرزبکەنەوە... سوپاس.. بەتێکڕای دەنگ برگەی یەکەم وەرگیرا.

ثانياً: يخول رئيس المجلس صلاحية تعيين موظفيه وترفيعهم ومعاقبتهم واحالتهم على التقاعد وفق القانون.

تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە ئەم برگەیەش پەسەند دەکەن دەستیان بەرزبکەنەوە... سوپاس.. ئەو بەڕێزانەی کە پەسەندی ناکەن دەستیان بەرزبکەنەوە... برگەی دووەمیش بەتێکڕای دەنگ وەرگیرا، هەموو بڕیارەکە دەخەینە دەنگدانەوە.. تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە هەموو بڕیارەکە پەسەند دەکەن بە هەردوو برگەکەیەوە دەستیان بەرزبکەنەوە... زۆر سوپاس.. ئەو بەڕێزانەی کە پەسەندی ناکەن تکایە دەستیان بەرزبکەنەوە... بەگشتی دەنگ هەموو بڕیارەکە وەرگیرا.

بەڕێزان ئەوەی شایستەیە کە ئیشارەتی پێ بدەم پێش ئەوەی بچینە برگەی دووەمی بەرنامەی کاری ئەمڕۆمان کە وەفدێکی برا ئێزیدیەکانمان لە هۆڵی پەرلەمان ئامادەن ومیوانن لێرە، ڕێگام پێ بدەن بەناوی ئێوەی بەڕێزەوە بەخێرهاتنیان بکەم، بەخێر بێن. تکایە ئەندامێکی بەڕێزی لیژنەی یاسا بفەرموێ بۆخوێندنەوەی یەکەمی پرۆژەی یاسای یەکێتی جوتیارانی هەرێمی کوردستانی عێراق.

بــەڕێـز شــــێــــروان نـاسح حــــەیـدەری:

بــەڕێـز ســـــــەرۆکـی ئـەنجــــــومــــــەن.

پرۆژەی یاسای ژمارە ( ) ی ساڵی ٢٠٠٠

یاسای یەکێتی جوتیارانی هەرێمی کوردستانی عێراق

ماددەی یەکەم:

مەبەست لەم گوزارشتانەی خوارەوە ماناکانی تەنیشتیانە:

١- هەرێم: هەرێمی کوردستانی عێراق.

٢- یەکێتی: یەکێتی جوتیارانی کوردستان، بەپیتەکانی(ی.ج.ک) کورت دەکرێتەوە.

٣- سەرۆک: سەرۆکی یەکێتی جوتیارانی کوردستان.

٤- نووسینگە: نوسینگەی راپەڕاندنی یەکێتی جوتیارانی کوردستان.

٥- وەزیر: وەزیری کشتوکاڵ و ئاودێری.

بەشی یەکەم

دامەزراندن و ئامانجەکان

ماددەی دووەم:

یەکێتی جوتیارانی کوردستان لە هەرێم دادەمەزرێ، رێکخراوێکی پیشەیی دیموکراتی یەو خاوەنی کەسایەتی مەعنەوی و سەربەخۆیی دارایی و کارگێڕی وکۆمەڵایەتی و پیشەیی دەبێ، وداکۆکی لە مافی یەکێتی جوتیارانی کوردستان دەکات و ناوەندەکەی لەهەولێری پایتەختی هەرێم دەبێت و بۆی هەیە لق لە مەڵبەندی پارێزگاکان و لیژنە لە قەزاو ناحیەو گوندەکانی هەرێمدا بکاتەوە.

ماددەی سێیەم:

یەکێتی لەسەر داواکاریەک مۆڵەتی رەسمی پێ دەدرێ، کە ئەوانەی پێشکەشی دەکەن، بەلایەنی پسپۆڕ لە (١٥) پازدە کەس کەمتر نەبن و دەبنە دەستەی ئامادەکار بۆ بەڕێوەبردنی کارەکانی یەکێتی تاکو هەڵبژاردن ئەنجام دەدرێ.

ماددەی چوارەم:

یەکێتی لەپێناوی ئەم ئامانجانەی خوارەوە کار دەکات:

١- رێکخستنی جەماوەری جوتیاران لەهەرێم و یەکخستنی رێزەکانیان لەدەوری یەکێتی یەکەیان بۆ زامن کردنی ئایندەیەکی باشتر بۆیان.

٢- کۆشش دەکات بۆ چاککردنی باری گوزەرانی جوتیاران وبەرزکردنەوەی ئاستی رۆشنبیری وکۆمەڵایەتی و تەندروستیان.

٣- پەرەپێدانی گیانی دیموکراسیەت لەناو جووتیاران و هاندانیان بە پەیڕەوکردنی دیموکراسیەت لە پەیوەندی یە کۆمەڵایەتی و پیشەیی یەکانیان.

٤- چاندنی گیانی بەختکاری بۆ بەرگری کردن بەشێوازی دیموکراسی لەمافە ڕەواکانیان لە رێگای پێشکەش کردنی بەتاک وبەکۆمەڵ و خۆپیشاندانی ئاشتیانە وهێمن.

٦- کارکردن بۆ دانانی یاسایەک بۆ چارەسەرکردنێکی ریشەیی گیروگرفتی زەوی یە کشتوکاڵیەکان ولق وپۆپەکانی لەهەرێمدا، لەگەڵ پارێزگاریکردن لەماف وبەرژەوەندی یەکانی جوتیاران و کەشاوەرزان وەدەست نیشان کردنی گرفت وئاستەنگەکانی بواری کشتوکاڵی

لەتێکڕای ناوچەکانی هەرێم دا بۆ دانانی ڕێگا چارەی شایستە بۆ ئەم مەبەستەش بەتوێژینەوە و دراسەی تایبەت بکرێت.

٧- کارکردن بۆ پێکهێنانی ئەنجومەنی باڵای کشتوکاڵی لەهەرێم بەبەشداری نوێنەری جوتیاران.

٨- کارکردن بۆ ڕەنگدانەوەی ئێش وئازاری جووتیارانی کورد ئەوانەی لەناوچەکانی کوردستانی ئازادنەکراون لە پتەوکردنی پەیوەندی نێوان ئەوان و جووتیارانی ناوچە ئازاد کراوەکان لەهەرێم.

٩- بەستنی پەیوەندی یەکی پتەو لەنێوان جوتیارانی کوردستان وجوتیارانی وولاتانی دەرەوە، وەئالوگۆڕکردنی زانیاری و پسپۆڕایەتی کێلگەیی و پیشەیی لەگەڵیان.

١٠- کارکردن بۆ گەڕانەوەی جوتیارانی ئاوارە بۆ گوند و کێلگەو زەوی وزارەکانیان لەگەڵ دابین کردنی پێداویستی ژیان و بەرهەم هێنان، هەروەها هاندانی جووتیاران بۆ گەڕانەوە لە شارەوە بۆگوندەکانیان.

١١- سود وەرگرتن لەو یارمەتیانەی کەلە ڕێگای ڕێکخراوە نێو دەوڵەتی و خێرخوازەکانی پەیوەستن بە کشتوکاڵ و پێشکەش دەکرێن لەگەڵ یارمەتی ماددی و ڕاوێژکاری لەبواری کشتوکاڵی کێڵگەیی و سامانی ئاژەڵ.

١٢- هەوڵدان بۆ قەرەبوو کردنەوەی زەرەرو زیانی ئابووری وگیانی جوتیارانی کوردستان لە ئەنجامی ئەو سیاسەتە شۆڤینی و نامرۆڤانەیەی کە ڕژێمە یەک لەدوای یەکەکانی عێراق کردیان، کە ئەمەش لەگەنجینەی عێراق دابین بکرێت.

١٣- هەوڵدان بۆکردنەوەی قوتابخانە لەگوند و دێهاتەکان و ئیمتیازی تایبەت بدرێت بەکوڕە جوتیارەکان بۆوەرگرتنیان لە ئامادەیی یەکان و پەیمانگاکان و کۆلیژەکانی کشتوکاڵی.

١٤- کارکردن لەپێناو بەگەڕخستنەوەی بانکی کشتوکاڵی بۆ بەردەوام بوونی چالاکی یەکانی بۆ خستنەسەرو پشتگیری و دانی سلفە بۆ پرۆژەی کشتوکاڵی بەمەرجی سووک وئاسان.

١٥- ئامۆژکاری کردنی جوتیاران بۆ بەکارهێنانی ڕێک وپێکی بۆ سامانی ئاو لەکوردستان بە شێوەیەک کە لەخزمەتی ئابووری و قەدەغە کردنی بەفیڕۆدانی ئەو سامانە ئاوی یەی کە هەیە و تەرخان کراوە بۆ ئاودێری و هەروەها هەوڵدان لەپێناو زیاد کردنی سەرچاوەی ئاودێری و گەشەپێدان و چاککردنی ئەو سەرچاوانەی کە هەن.

١٦- کارکردنێکی جددی بۆ پاککردنی سەرچاوەی ئاودێری و گەشەپێدان و چاککردنی ئەو سەرچاوانەی کەهەن.

١٧- ووشیار کردنەوەی تەندروستی جوتیاران لەپێناو پاراستنی تەندروستی خۆیان و منداڵیان و خێزانیان و هەروەها کارکردن بۆ زیاد کردنی بنکە تەندروستی یەکانی بەشەری و بەیتەری.

١٨- کارکردن بۆ دامەزراندنی کۆمپانیای توخمی ڕەسەن و باش و هاندانی جوتیاران بۆ تاقی کردنەوەو تۆو کردنی توخمی گونجاو لەگەڵ کەش وهەوای کوردستان.

٢٠- کارکردن بۆ دامەزراندنی کۆگاکانی ساردکردنەوە بۆ پاراستنی بەرهەمەکان و عەمبار کردنی لەکاتی زۆری و بەکارهێنانی لەکاتی نەبوونی.
٢١- هاندانی چاندن لەخانووی شووشەیی ودابین کردنی پێداویستی یەکانی.
٢٣- هاندان و بوژانەوەی پیشە کەلەپوری یەکان (کلاش، دروست کردنی لباد، جاجم، بەڕەو...هتد) وەنیشاندانی ئەم بەرهەمانە لەپێشانگە تایبەتی یەکان لەناوەو دەرەوەی هەرێم.
٢٤- هاندانی جوتیاران بۆ چاندنی رووەکە سروشتی یەکان بەهاوکاری لەگەڵ لایەنە جیهانییەکانی پسپۆڕ وبەشێوەیەکی کاریگەرو رێک وپێک.
٢٥- کارکردن بۆدابین کردنی ئامرازی گواستنەوەی تازە بەنرخێکی گونجاو بۆ بەرهەمە کشتوکاڵی یەکان وەکو هێڵی ئاسنین و ئۆتۆمبیلی بارهەڵگری گەورە.
٢٦- ووشیار کردنەوەی جوتیاران بۆ پاراستنی جەنگەڵە سروشتی یەکان و لەوەڕگاکان و پەرەپێدانی، بەمەبەستی گەڕانەوەی سیمای رووەکی بۆخاکی کوردستان.
٢٧- هاندانی جوتیاران بۆ گرنگی دان بەسامانی ئاژەڵی وەکو سەرچاوەیەکی گرنگ لەسەرچاوە کشتوکاڵی یەکان.
٢٨- هەوڵدان بۆ دۆزینەوە وچارەسەر کردنی کێشەی وشکە ساڵی.
٢٩- کارکردن لەپێناو نەهێشتنی نەخوێندەواری لە ریزەکانی جوتیاران بەزۆر وکردنەوەی بنکە لەناوچە و گوندەکان و دابین کردنی پیداویستیەکانی.
٣٠- بەشداری کردن لەجێ بەجێ کردنی پلانی حکومەت بۆ رێکخستن وگەشەپێدانی چاندن و بەرهەم هێنانی کشت وکاڵ.
٣١- کارکردن لەپێناو پاراستنی ژینگەی کوردستان و پاک راگرتنی.
٣٢- هەوڵدان بۆ بەرین کردنی زۆرترین پانتایی کشتوکاڵی و کەم کردنەوەی زەوی بۆ مەبەستی ناکشتوکاڵی.
٣٣- کارکردن بۆ بەکارهێنانی تەکنۆلۆجیای نوێ لەبواری کشتوکاڵدا.
٣٤- هەوڵدان بۆ دەستەبەر کردنی ئاسایشی خۆراک.

بەشی دووەم
چوونە ناو یەکێتی ئەندامێتی

ماددەی پێنجەم:

مەرجی ئەندامێتی:
١- هاووڵاتی کوردستانی عێراق بێت و لێی نیشتەجێ بێت.
٢- بەتاوانێکی ئابڕووبەر حوکم نەدرا بێت.
٣- ئەو جوتیارەی کە پیشەی کاری کشتوکاڵە بەهەردوو کەرتی روەکی و ئاژەڵی وەک پیشەیەکی سەرەکی، ئەوەش ئەمانە دەگرێتەوە:

أ- ئەو جووتیارەی زەوی چاکسازی کشتوکاڵی بەسەردا دابەش کراوە.
ب- ئەوی کرێ گرتەن (واتە ئەوانەی زەویان بە کرێ پێدراوە).
ج- ئەو وەرزێرانەی (زارع) زەوی یەکانیان بۆ دەگەڕێتەوە ئی هیچ کەسێکیان تێپەڕێ دوو هێندەی راددەی یاسایی بۆ دابەش کردن نەکا.
٤- جوتیارو کرێکاری کشتوکاڵی لەناوچەی کاری یەکێتی.
٥- کشتیارە کشتوکاڵی یەکان.
٦- خاوەنی پرۆژە کشتوکاڵی یەکان ـ بەهەردوو کەرتی ڕوەکی وئاژەڵی.
٧- دەرچووانی ئامادەیی و پەیمانگای کشتوکاڵی بەمەرجێک ئەرکی کەیان نەبێت وەک وەزیفە.
٨- تەمەنی لە (١٦) شازدە ساڵ کەمتر نەبێت.
٩- نیشتەجێی ئەو ناوچەیە بێت کەزەوی یان پرۆژەی کشتوکاڵی یەکەی لێ یە.

ماددەی شەشەم:

١- چوونە ناو یەکێتی بە داواکاری یەکی نوسراو دەبێت و، پێشکەش بە لیژنەکانی یەکێتی دەکرێت و بەڵگەنامەی پێویستی پێوە دەلکێنرێت.
٢- داواکاری چوونە ناو یەکێتی ئەگەر پێشکەش بە لیژنەی گوند یان ناحیە کرابوو بەرزدەکرێتەوە بۆ لیژنەی قەزا، وە لەماوەی (١٥) رۆژ لەمێژووی تۆمار کردنێوە پێویستە ببڕێندرێتەوە، ئەگەر ماوەکەش تەواو بوو نەبڕێندرابەوە ئەوا داواکاری یەکە بە قبوڵ کراو دەژمێردرێت.
٣- لیژنەی قەزاو لیژنەکانی سەروتر بۆیان هەیە داواکاری چوونە ناو یەکێتی رەت بکاتەوە بە بڕیارێکی هۆدار، خاوەنی داوکاریەکەش بۆی هەیە لە دادگای پێداچوونەوەی هەرێمدا لەماوەی (٣٠) رۆژ لەمێژووی ئاگادار کردنیەوە تانەی لێ بداو بڕیاری دادگاش بە بنبڕ دادەنرێت.

ماددەی حەوتەم:

١- رەسمی چوونە پاڵ یەکێتی بۆ ئەندام (٢٥) بیست و پێنج دینارە.
٢- رەسمی بەشدار بوونی ساڵانە (٢٠) بیست دینار دەدرێ کە لەمانگی شوباتی هەر ساڵێک نابێ تێپەڕێت، ئەگەر ئەندام لەکاتی دانی ئەو رەسمە لەکاتی دیاری کراو دواکەوت (٥٠ ٪) لەرەسمی بەشدار بوونی بۆ یەکێتی جەزا دەدرێ، وە ئەگەر بۆ ماوەی سێ ساڵی یەک لەدوای یەک بەبێ عوزرێکی ڕەوا ئەو رەسمەی نەدا مافی ئەندامێتی لە دەست دەدات.

بەشی سێ یەم
«پێکهاتە»

ماددەی هەشتەم:

یەکێتی پێک دێت لە:
١- لیژنەی گوند.
٢- لیژنەی ناحیە.

٣- لیژنەی قەزا.
٤- لیژنەی لق لە پارێزگاکان.
٥- لیژنەی بەرزەفتی.
٦- نوسینگەی راپەراندن.
٧- کۆنگرە.

ماددەی نۆیەم:

لیژنەی گوند: پێک دێت لەسێ ئەندام و یەک ئەندامی یەدەگ، هەر سێ ساڵ جارێک لەلایەن ئەندامانی یەکێتی لە سنووری گوند هەڵدەبژێردرێ، بەمەرجێک ژمارەی ئەندامانی یەکێتی لەسنوری هەر گوندێک لە (٣٠) سی جووتیار کەمتر نەبێت، وە لەکاتی کەمتر بوونی ئەم ژمارەیە بە دوو گوند یان زیاتر کە ژمارەیان بگاتە (٣٠) سی جووتیار بەیەکەوە لیژنەیەک پێک دەهێنن.

ماددەی دەیەم:

لیژنەی ناحیە: پێک دێت لەسێ ئەندام و یەک ئەندامی یەدەگ، هەر سێ ساڵ جارێک لەلایەن سەرۆکی لیژنەی گوندەکانەوە هەڵدەبژێردرێن و، لیژنەش لەنێوان ئەندامانی سەرۆکێک بۆ خۆی هەڵدەبژێرێ.

ماددەی یازدەهەم:

لیژنەی قەزا: پێک دێت لەسێ ئەندام و دوو ئەندامی یەدەگ، هەر سێ ساڵ جارێک لەلایەن لیژنەی ناحیەکانەوە هەڵدەبژێردرێن و، لیژنەش لەنێوان ئەندامانی سەرۆکێک بۆ لیژنە هەڵدەبژێرێ.

ماددەی دوازدەهەم:

ئەرک و دەسەڵاتەکانی لیژنەکانی (گوند، ناحیە، قەزا):
١- جێ بەجێ کردنی بڕیارو راسپاردەکانی لیژنەکانی سەروتریان.
٢- بەشداری کردن لەچارەسەری کێشەکانی جوتیاران و کشتوکاڵ بەشێوەیەکی گونجاو لەگەڵ دەزگا رەسمی یەکان، هەر یەکەو لەسنووری کاری خۆیدا.
٣- بەرزکردنەوەی پێشنیارەکانی تایبەت بە پەرەپێدانی ناوچەکانیان بۆ دام ودەزگا پەیوەندارەکانی حکومەت، هەر لیژنەیە و لەسنووری جوگرافی خۆی.
٤- نامەو نوسراو بۆ دەزگا رەسمی یەکان و رێکخراوەکان هەر یەکە لەسنووری جوگرافی خۆی.
٥- کارپێکردنی ئەو دەسەڵاتانەی لەلایەن لیژنەکانی سەروتر بەهەریەکەیان دەبەخشرێ بەگوێرەی ئەم یاسایە.

ماددەی سێزدەهەم:

لیژنەی لقەکانی یەکێتی لەپارێزگاکان: لەلایەن لیژنەیەک بەرێوە دەچێ کە پێک دێت لەپێنج ئەندام و دوو ئەندامی یەدەگ، کە هەر سێ ساڵ جارێک لەلایەن لیژنەی قەزاکان و سەرۆکی

لیـژنەی ناحیـە هەڵدەبژێردرێن، و لیـژنە لەناو ئەندامەکانی دا سەرۆک و جێگری سەرۆک و بەرپرسی دارایی هەڵدەبژێرێ.

ماددەی چواردەهەم:

دەسەڵاتەکانی لیژنەی لق:

١- جێ بەجێ کردنی بڕیار وراسپاردەکانی کۆنگرەو نووسینگەی ڕاپەڕاندن.

٢- دامەزراندنی بەردەستەکان (مستخدمی) لە لق.

٣- هەڵبژاردنی ئەو کەسەی نوێنەرایەتی یەکێتی دەکات لە لیژنە ڕەسمیەکانی سنووری پارێزگا.

٤- پێشکەش کردنی پێشنیارو راسپاردەی تایبەت بەکاروباری لق بۆ نووسینگەی راپەراندن تا بڕیاری لەسەر بدرێت.

٥- سەرف کردنی خەرجی پێویست بۆ کاروباری لق لەدوو توێی بودجەکەیدا.

٦- رێکخستنی ناسنامە بەپێی ڕێنماییەکانی نووسینگەی ڕاپەڕاندن.

٧- کار پێکردنی ئەو دەسەڵاتانەی کە نووسینگەی ڕاپەڕاندن پێی دەبەخشێت بە گوێرەی ئەم یاسایە.

ماددەی پازدەهەم:

لیژنەی بەرزەفتی(الانضباط)تایبەتمەند دەبێ بە تاماشا کردنی ئەو کێشەو شکاتانەی نووسینگە بۆی دەنێرێ، لەگەڵ ئەو سەرپێچیانەی کە لەم یاسایە دەقی گرتووە، وە ئەو بنەمایانە پەیرەو دەکات کە لە یاسای بەرزەفتی فەرمانبەرانی دەوڵەتدا هاتووەو پێک دێت لە سێ ئەندام و یەک ئەندامی یەدەگ کە بەلانی کەمەوە دەرچووی ئامادەیی یەکی پەیوەندار بە سامانی رووەکی یان سامانی ئاژەڵی بێت، وە لەناو خۆیاندا سەرۆکێک بۆ لیژنە هەڵدەبژێرن.

ماددەی شازدەهەم:

لیژنەی بەرزەفتی(الانضباط)دەسەڵاتی دەرهێنانی ئەم سزایانەی خوارەوەی هەیە:

١- وریا کردنەوە.

٢- ئینزار.

٣- لێ قەدەغە کردنی دەست دانە پیشە بۆ ماوەیەک کە لەشەش مانگ زیاتر نەبێ.

٤- ئەو کێشانەی کە بەتاوان دەژمێردرێت دەنێردرێنەوە دادگای تایبەتمەند.

٥- دەربارەی فەرمانبەرانی فەرمانگە ڕەسمییەکان لێ قەدەغە کردن سنووردارە لەسەر ئیش لە دەرەوەی کاتەکانی دەوامی ڕەسمی بەمەرجێک فەرمانگە تایبەتمەندەکە بەبڕیارەکە ئاگادار بێت.

ماددەی حەڤدەهەم:

١- دەکرێ تانە لە بڕیارەکانی لیـژنەی بەرزەفتی بدرێ لەلای دادگای پێداچوونەوەی هەرێم دا لەنێوان ماوەی(١٥)پازدە ڕۆژ لە مێژووی ئاگادار کردنەوە لە بڕیارەکە وە بڕیاری دادگاش بنبڕە.

٢- سزا تەمیز کراوەکان بەسەر سەرپێچی کاردا جێبەجێ ناکرێ تا پلەی بنبڕی وەرنەگرێ.

ماددەی هەژدەهەم:

ئەندام پێویستە لەم کارانەی خوارەوە دوور بکەوێتەوە:

١- نوێ نەکردنەوەی بەشداری سالانە.

٢- پشتگوێ خستن یاخود کۆسپ خستنە بەر پیادەکردنی یاساو پەیڕەوەکانی پەیوەندیدار بە یەکێتی و ئەو بڕیارانەی کە دەریان دەهێنێ.

٣- چاودێری نەکردنی ڕەوشتی پیشەیی وزەرەردان لە ناوبانگ و کەرامەتی پیشەکە.

ماددەی نۆزدەهەم:

ئەندامی سەرپێچی کار لەوەی کە لە ماددەی بیست ودووی ئەم یاسایەدا هاتووە بەبڕیارێکی ئەنجومەن دەدرێتە لیژنەی بەرزەفتی.

ماددەی بیستەم:

نووسینگەی ڕاپەڕاندن: کە کاروباری یەکێتی بەڕێوە دەبات پێک دێت لە:-

١- سەرۆک: دەبێ دەرچووی یەک لە(ئامادەیی، پەیمانگا، کۆلیژ)ی پەیوەندار بە سامانی ڕووەکی یان سامانی ئاژەڵی بێت وماوەی دەرچوونیشی لە حەوت ساڵ کەمتر نەبێت.

٢- شەش ئەندام ودوو ئەندامی یەدەگ: کە شارەزایی یەکی باشیان لەبواری جوتیاران هەبێت.

ماددەی بیست ویەکەم:

١-نووسینگەی بەدەنگەکانی نهێنی لە نێوان ئەندامەکانی دا جێگرێک وسکرتێرێک هەڵدەبژێرێ.

٢- نووسینگە دانیشتنە ئاسایی یەکانی خۆی بەلانی کەمەوە مانگی جارێک دەبەستێ و دانیشتنی نائاسایی بەبانگێشتی سەرۆک یان بەداواکاری سێیەکی ئەندامان دەبەسترێ.

ماددەی بیست ودووەم:

١-نیساب لە نووسینگەی ڕاپەڕاندن بە ئامادەبوونی زۆرینەی ئەندامان تەواو دەبێت، وە بڕیارەکانیش بەزۆرینەی دەنگی ئامادەبووان دەدرێ، وە لەکاتی یەکسان بوونی دەنگەکان بەو لایەنەدا دەلەنگێ کە دەنگی سەرۆکی تێدایە.

٢- ئەگەر بەهەر هۆیەک بێ شوێنی سەرۆک چۆڵ بوو ئەوا جێگرەکەی شوێنی دەگرێتەوە وە لەکاتی چۆڵ بوونی شوێنی جێگر سکرتێر شوێنی دەگرێتەوە.

٣- بەدەنگدانی نهێنی یەکێ لە ئەندامە ئەسڵیەکانی شوێنی سەرۆک دەگرێتەوە لەکاتی چۆڵ بوونی پلەو پایەکانی سەرۆک وجێگرەکەی وسکرتێردا.

٤- ئەگەر پایەکانی زۆرینەی ئەندامانی نووسینگە چۆڵ بوو، نووسینگە لە سەرێتی لەماوەی دوو مانگدا هەوڵی بەستنی کۆنگرە بدات یان زۆرینەی ئەندامانی کۆنگرەی پێشوو بانگهێشت بکات بۆ هەڵبژاردنی ئەوانەی کە ئەو پایانە پڕدەکەنەوە، بەهەمان ڕێگەی باسکراو لەم یاسایەدا بۆ ئەوەندە ماوەی کە ماوە بەمەرجێک ئەو ماوەیە لەشەش مانگ کەمتر نەبێت.

ماددەی بیست وسێیەم:

ئەندامانی نووسینگە بەدەست لەکار کێشراوە دەژمێردرێ ئەگەر لەماوەی ساڵێکدا بەبێ عوزری ڕەوا لە سێ دانیشتنی یەک لەدوای یەک یاخود پێنج دانیشتنی پەراگەندەدا ئامادە نەبوو.

ماددەی بیست وچوارەم:

نووسینگە ئەم تایبەتمەندیانەی خوارەوە ئەنجام دەدات:

١- کارکردن بۆ دەستەبەر کردنی ئامانجەکانی یەکێتی.

٢- پێشکەش کردنی پێشنیار لەبارەی هەموار کردنی یاسای یەکێتی.

٣- جێبەجێ کردنی بڕیارەکانی کۆنگرە.

٤- دامەزراندنی کارمەندان لە یەکێتی و دیاری کردنی کرێیەکانیان وبەرز کردنەوەیان.

٥- دەستنیشان کردنی ئەوانەی کە نوێنەری سەندیکا دەبن لە لیژنە ڕەسمییەکان و ئەوانی تر لەکاتێک کە سەرۆک نوێنەرایەتی ناکات.

٦- ناردنی کێشەو سکاڵایەکان بۆ لیژنەی تایبەتمەند.

٧-پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی بۆ هێنانەدی مەبەستەکانی یەکێتی.

٨- تەماشا کردنی دەست لەکار کێشانەوەی سەرۆک یان جێگرەکەی یان هەر ئەندامێکی نووسینگە یاخود لیژنەکان.

٩- ئامادە کردنی بودجەو دامەزراندنی ژمێریارێکی یاسایی بۆ ووردەکاری کۆتایی.

١٠- ڕێکخستنی خولەکانی هەڵبژاردن وسەرپەرشتی کردنی کرداری هەڵبژاردن بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە.

١١- بڕیاری خۆبەخاوەن کردنی ماڵ و عەقارو قبوڵ کردنی لە قەبەڵ کردن وپێ بەخشین ومەرجەکانی قەرز کردن و پێشکەش کردنی دەست گرۆیی دارایی لەنێوان ئامانجەکانی یەکێتی دا.

١٢- دامەزراندن وبەڕێوەبردنی یانەکان بەگوێرەی یاسای کۆمەڵەکان.

١٣- چاوپێخشاندن بەداواکارییەکانی چوونە ناو یەکێتی.

١٤- ئەنجومەن بۆی هەیە هەندێ لە دەسەڵاتەکانی بدا بە سەرۆکی یەکێتی یان سەرۆکی لقەکان.

ماددەی بیست وپێنجەم:

کۆنگرە: بەرزترین دەسەڵاتە لەناو یەکێتی، پێک دێت لە سەرۆک وئەندامانی نووسینگەی ڕاپەڕاندن ویەدەگەکانی وئەندامانی لیژنەی بەرزەفتی ویەدەگەکانی ولیژنەی هەڵبژێردراوی لقی پارێزگاکانی و سەرۆکی لیژنەی قەزاکان، کۆنگرە هەر سێ ساڵ جارێک بەبڕیاری نووسینگەی ڕاپەڕاندن و بانگهێشتی سەرۆک دەبەسترێت، وەنیساب بە ئامادەبوونی دوو لەسەر سێی ئەندامانی کۆنگرە تەواو دەبێت ولەکاتی تەواو نەبووی نیسابیشدا دوای(١٥)ڕۆژ لە کۆبوونەوەی یەکەم لە هەمان کات وشوێندا هەڵبژاردن بەڕێوە دەچێت ونیسابیش بەئامادەبوونی سێیەکی ئەندامان بەتەواو دەژمێردرێ، بەپێچەوانەوەش ئەنجومەن بەبەردەوام لەکارەکانی لەقەڵەم دەدرێ تا خولێکی تر.

ماددەی بیست وشەشەم:

کۆنگرە لەکاتی ئاسایی خۆی بۆ ئەم مەبەستانە دەبەسترێت:

١- هەڵبژاردنی سەرۆک وئەندامانی نووسینگەی ڕاپەڕاندن ولیژنەی بەرزەفتی.

٢- گفتوکۆ لەسەر ڕاستاندنی بودجەو حسابکاری کۆتایی وپەیڕەوی ناوخۆی یەکێتییەکە.

٣- چاوپێخشاندن بەو پێشنیارانەی کە لەبارەی هەموار کردنی یاسای یەکێتی پێشکەش کراون.
٤- بڕیاردان لەسەر پەیڕەوی ناوخۆو هەموار کردنی.

ماددەی بیست وحەوتەم:

دەکرێ کۆنگرەی نائاسایی لەم حاڵەتانەی خوارەوەدا ببەسترێت:
١- بەبڕیارێکی هۆدار لەلایەن زۆرینەی ئەندامانی نووسینگەی ڕاپەڕاندن.
٢- بە داواکارییەکی نووسراوی هۆدار کە دوو لەسەر سێی ئەندامانی کۆنگرە پێشکەش بە نووسینگەی ڕاپەڕاندنی دەکەن ودەبێ ئەویش بانگهێشت دەربهێنێ وکاتی بەستنی کۆنگرە لەماوەی(١٥)ڕۆژ دیاری دەکات لە مێژووی گەیشتنی داواکارییەکەوە.

ماددەی بیست وهەشتەم:

بڕیارەکانی کۆنگرە بەزۆرینەی دەنگ دەدرێ ولەکاتی یەکسان بوونی دەنگەکانیشدا بەو لایەدا دەڵەنگێ کە سەرۆکی تێدایە.

ماددەی بیست ونۆیەم:

سەرۆک ئەو دەسەڵاتانەی خوارەوەی هەیە:
١- سەرۆکایەتی کردنی کۆبوونەوەکانی نووسینگەی ڕاپەڕاندن.
٢- نوێنەرایەتی کردنی یەکێتی لەلای دەزگای دادوەری وئیدارییەکان و دەستە ڕەسمی ونیمچە ڕەسمییەکان و ڕاستاندنی موعامەلەکان وبەڵگەنامەی تایبەت بەیەکێتی، دەشتوانێ هەندێ لە دەسەڵاتەکانی خۆی بدا بەهەر ئەندامێکی نووسینگەکە بیەوێ.

بەشی چوارەم
«دارایی یەکێتی»

ماددەی سییەم:

دارایی یەکێتی پێک دێت لە:
١- ڕەسمی چوونە ناو یەکێتی و بەشداری ساڵانە.
٢- ئەو بەخششانەی کە لەلایەنە ڕەسمی ونیمچە ڕەسمییەکان پێشکەش دەکرێت بەیەکێتی.
٣- ئەو پێدان و لەقەبەر کردنانەی لەلایەن ئەندامان وکەسانی تر پێشکەش دەکرێت دوای ڕەزامەندی لایەنە تایبەتمەندەکان.
٤- قازانجی ئەو پڕۆژانەی لەلایەن یەکێتییەوە بنیات دەنرێ.
٥- قازانجی چاپەمەنییەکانی یەکێتی.
٦- ئەو کرێیانەی کە یەکێتی بڕیاری لەسەر دەدات لە کاتێک کە بەکاری ناوبژی هەڵدەستێ.
٧- ڕەسمەکانی پشتگیری توانای دارایی ئەندام لە کەفالەو گرێبەند لەنێوان ئەندامان وکەسی پەیوەندار بە ڕێژەی(١٪)لە بڕەپارەی کەفالەو گرێبەند.

ماددەی سی ویەک:

کۆنگرە بۆی هەیە پێشنیاری هەموار کردنی خشتەی ڕەسمە بڕیار لەسەر دراوەکان بکات.

ماددەی سی ودوو:

نووسینگەی ڕاپەڕاندن بەئامادە کردن ودەرهێنانی پەیڕەوی ناوخۆی یەکێتی هەڵدەستێ بۆ ئاسان کردنی جێبەجێ کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە.

ماددەی سی وسێ:

یەکێتی ئەندام دەبێت لە هەموو ئەو لیژنانەی حکومەت کە پەیوەندی بە ڕەوشی جوتیاران و کشتوکاڵ هەیە لە کوردستان.

ماددەی سی وچوار:

کار بەهیچ دەقێک ناکرێت کە لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا هاودژ دەبێت.

ماددەی سی وپێنج:
لەسەر ئەنجومەنی وەزیرانە ئەم یاسایە جێبەجێ بکات.
ماددەی سی وشەش:
ئەم یاسایە لە مێژووی دەرهێنانییەوە جێبەجێ دەکرێت و لەرۆژنامەی رەسمی بڵاو دەکرێتەوە.
بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن:
زۆر سوپاس، بەرێزان ئەم پرۆژەیە ئاراستەی لیژنەی یاسایی ئەنجومەن ولیژنەی کشتوکاڵ ئەکەین و وێنەیەکی ئەنێرین بۆ ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان، بەرێزان خاڵی سێیەمان خستنەروو گفتوگۆ کردن لەسەر پرۆژەی یاسای سەندیکای پزیشکانی هەرێمی کوردستانی عێراقە، لەم بارەیەوە لیژنەی یاسایی تێبینییەکی هەیە، فەرموو کاک محمد حسن باڵەتە.
بەرێز محمد حسن باڵەتە:
بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.
ئەو یاسایە بۆ ئێمە هات ودوو سێ کۆبوونەوەمان کرد دوایی بریارمان دا، دەستەی سەرۆکایەتیش بریاری دا کە لەرۆژنامە بڵاو بکرێتەوە، ئەوە پێش هەفتەیەک بڵاوکرایەوە هیچ وەڵامێک بۆ ئێمە نەهاتووە وهیچ تێبینی بۆ ئێمە نەهاتووە تا ئێستا تا ئێمە اعادەی دراسەی بکەین، لەبەر ئەوە لیژنەی یاسا داوای تەئجیلی ئەم برگەیە دەکات بۆ دانیشتنێکی تر، سوپاس.
بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن:
ئەگەر هیچ تێبینی نییە،.. فەرموو کاک شەفیق امین.
بەرێز شەفیق امین:
بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.
منیش پێشنیارەکەم تەئییدی ئەوان دەکەم، بەڵام ئەمە لەرۆژنامە بڵاوکراوەتەوە لە پاشان پێویستە هەردوو لیژنە لیژنەی یاساو لیژنەی تەندروستی و کۆمەڵایەتی هەردووکیان پێکەوە دابنیشن ئەم پرۆژەیە بخوێننەوە بەرێک وپێکی پاش دوایی هاتنی، لیژنەی نقابی خۆیشیان ئامادە بن چونکە ئەمە پرۆژەیەکی تۆزێک گرنگە پێویستە گرنگی پێ بدرێ، من لەبەر ئەوە داوا دەکەم کە دوا بخرێ بۆ ماوەی پانزە رۆژ یاخود هەردوو لیژنە کاتێک کە کۆتاییان پێ هێنا ئەو کاتە خۆیان سەرۆکایەتی ئاگادر بکەنەوە بۆ ئەوەی کەوا دانیشتنەکە دەست پێبکات، سوپاس.
بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن:
زۆر سوپاس، ئەگەر تێبینی تر هەیە؟.. نییە.. ئەم خاڵەی بەرنامەی کار دوا دەخەین بۆ دانیشتنێکی تر. بەرێزان لێرەدا کۆتایی بە کاروباری ئەم دانیشتنەی ئەمرۆمان دێنین زۆر سوپاستان دەکەین لەکاتی داهاتوودا ئاگادارتان دەکەینەوە ..... سوپاس.

فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵلا
سکرتێری ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

د.رۆژ نوری شاوەیس
سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

هەرێمی کوردستانی عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق

پرۆتۆکۆلەکان

٢٧

سالّی ٢٠٠١ ـ بەرگی بیست و حەوت

چاپی یەکەم /٢٠٠٢

پێرست:

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی دەستپێک پێنج شەممە ٢٠٠١/٩/٢٠ .... ل٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە یەک، یەک شەممە ٢٠٠١/٩/٢٣ .... ل١٦

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە دوو، دوو شەممە ٢٠٠١/٩/٢٤ .... ل٥١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە سێ، یەک شەممە ٢٠٠١/١٠/٧ .... ل٦٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە چوار، دوو شەممە ٢٠٠١/١٠/٨ .... ل٩٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە پێنج، سێ شەممە ٢٠٠١/١٠/٩ .... ل١٤١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە شەش، چوار شەممە ٢٠٠١/١٠/١٠ .... ل١٦٢

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە حەوت، یەک شەممە ٢٠٠١/١٠/٢١ .... ل٢٢٢

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە هەشت، دوو شەممە ٢٠٠١/١٠/٢٢ .... ل٢٦٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە نۆ، سێ شەممە ٢٠٠١/١٠/٢٣ .... ل٣٢٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە دە، چوار شەممە ٢٠٠١/١٠/٢٤ .... ل٣٥٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە یازدە، پێنج شەممە ٢٠٠١/١٠/٢٥ .... ل٤٢٨

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە دوازدە، یەک شەممە ٢٠٠١/١١/٤ .... ل٤٦٨

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە سیازدە، دوو شەممە ٢٠٠١/١١/٥ .... ل٤٧١

٣ـ أ ـ يعاقب من يعتدي على العضو أثناء تأدية واجب أعمال مهنته أو بسبب تأديتها بالعقوبة المقررة لمن يعتدي على موظف عام أثناء تأدية وظيفته أو بسبب تأديتها.
ب ـ لايجوز أستجواب العضو أو التحقيق معه عن جريمة منسوبة اليه متعلقة بممارسة مهنته إلا بعد إخبار النقابة بذلك.
٤ـ يعالج العضو في الغرف المأجورة من الدرجة الأولى في المؤسسات الصحية الحكومية ومعاهدها الفنية ويعفى من دفع الأجور.
المادة الثالثة و الثلاثون:
للجنة الانضباط الاتصال بالدوائر كافة والمراجع الاخرى في الأمور التي تتعلق بالقضايا المعروضة عليها.
المادة الرابعة و الثلاثون:
على مجلس النقابة أن يضع نظامها الداخلي خلال مدة أربعة أشهر من تاريخ العمل بهذا القانون وعلى أن يتضمن تسهيل إجراءات هذا القانون وبوجه خاص:
١ـ تفاصيل تشكيلات النقابة وقواعد سير العمل فيها والعلاقة بينها وبين الغير.
٢ـ تفاصيل كيفية إجراء الانتخابات في النقابة وفروعها وأصول الدورة الانتخابية ومدتها وانتهاء العضوية ودعوة الأعضاء.
٣ـ قواعد الحل والتصفية.
٤ـ كيفية منح إجازات فتح المستشفيات والمختبرات والعيادات الخاصة وممارسة المهنة.
٥ـ بيان الامور الاخرى بما فيها الأمور المالية والحسابية والانضباطية وغيرها.
المادة الخامسة و الثلاثون:
لمجلس النقابة إصدار تعليمات وبيانات لتسهيل تنفيذ أحكام هذا القانون.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، ماندووتمان کرد جا ئەگەر حەز دەکەی جەنابت فەرمووبا بەڕێز کاک حسێن علی کمال پرۆژەکان بخوێنێتەوە، ئەم پرۆژەیە ئاراستەی لیژنەکانی تەندروستی و دارایی و یاسایی ئەکەین، پرۆژەی شەشەم خوێندنەوەی یەکەمی پرۆژەی یاسای یەکێتی جوتیارانی کوردستانە، فەرموو.

بەڕێز حسێن علی کمال:

مشروع القانون رقم( )لسنة٢٠٠١
قانون اتحاد فلاحي اقليم كوردستان العراق

المادة الاولى:
يقصد بالتعابير التالية المعاني المبينة ازاءها:

١ـ الاقليم: اقليم كوردستان العراق.
٢ـ الاتحاد: اتحاد فلاحي كوردستان العراق، مختصراً بالرموز (أ. ف. ك).
٣ـ الرئيس: رئيس اتحاد فلاحي كوردستان العراق.
٤ـ المكتب: المكتب التنفيذي لاتحاد فلاحي كوردستان العراق.
٥ـ الوزير: وزير الزراعة والري.

الفصل الأول

١ـ التأسيس

المادة الثانية:

يؤسس اتحاد فلاحي كوردستان في الاقليم كتنظيم مهني ديمقراطي له الشخصية المعنوية يدافع عن فلاحي كوردستان ويكون مركزه في اربيل عاصمة الاقليم وله أن يفتح فروعاً في مراكز محافظات الاقليم ويشكل لجاناً في مراكز الاقضية والنواحي والقرى ضمن الاقليم.

المادة الثالثة:

يؤسس الاتحاد بناءاً على طلب يقدمه عددٌ لايقل عن خمسة عشر فلاحاً ويكون هؤلاء بمثابة الهيئة التحضيرية لإدارة مهام الاتحاد لحين اجراء الانتخابات.

٢ـ أهداف الاتحاد

المادة الرابعة:

يعمل الاتحاد لتحقيق الاهداف الاتية:

١ـ تنظيم جماهير الفلاحين في الاقليم وتوحيد صفوفهم حول الاتحاد بهدف ضمان مستقبل أفضل لهم.
٢ـ تحسين اوضاعهم الحياتية والمعاشية ورفع مستوياتهم الثقافية والاجتماعية والصحية.
٣ـ تنمية الروحية والتوجه الديمقراطي لدى الفلاحين في علاقاتهم الاجتماعية والمهنية ونبذ روح العنف وتجاوز اساليب اللجوء الى القوة والسلاح في معالجة مشاكلهم.
٤ـ العمل من أجل تشريع قانون يعالج مشاكل الاراضي الزراعية معالجة جذرية في الاقليم.
٥ـ توضيح وعكس مايعانيه الفلاحون الكورد من المصائب والالام في مناطق كوردستان غير المحررة في الاقليم وتوثيق العلاقات بينهم وبين المناطق المحررة في الاقليم.
٦ـ إعادة الفلاحين المشردين والمرحلين الى قراهم وحقولهم وأراضيهم مع تأمين حاجاتهم المعاشية والانتاجية وتشجيع الهجرة المعاكسة (من المدن الى القرى).
٧ـ تعويض فلاحي كوردستان عن الاضرار الاقتصادية والحياتية الناجمة عن السياسات الشوفينية واللاإنسانية التي مارستها انظمة الحكم المتعاقبة ضد فلاحي كوردستان وتأمين تلك التعويضات من الخزينة العراقية.
٨ـ فتح المدارس في القرى والارياف ومنح حق الامتياز الخاص لأبناء الفلاحين لدى القبول في

الثانويات والمعاهد والكليات الزراعية.

٩ـ إعادة العمل بالمصرف الزراعي وإدامة انشطته في ميادين المساندة وتسليف المشاريع الزراعية بشروط ملائمة.

١٠ـ توجيه الفلاحين للعمل على الاستعمال المنظم للثروة المائية بشكل يخدم اقتصاد الاقليم ومنع هدر الثروة المائية المخصصة لغرض الري وتحسين وتطوير المصادر المتوفرة حالياً.

١١ـ إزالة الألغام من الحقول الزراعية في الاقليم بالتعاون مع الجهات المختصة.

١٢ـ القيام بالتوعية الصحية بين الفلاحين والعمل على حماية صحتهم وصحة عوائلهم وذلك بالاستزادة من المراكز الصحية.

١٣ـ المساهمة في توفير الوسائل الحديثة لمكافحة الآفات النباتية و الحيوانية بمختلف انواعها.

١٤ـ بذل الجهود لتأسيس شركات انتاج البذور المحسنة وتشجيع الفلاحين على تجربة العناصر و البذور الملائمة لمناخ كوردستان وتأمين المخازن المبردة لحفظ الانتاج وخزن الفائض منه كأحتياطي للأستعمال لدى الحاجة.

١٥ـ تشجيع الزراعة في البيوت الزجاجية وانشاء معامل للصناعات الخفيفة المعتمدة على المنتجات الزراعية كمواد أولية كمعامل الكبس و التعليب وصناعة الدهون النباتية.

١٦ـ توعية الفلاحين وتشجيعهم على حماية الغابات الطبيعية والمراعي وتطويرها في سبيل تأمين الغطاء النباتي لأرض كوردستان.

١٧ـ تشجيع الفلاحين للاهتمام بالثروة الحيوانية.

١٨ـ بذل الجهود لمكافحة الأمية في صفوف الفلاحين. والعمل على انجاح حملة تعليم الكبار وفتح مراكز التعليم في قرى وأرياف كوردستان.

١٩ـ بذل الجهود لمكننة الزراعة بما يتلائم والتقدم التكنولوجي السائد في العالم. وحماية البيئة في الاقليم من التلوث.

٢٠ـ العمل على أن يكون الاتحاد عضواً في جميع اللجان الحكومية المتعلقة بمصالح الفلاحين و الوضع الزراعي في كوردستان العراق.

الفصل الثاني

١ـ شروط العضوية

المادة الخامسة:

شروط العضوية:

١ـ ان يكون الفلاح من مواطني الاقليم ومقيماً فيه.

٢ـ ان لايكون محكوماً بجناية غير سياسية او بجنحة مخلة بالشرف.

٣ـ أن يمتهن الزراعة كمهنة رئيسية له بقطاعيها النباتي والحيواني وهم:

أـ الذين وزعت عليهم أراضي الاصلاح الزراعي.

ب ـ المستأجرون(وهم الذين خصصت لهم الأرض لقاء أجر).
ج ـ الفلاحون والعمال الزراعيون ضمن إطار عمل الاتحاد.
د ـ خريجو الإعداديات والمعاهد الزراعية من المتفرغين غير الملتزمين بأعمال أخرى كالعمل الوظيفي مثلاً.
٤ـ أن لايقل عمره عن (١٦)سنة.
٥ـ أن يكون من سكنة المنطقة التي تقع فيها الارض أو المشروع الزراعي.

٢ـ الانتماء

المادة السادسة:
١ـ يكون الانتماء الى الاتحاد عن طريق طلب تحريري الى لجانه معززاً بالوثائق المطلوبة.
٢ـ تقدم طلبات الانتماء الى لجان القرى والنواحي ترفع الى لجنة القضاء ويجب البت فيها خلال(١٥)يوماً من تأريخ تسجيل الطلب وفي حالة انقضاء المدة المذكورة دون البت فإن طلب الانتماء يعتبر مقبولاً.
٣ـ لجنة القضاء واللجان الأعلى ـ لها الحق في رد طلب الانتماء بقرار مسبب ولصاحب الطلب الطعن في قرار الرد امام محكمة تمييز الاقليم خلال(٣٠)يوماً من تأريخ التبلغ به ويعتبر قرار المحكمة باتاً.
٤ـ رسم انتماء العضو للاتحاد هو(٢٥)ديناراً(خمسة وعشرون ديناراً).
٥ـ رسم الاشتراك السنوي يكون (٢٠)ديناراً بشرط ان يدفع الى الاتحاد سنوياً قبل انتهاء شهر شباط. وإذا تأخر عن الدفع في الموعد المحدد فأن العضو يتحمل غرامة اضافية تعادل (٥٠٪)من رسم الاشتراك السنوي. وفي حالة التأخر عن الدفع لمدة ثلاث سنوات متتالية دون عذر مشروع فأنه يفقد صفة العضوية.

الفصل الثالث
التشكيل

المادة السابعة:
يتشكل الاتحاد من:
١ـ لجان القرى.
٢ـ لجان النواحي.
٣ـ لجان الأقضية.
٤ـ لجان الفروع في المحافظات.
٥ـ اللجنة الانضباطية.
٦ـ المكتب التنفيذي.
٧ـ المؤتمر.

المادة الثامنة:

تشكل لجنة القرية من ثلاثة اعضاء وعضو احتياط. تنتخب من قبل أعضاء الاتحاد في حدود القرية كل ثلاث سنوات مرة واحدة بشرط ان لايقل عدد أعضاء الاتحاد في حدود القرية عن(٣٠)فلاحاً واذا لم يتوفر العدد المطلوب في القرية الواحدة يشترك فلاحو قريتين او اكثر لإكمال عدد (٣٠)لغرض انتخاب لجنة واحدة.

المادة التاسعة:

لجنة الناحية: تشكل من ثلاثة أعضاء وعضو احتياط تنتخب من قبل رؤساء لجان القرى كل ثلاث سنوات مرة واحدة وتنتخب اللجنة رئيساً لها من بين أعضائها.

المادة العاشرة:

لجنة القضاء: تشكل لجنة القضاء من ثلاثة أعضاء وعضوين احتياط وتنتخب من قبل لجان النواحي كل ثلاث سنوات مرة واحدة وتنتخب اللجنة رئيساً لها من بين أعضاءها.

المادة الحادية عشرة:

واجبات وصلاحيات لجان(القرية، الناحية، القضاء):

١ـ تنفيذ قرارات وتوصيات اللجان الأعلى منها.

٢ـ المساهمة في معالجة مشاكل الفلاحين ومعوقاتها بالاتفاق والتنسيق مع الدوائر والمؤسسات الرسمية.

٣ـ رفع المقترحات الخاصة بتطوير مناطقها الى الجهات الحكومية ذات العلاقة.

٤ـ توجيه الرسائل والكتب الى المنظمات والمؤسسات الرسمية كل لجنة ضمن منطقتها.

المادة الثانية عشرة:

تتألف لجنة الفرع في المحافظة من خمسة أعضاء وعضوين احتياط و تنتخب كل ثلاث سنوات مرة واحدة من قبل لجان الأقضية ورؤساء لجان النواحي وتنتخب لجنة المحافظة من بين اعضائها الرئيس ونائبه والمسؤول المالي.

المادة الثالثة عشرة:

صلاحيات لجان الفرع(لجنة المحافظة) هي:

١ـ تنفيذ قرارات وتوصيات المؤتمر والمكتب التنفيذي.

٢ـ تعيين المستخدمين العاملين في الفرع.

٣ـ انتخاب من يمثل الاتحاد في اللجان الرسمية ضمن حدود المحافظة.

٤ـ تقديم المقترحات والتوصيات الخاصة بأمور الفرع الى المكتب التنفيذي لإقرارها.

٥ـ صرف المبالغ اللازمة لأعمال الفرع ضمن موازنتها المالية.

٦ـ ممارسة الصلاحيات الممنوحة لها من قبل المكتب التنفيذي وتنظيم الهويات للأعضاء وفق تعليمات المكتب التنفيذي.

المادة الرابعة عشرة:

تختص لجنة الانضباط بالنظر في الشكاوي المحالة اليها من قبل المكتب التنفيذي والمخالفات المنصوص عليها في هذا القانون وتحكم فيها وفق المبادئ والنصوص الواردة في قانون انضباط موظفي الدولة. وتتألف هذه اللجنة من ثلاثة أعضاء وعضو احتياط بشرط ان يكونوا من حملة شهادة الإعدادية على الأقل وذات علاقة بالثروة النباتية أو الحيوانية. وتنتخب اللجنة رئيساً لها من بين اعضائها.

المادة الخامسة عشرة:

الانضباط

للاتحاد فصل أي عضو من أعضائه عند تحقق إحدى الحالات الآتية بعد انتمائه للاتحاد:

أ- إذا ارتكب جناية أو جنحة مخلة بالشرف.

ب - إذا فقد أهليته.

ج - إذا أخل بالواجبات التي يفرضها النظام الداخلي للاتحاد العام بعد أن ينبه تحريرياً على القيام بما هو واجب عليه.

د - يطبق قانون انضباط موظفي الدولة الساري المفعول على الموظفين وأعضاء اللجان العاملة في الاتحاد.

المادة السادسة عشرة:

يشكل المكتب التنفيذي القائم بإدارة أمور الاتحاد من:

١- الرئيس: ويشترط فيه ان يكون من حملة شهادة الإعدادية أو معهد أو كلية تخص الثروة النباتية أو الحيوانية على أن لايقل عمره عن ثلاثين سنة.

٢- ستة أعضاء وعضوين احتياط على ان يكونوا ذوي خبرة ودراية في المجالات الزراعية ومهنة الفلاحة وعلى ان يكونوا من حملة الشهادة المتوسطة على الأقل ولاتقل أعمارهم عن(٢٥)خمسة وعشرين سنة.

المادة السابعة عشرة:

١- ينتخب المكتب من بين أعضائه نائباً للرئيس وسكرتيراً بالتصويت السري.

٢- يعقد المكتب اجتماعاته الاعتيادية مرة واحدة كل شهر وله أن يعقد اجتماعات غير اعتيادية بناءاً على دعوة من رئيس المكتب أو طلب يقدمه ثلث أعضاء المكتب.

المادة الثامنة عشرة:

١- يتم النصاب بأجتماعات المكتب التنفيذي بحضور أكثرية الاعضاء وتصدر القرارات بأكثرية أصوات الحضور. وفي حالة تعادل الأصوات يرجح الجانب الذي صوت له الرئيس.

٢- إذا شغر منصب الرئيس لأي سبب كان يحل محله نائبه وإذا شغر منصب النائب فيحل محله السكرتير.

٣ـ إذا شغرت مناصب الرئيس ونائبه وسكرتيره معاً فيحل محل الرئيس في هذه الحالة أحد أعضاء المكتب الأصليين بالتصويت السري.
٤ـ إذا شغرت مناصب أكثرية أعضاء المكتب فعلى المكتب في هذه الحالة أن يعمل على عقد مؤتمر خلال شهرين أو يدعو أكثرية أعضاء المؤتمر السابق للاجتماع لغرض انتخاب من يملؤون هذه الشواغر للمدة المتبقية ووفقاً للطريقة المنصوص عليها في هذا القانون بشرط أن لاتقل المدة الباقية عن (٦) أشهر.

المادة التاسعة عشرة:

يعتبر عضو المكتب مستقيلاً إذا تغيب خلال سنة وبدون عذر مشروع عن ثلاثة اجتماعات متتالية أو خمسة اجتماعات متفرقة.

المادة العشرون:

يقوم المكتب بأداء الأعمال التالية:

١ـ العمل على تحقيق أهداف الاتحاد.
٢ـ تقديم المقترحات الخاصة بتعديل قانون الاتحاد.
٣ـ تنفيذ قرارات المؤتمر.
٤ـ تعيين العاملين لدى الاتحاد وتحديد اجورهم وشروط ترقيتهم.
٥ـ تسمية ممثلي الاتحاد لدى اللجان الرسمية في حالة عدم تمثيله من قبل الرئيس.
٦ـ تحويل القضايا والشكاوي الى اللجان المختصة.
٧ـ تشكيل لجان فرعية لغرض تحقيق أهداف الاتحاد.
٨ـ النظر في استقالة الرئيس أو نائبه أو أي عضو من أعضاء المكتب أو اللجان.
٩ـ إعداد الموازنة المالية وتعيين محاسب قانوني لتدقيق الحسابات النهائية.
١٠ـ تنظيم الدورات الانتخابية والاشراف على الانتخابات وفق نصوص هذا القانون.
١١ـ اقرار تملك العقارات والاموال وقبول التبرعات والهبات وشروط الاقتراض والاقراض المالي ضمن مصالح واهداف الاتحاد.
١٢ـ تأسيس وإدارة النوادي وفق قانون الجمعيات.
١٣ـ النظر في طلبات الأنتماء الى الاتحاد لمراكز الاقضية.
١٤ـ أن يمنح رئيس الاتحاد أو رؤساء الفروع بعضاً من صلاحياته.
١٥ـ إعداد وإصدار النظام الداخلي للاتحاد وعرضه على المؤتمر لإقراره.

المادة الحادية والعشرون:

١ـ المؤتمر يعتبر اعلى سلطة ضمن الاتحاد ويتألف من (الرئيس وأعضاء المكتب التنفيذي الأصليين والاحتياط وأعضاء لجان الفروع المنتخبة في المحافظات ولجان الاقضية والنواحي المنتخبين).

٢ـ يعقد المؤتمر كل ثلاث سنوات مرة واحدة بقرار من المكتب التنفيذي ودعوة يصدرها الرئيس ويتم النصاب بحضور ثلثي أعضاء المؤتمر.

٣ـ وفي حالة عدم تكامل النصاب تجرى الانتخابات بعد (١٥)يوماً من الاجتماع الاول في نفس المكان والزمان ويعتبر النصاب كاملاً في هذه الحالة بحضور ثلث الآعضاء وبعكسه يعتبر المكتب مستمراً لدورة أخرى.

المادة الثانية والعشرون:

يعقد المؤتمر أعتيادياً لتحقيق الأغراض الآتية:

١ـ أنتخاب الرئيس وأعضاء المكتب التنفيذي.

٢ـ مناقشة وتصديق الموازنة المالية والحسابات النهائية.

٣ـ النظر في المقترحات المتعلقة بتعديل قانون الاتحاد والنظام الداخلي وإقرارهما.

٤ـ للمؤتمر حق اقتراح تعديل جداول الرسوم المقررة.

المادة الثالثة والعشرون:

يجوز عقد مؤتمر أستثنائي في الحالات التالية:

١ـ بقرار مسبب يصدر من قبل أكثرية أعضاء المكتب التنفيذي.

٢ـ بطلب تحريري مسبب يقدمه ثلثا أعضاء المؤتمر الى المكتب التنفيذي وعلى المكتب في هذه الحالة إصدار نداء لعقد المؤتمر خلال (١٥)يوماً من تأريخ تقديم الطلب.

٣ـ تصدر قرارات المؤتمر بأكثرية الأصوات.

المادة الرابعة والعشرون:

للرئيس الصلاحيات التالية:

١ـ رئاسة اجتماعات المكتب التنفيذي.

٢ـ تمثيل الاتحاد لدى المؤسسات القضائية و الادارية والدوائر والهيئات الرسمية وشبه الرسمية. وتصديق المعاملات والوثائق الخاصة بالاتحاد وله أن يمنح بعضاً من صلاحياته لأي عضو من أعضاء المكتب.

الفصل الرابع
مالية الأتحاد

المادة الخامسة والعشرون:

تتكون مالية الاتحاد من:

١ـ رسوم الانتماء والاشتراكات السنوية.

٢ـ الهبات المقدمة الى الاتحاد من قبل الجهات الرسمية وشبه الرسمية.

٣ـ الاكتتاب والتبرعات المقدمة من قبل أعضاء الاتحاد وغيرهم بعد استحصال الموافقات الاصولية من الجهات المختصة.

٤ـ أرباح المشاريع التي يقيمها الاتحاد.
٥ـ أرباح مطبوعات الاتحاد.
٦ـ الاجور المقررة من قبل الاتحاد والتي تستحصل لقاء دخول الاتحاد في مهام المصالحة.
٧ـ رسوم تأييد الكفالة المالية للاعضاء في معاملات الكفالات والعقود المبرمة بين الاعضاء كطرف وتستوفى بنسبة (١٪) من المبالغ المقررة في العقد أو الكفالة.

المادة السادسة والعشرون:
لايعمل بأي نص يتعارض و أحكام هذا القانون.

المادة السابعة والعشرون:
على مجلس الوزراء تنفيذ أحكام هذا القانون.

المادة الثامنة والعشرون:
ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ نشره في جريدة وقائع كوردستان.

الاسباب الموجبة

بما أن المجتمع الكوردستاني يعتبر مجتمعاً زراعياً نظراً لوجود أراضي شاسعة خصبة ولأمتهان معظم سكان الاقليم الزراعة كمهنة رئيسية ولأهتمام القيادة السياسية ومجلس وزراء الاقليم بهذه الشريحة التي كان لها الدور الأساس في نضال شعبنا من أجل تحقيق أهدافه المشروعة الوطنية والقومية ولاسيما أبان ثورة أيلول التحريرية العظمى وبغية إيجاد الصيغة القانونية لتنظيم يخدم أماني وتطلعات جماهير الفلاحين في كوردستان من الناحية السياسية والاقتصادية والاجتماعية وإيجاد السبل الكفيلة لتحقيق أمانيهم المشروعة فقد شرع هذا القانون.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس. ئەم پرۆژەیە ئاراستەی لیژنەکانی کشتوکاڵ و یاسایی و دارایی دەکەین، خاڵی حەوتەمی بەرنامەی کاری ئەمڕۆمان خوێندنەوەی یەکەمی پرۆژەی بڕیاری تەملیک کردنی ئەو زەویانەیە کە تەجاوزیان لەسەر کراوە بە بینا لەسەر دروستکردن تاوەکو ٢٠٠١/١/١ لەسەر سەرپێچی کەران لە هەرێمی کوردستانی عیراق. ئەوە بۆ بڵاوکردنەوە نییە فەرموو.

بەڕێز حسین علی کمال:

رئاسة مجلس الوزراء:

((قرار))

استناداً الى الصلاحية المخولة لنا بموجب الفقرة(٣) من المادة الثانية من قانون رقم(١٠) لسنة ١٩٩٧و بناء على ما شرعه المجلس الوطني لكوردستان العراق بجلسته المنعقدة / /٢٠٠١ قررنا اصدار القرارالأتي:

هەرێمی کوردستانی عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق

پرۆتۆکۆلەکان

٢٨

سالّی/٢٠٠١ ــ بەرگی بیست و هەشت

چاپی یەکەم/٢٠٠٢

پێڕست:

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە چواردە سێ شەممە ٢٠٠١/١١/١٣ ل٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە پازدە یەک شەممە ٢٠٠١/١١/١٨ ل٣٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە شازدە دوو شەممە ٢٠٠١/١١/١٩ ل٧٦

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە حەڤدە سێ شەممە ٢٠٠١/١١/٢٠ ل١٢٢

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە هەژدە چوار شەممە ٢٠٠١/١١/٢١ ل٢١٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە نۆزدە سێ شەممە ٢٠٠١/١١/٢٧ ل٢٦١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست چوار شەممە ٢٠٠١/١١/٢٨ ل٢٩٠

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و یەک پێنج شەممە ٢٠٠١/١١/٢٩ ل٣٢٤

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و دوو سێ شەممە ٢٠٠١/١٢/٤ ل٣٣٩

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەوەش دەخەینە دەنگدانەوە ، ئەو بەڕێزانەی پێنجەم بەو شێوەیەی کە خوێندرایەوە پەسەند دەکەن دەستیان بەرز بکەنەوە، کێ پەسەندی ناکات ؟ بە تێکڕای دەنگ (خامسا) پەسەند کرا.

ئێستا بڕیارەکە دەدەینە دەنگ دانەوە،ئەو بەڕێزانەی هەموو بڕیارەکە بەو شێوەیەی کە خوێندرایەوە پەسەند دەکەن دەستیان بەرز بکەنەوە، کێ پەسەندی ناکات ؟ بە تێکڕای دەنگ بڕیارەکە پەسەند کرا.خاڵی دووەمی بەرنامەی کاری ئەمڕۆمان خستنەڕوو گفتوگۆ کردن لەسەر پرۆژەی یاسای یەکێتی جوتیارانی هەرێمی کوردستانی عێراق کە پێشنیار کراوە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیران. تکا لە ئەندامێکی لیژنەی کشتوکاڵیش دەکەین بفەرموێتە ئێرە،پێویست ناکات ماددەکە هەمووی جارێکی تر بخوێنینەوە، چونکە خوێندنەوەی یەکەم کراوە، ئێستا مادده بە ماددە دەیخوێنینەوە و گفتوگۆی لەسەر دەکەین، جا پێش ئەوەی دەست پێ بکەین رای لیژنەی یاسا بخوێننەوە، فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێستا رای لیژنەی یاساییتان بۆ دەخوێنینەوە.

الى/ رئاسة المجلس الوطني لكوردستان العراق المحترم

م/ راي الجنة

كتابكم المرقم ك/٦٠ في ٢٠٠١/٩/٢٤ ومرفقه المشروع الخاص بقانون اتحاد فلاحي اقليم كوردستان العراق وبعد اتمام المطلوب نرفق مع كتابنا هذا محضر اجتماع لجنتنا المتضمن رأينا بخصوص المشروع يرجى عرضه على المجلس للمناقشة وإبداء الرأي.

مع التقدير

«محضر اجتماع»

عقدت اللجنة القانونية في پرلمان كوردستان اجتماعها الاعتيادي بتاريخ ٢٠٠١/١٠/٣١ وكان جدول أعمالها يتضمن مشروع القانون الخاص باتحاد فلاحي اقليم كوردستان العراق الوارد الينا بكتاب مكتب السيد رئيس المجلس الوطني المرقم (ك/٦٠)في ٢٠٠١/٩/٢٤ وتم إجراء المناقشات المستفيضة ودراسة مفرداته وندرج ادناه رأي اللجنة كما يلي:

١ـ المشروع لم يتضمن الديباجة الواجب درجها في مستهل أي قانون لذا نقترح إضافتها الى المشروع وكالآتي:

بسم الله الرحمن الرحيم

بأسم الشعب

المجلس الوطني لكوردستان العراق

رقم القرار:
تاريخ القرار:

قرار

«استناداً الى احكام الفقرة(ا) من المادة السادسة والخمسين من القانون رقم (١) لسنة ١٩٩٢ قرر المجلس الوطني لكوردستان العراق بجلسته المنعقدة بتاريخ / / اصدار القانون الاتي»:

قانون رقم( )لسنة ٢٠٠١
قانون اتحاد فلاحي اقليم كوردستان العراق

المادة الاولى:
نقترح إعادة صياغة الفقرة(٢)لتكون كالآتي (الاتحاد: اتحاد فلاحي كوردستان العراق).
المادة الثالثة:
لم يرد في هذه المادة اشارة الى الجهة التي يقدم اليها طلب تأسيس الاتحاد فنقترح اضافة عبارة (الى الجهة المختصة).
المادة الخامسة:
١- اضافة فقرة جديدة الى نهاية الفقرة(٣)ليكون تسلسلها(و)وتصاغ كالاتي:
(و- اصحاب الملكيات التي لاتزيد مساحتها عن(١٥٠)دونم).
٢- نقترح الغاء الفقرة (٥)من هذه المادة.
المادة السادسة:
فقرة(١)(اضافة كلمة (الفرع)مع اللجان).
المادة السابعة:
الفقرة (٤)يعاد صياغتها كالاتي - فروع المحافظات.
المادة الرابعة عشرة:
نقترح الغاء عبارة (وتحكم فيها وفق المباديء والنصوص الواردة في قانون انضباط موظفي الدولة) لانعدام العلاقة بين مهنة الفلاحة والقانون الخاص بانضباط موظفي الدولة.
المادة الخامسة عشرة:
اعادة صياغة الفقرة(د)من هذه المادة لتقرأ كالاتي:
د - يطبق قانون انضباط موظفي الدولة على الموظفين العاملين في الاتحاد.
المادة السابعة عشرة:
نقترح اضافة(المسؤول المالي)الى الفقرة الاولى.

المادة العشرون:
اعادة صياغة الفقرة(١٥)من هذه المادة وكالاتي(اقتراح تعديل النظام الداخلي للاتحاد وعرضه على المؤتمر لاقراره).
المادة الثانية والعشرون:
اعادة صياغة الفقرة(٣)من هذه المادة وكالاتي:
(٣ـ النظر في المقترحات المتعلقة بتعديل قانون الاتحاد والمقترحات الخاصة بالنظام الداخلي واقراره).
المادة الخامسة والعشرون:
نقترح الغاء الفقرة(٦)من هذه المادة. ومراعاة تسلسل الفقرات.
عليه ختم المحضر ووقع من قبل الحاضرين من الاعضاء.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:
سوپاس، رای لیژنەی دارایی تکایە.

بەڕێز جميل عبدی سندی:
السيد رئيس البرلمان المحترم
م/ مشروع قانون اتحاد فلاحي الاقليم
تحية واحتراماً
إجتمعت لجنتنا هذا اليوم لدراسة ومناقشة مشروع قانون اتحاد فلاحي الاقليم المرسل بكتاب رئاسة مجلس الوزراء المرقم(٧٦٥)سري في ٢٠٠١/٩/٨ والمحال الينا من قبلكم وبعد الدراسة والمناقشة ندرج أدناه ملاحظاتنا وتوصياتنا:
١ـ الديباجة غير موجودة ومن الضروري درجها مع تصحيح كتابة كلمة كردستان الى (كوردستان).
٢ـ المادة الثانية ـ حذف كلمة(والقرى)في السطر الثالث واقتصار اللجان في مراكز الاقضية والنواحي وحسب المادة (٢١ الفقرة ١)فإن المؤتمر لايشمل لجان القرى لذا فلا ضرورة لوجود لجنة في القرية.
٣ـ المادة الرابعة– فقرة(٨): ورد (فتح المدارس في القرى والارياف)وهذا من اختصاص وزارة التربية.
٤ـ المادة الخامسة الفقرة (٣ـ د): حذف حرف الواو قبل كلمة (الوظيفي)وحذف كلمة (مثلاً)وتكون نهاية الجملة كالآتي (كالعمل الوظيفي).
٥ـ المادة السادسة ـ المادة السابعة ـ المادة الحادية عشرة)حذف عبارة(لجان القرى)وأينما وردت، مع حذف المادة الثامنة.
٦ـ المادة التاسعة ـ لجنة الناحية يتم انتخابهم من قبل الفلاحين العاملين في قرى الناحية.

٧ـ المادة الرابعة عشرة: (لجنة الانضباط) لم يرد اي نص حول كيفية انتخابها من الضروري ان يتم الانتخاب من قبل المؤتمر أو من قبل رئيس واعضاء المكتب التنفيذي.

٨ـ المادة العشرون: فقرة (٩) تعدل كالآتي(تصديق الموازنة السنوية والحسابات الختامية وتعيين محاسب قانوني لتدقيق الحسابات النهائية)... كما نقترح ان تكون (اعداد الموازنة السنوية والحسابات الختامية)من مهام رئيس المكتب مع رؤساء الفروع في المحافظات.

٩ـ المادة الثانية والعشرون: فقرة (٢)حذفها وإحلال مايأتي بدلاً منها(مناقشة وتصديق التقرير المالي).

١٠ـ المادة الرابعة والعشرون: اضافة الفقرة(٣)اليها وتقرأ كالآتي(إعداد الموازنة السنوية والحسابات الختامية بالاشتراك مع رؤساء الفروع في المحافظات).

١١ـ المادة الخامسة والعشرون: فقرة (٣)حذف كلمة (الاكتتاب)حيث ان الاكتتابات من مهام كتاب العدول.

١٢ـ المادة الثامنة والعشرون: أن تقرأ كالآتي (ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ نشره في جريدة وقائع كوردستان). هذا ولكم الامر.

مع فائق التقدير

جميل عبدي سندي
رئيس لجنة الشؤون المالية والاقتصادية

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی كشتوكاڵ تكایە فەرموو.

بەڕێز د.لطیف محمود بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

لیژنەی كشتوكاڵ و ئاودێری لە پەرلەمانی كوردستان كۆبوونەوەی خۆی بەست لە بەرواری ٢٠٠١/١١/٦ بە ئامادە بوونی گشت ئەندامانی و لە كۆبوونەوەكە پرۆژەی یاسای تایبەت بە یەكێتی جوتیارانی هەرێمی كوردستانی عێراق تاوتوو كرا كە بەنووسراوی نوسینگەی بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەنی نیشتمانی كوردستان ژمارە(ك/ ٦٠)لە ٢٠٠١/٩/٢٤ ئاراستەی لیژنەكەمان كرابوو ئەمانەی لای خوارەوە هاتوون رای لیژنەكەمانن..

ـ پرۆژەكە دیباجەی نییە، بۆی زیاد بكرێت.

مادەی یەكەم/

برگە (٢) [مختصراً بالرموز (أ.ف .ك)] لابرێت.

مادەی سێیەم/
(الى الجهة المختصة) زیاد بکرێت لەپاش (خمسة عشر فلاحاً).
مادەی چوارەم /
برگە (٥) وشەی (الكرد) لاببرێت.
مادەی پێنجەم/
برگە(٣ـ ب) (الفلاحون) لاببرێت.
برگە(٣ـ د) (كالعمل الوظيفي مثلاً) لاببرێت.
برگە(٣ـ هـ) زیاد بکرێت بەم شێوەی خوارەوە:
هـ ـ أصحاب الملكيات الخاصة.
برگە (٥) لاببرێت.
ماددەی شەشەم/
برگەی (١) بەم شێوەیە دابرێژرێت:
يكون الأنتماء الي الأتحاد عن طريق تقديم طلب تحريري الي فروع الأتحاد أو لجانة ......
هتد.
ماددەی حەوتەم/
برگە (٤)(لجان) لاببرێت و بەم شێوەیە دابرێژرێت:
٤ـ (فروع الاتحاد في المحافظات).
ماددەی دوازدەهەم/
(لجنه) لابرێت و بەم شێوەیە دابرێژرێت:
يتألف الفرع في المحافظة .... وينتخب فرع المحافظة....... هتد.
مادەی سیازدەهەم/
وادابرێژرێت: صلاحيات فرع المحافظة.
برگە (٣) وشەی (إنتخاب) بکرێت بە (تسميه).
مادەی چواردەهەم/
(وتحكم فيها وفق المبادیء و النصوص الواردة في قانون انضباط موظفي الدولة) زیادەیە.
مادەی پازدەهەم/
برگە(د)بەم شێوەیە دابرێژرێت:
د ـ يطبق قانون انضباط موظفي الدولة على الموظفين العاملين في الاتحاد.
مادەی حەڤدەهەم/
برگە(٣)(وسكرتيره) بکرێت بە(والسكرتير).
مادەی بیستەم/

برگە(١٤): لەجیاتی(أن یمنح)بکرێت بە(منح).
مادەی بیست ویەکەم/
برگە (١) وا دابرێژرێت:(وأعضاء الفروع في المحافظات ولجان الاقضية والنواحي).
مادەی بیست ویەکەم/
دارشتنەکەی لیژنەی یاسایی پەسەنترە.
مادەی بیست وپێنج/
برگە(٦)لاببرێت.
کۆنووسەکە تەواو بوو لەلایەن تێکرای ئەندامانەوە ئیمزا کرا، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کەواتە برگە برگە پرۆژەکە دەخوێنینەوە تاوەکو گفتوگۆی لەسەر بکەین، فەرموو.

بەڕێز سفر محمد حسین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

قانون اتحاد فلاحي اقليم كوردستان العراق

المادة الاولى:
يقصد بالتعابير التالية المعاني المبينة ازاءها:
١ـ الاقليم: اقليم كوردستان العراق.
٢ـ الاتحاد: اتحاد فلاحي كوردستان العراق، مختصراً بالرموز(أ. ف. ك).
٣ـ الرئيس: رئيس اتحاد فلاحي كوردستان العراق.
٤ـ المكتب: المكتب التنفيذي لاتحاد فلاحي كوردستان العراق.
٥ـ الوزير: وزير الزراعة والري.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، لیژنەی یاسایی تێبینیتان هەیە؟، فەرموو.

بەڕێز کاکەڕەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الاولى:
نقترح إعادة صياغة الفقرة(٢)لتكون كالآتي (الاتحاد: اتحاد فلاحي كوردستان العراق).
لەگەڵ هەڵگرتنی ئەو ڕەمزی (أ.ف.ک).

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:
سوپاس، رای لیژنەی دارایی.

بەڕێز جمیل عبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.
چاکتر وابوو کە دیباجەکە لە پێشەکیدا بخوێنرێتەوە، بەلام نەیخوێندەوە، دووەم وشەی کوردستان نەنووسرێت «کردستان» وەکو ئەوەی کە لێرەدا بڕیاری لەسەر دەرچووە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:
جارێکی تر تکایە دیباجەکە بخوێننەوە، فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.
بسم الله الرحمن الرحيم
بأسم الشعب
المجلس الوطني لكوردستان العراق
رقم القرار:
تاريخ القرار:

قرار

«استناداً الى احكام الفقرة(ا) من المادة السادسة والخمسين من القانون رقم (١) لسنة ١٩٩٢ قرر المجلس الوطني لكوردستان العراق بجلسته المنعقدة بتاريخ / / اصدار القانون الاتي»:

قانون رقم( )لسنة ٢٠٠١
قانون اتحاد فلاحي اقليم كوردستان العراق

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:
سوپاس، رای لیژنەی کشتوکاڵ فەرموو.

بەڕێز د.لطیف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.
باش بوو دیباجەکەیان خستە سەر، لە ماددەی یەکەم، برگە «٢»دا پێمان باشە کەوا ئەو رەمزانە(أ،ف،ك)ە هەڵگیرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:
تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە تێبینییان هەیە دەستیان بەرز کەنەوە تاوەکو ناونووسیان بکەین، بەڕێز

مەلا هادی فەرموو.

بەڕێز مەلا هادی خضر کوێخا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

رایەکەی منیش لەسەر هەمان شتە، کەوا ئەو رەمزە هەڵگیرێت، چونکە (أ،ف،ک) ئەبێتە «أفک» کە ئەوەش مانای درۆ دەبەخشێت بە عارەبی، جا ئەو وشەیە جایز نییە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک إبراهیم سعید فەرموو.

بەڕێز إبراهیم سعید محمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە بەرنامەی کاری ئەمڕۆدا دوو بڕگە هەیە کە لەبەرژەوەندی جووتیارانە و، ئەمڕۆش خێر لە ئاسمان باری کە بارانە، ئینشاالله ئەم ساڵ هەمووی خێر دەبێت بۆ هەموو جووتیارەکان، بەرای من ئەگەر بڕگە«٦» زیاد بکرێت بۆ ئەم ماددەیە کە ئەویش لەسەر پێناسە کردنی جووتیارە، خۆی لە یاسادا ناوی یاساکە چی بێت پێناسەی ئەو ناوە دەکەیت، جا لێرە ئەگەر بڕگە «٦»ی بخرێتە سەر (الفلاح: کل عضو في الاتحاد يمتهن الزراعة كمهنة رئيسية لقطاعيهاالنباتي و الحيواني)، تاوەکو خەڵک بزانن «فلاح» کێیە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاکەرەش فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێشنیارەکە وەرناگیرێت، چونکە مەرج نییە ئەوەی جووتیار بێت ئەندام بێت لە سەندیکای جووتیاران، خەڵک هەیە جووتیارە و ئەندامیش نییە لە سەندیکای جووتیاران، ئەگەر وابێ حەسری دەکەین، ئەو کاتە بە ئارەزووی خۆیان نابێت پەیوەندی کردنییان بە سەندیکاوە، سەندیکای جووتیاران هەندێ ئمتیازاتی هەیە بۆ ئەو جووتیارانەی کە پەیوەندییان پێوە دەکەن، لەوانەشە سەردانی بەڕێوەبەرایەتی کشتوکاڵیش بکات و هیچ شتێکی بۆ نەکەن، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا جووتیار هەیە پەیوەندی بە سەندیکاوە ناکات، جا بۆیە مەرج نییە بڵێین جووتیار دەبێت ئەندام بێت لە سەندیکای جووتیاران، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک شێروان فەرموو.

بەڕێز شـــێـــروان نـاصح حـــیـــدری:

بەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن.

ڕوونکردنەوەکەی کاکەڕەش لەجێگای خۆیەتی، بەڵام لە ماددەی «٥»دا جووتیار پێناسە کراوە، هەرچەندە تەنها پێناسەی جووتیاری نەکردووە، بەڵکو (مستأجر و فلاح و متفرغ) تیادایە، کە مافی بوون بە ئەندامیان هەیە، جا بۆیە پێویست ناکات لە ماددەی «١»دا ناوی بێت و، لە ماددەی «٥»دا باسی کراوە، سوپاس.

بەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن:

سوپاس، بەڕێز د. لطیف فەرموو.

بەڕێز د.لطیف مـــحـــمـــود برزنجی:

بەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن.

بەڕێز کاک شێروان قسەکانی منی کرد، سوپاس.

بەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن:

سوپاس، هیچ تێبینی تر هەیە؟، نییە، کەواتە جارێکی تر بە هەموارکردنەوەکەی لیژنەی یاساییەوە بخوێنرێتەوە، فەرموو.

بەڕێز کـــاکـــەڕەش مـــحـــمـــد نقـــشـــبندی:

المادة الاولى:

يقصد بالتعابير التالية المعاني المبينة ازاءها:

١ـ الاقليم: اقليم كوردستان العراق.

٢ـ الاتحاد: اتحاد فلاحي كوردستان العراق.

٣ـ الرئيس: رئيس اتحاد فلاحي كوردستان العراق.

٤ـ المكتب: المكتب التنفيذي لاتحاد فلاحي كوردستان العراق.

٥ـ الوزير: وزير الزراعة والري.

بەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن:

تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە ئەم ماددەیە پەسەند دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.. کێ پەسەندی ناکات؟.. ماددەی یەکەم بە گشتی دەنگ پەسەند کرا، دێینە سەر ماددەی دووەم، فەرموو.

بەڕێز ســـفـــر مـــحـــمـــد حـــسین:

الفصل الأول

١ـ التأسيس

المادة الثانية :

يؤسس اتحاد فلاحي كوردستان في الاقليم كتنظيم مهني ديمقراطي له الشخصية المعنوية يدافع عن فلاحي كوردستان ويكون مركزه في اربيل عاصمة الاقليم وله أن يفتح فروعاً في مراكز محافظات الاقليم ويشكل لجاناً في مراكز الاقضية والنواحي والقرى ضمن الاقليم.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی یاسا، فەرموو.

بەڕێز كاكەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

بەرای ئێمە تەنها وشەی «الاهداف» بخرێتە پاڵ «التأسيس»، بوترێت«التأسيس و الاهداف» باشترە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی دارایی تكایە.

بەڕێز جمیل عبدی سندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

رای لیژنەی دارایی ئەوەیە كە(٢ـ المادة الثانية ـ حذف كلمة(والقرى)في السطر الثالث واقتصار اللجان في مراكز الاقضية والنواحي وحسب المادة (٢١ الفقرة ١)فإن المؤتمر لايشمل لجان القرى لذا فلا ضرورة لوجود لجنة في القرية.)، هەروەها ماددەی «١٢» برگەی« لايشمل لجان القرى» لێرەدا ئێمە بە زیادی ئەزانین، بەرای ئێمە تەنها لیژنەكان لە قەزاو ناحییەكاندا هەبێت بەسە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

سوپاس،رای لیژنەی كشتوكاڵی فەرموو.

بەڕێز د.لطیف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئێمە هیچ تێبینییەكمان لەسەر ئەو ماددەیە نییە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

سوپاس، سەبارت بە رای لیژنەی یاسایی لە نووسراوەكەتاندا ئەو تێبینییەی تیادا نییە، ئەو بەڕێزانەی تێبینییان هەیە دەستیان بەرز كەنەوە، بەڕێز د.رزگار فەرموو.

بەڕێز قـــاسم مـــحـــمـــد قـــاسم:

بـەڕێـز ســــــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن.

لێرەدا لە ماددەی دووەم شەرحە بۆ یەکێتی جووتیاران، جا من پێشنیار دەکەم کەوا ماددەی «٢» بچێتە شوێنی ماددەی «٣» و «٣» بچێتە جێگای ماددەی «٢» ، چونکە ماددەی «٢» شەرحی یەکێتی جووتیارانە، سوپاس.

بـەڕێـز ســــــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن:

سوپاس، بەڕێز کاک سعید یعقوبی فەرموو.

بەڕێز مـحـمـد سـعـيـد أحـمـد يعـقـوبی:

بـەڕێـز ســــــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن.

بەرای من «لجان القری» بمێنیت، چونکە جووتیار لە گوندە، دەبێت لیژنە نزیک بێت لە گوند، بەلام ئەوەی قەزا و ناحیەکان وەکو نووسینگەی لێ دێت.بۆیە من لەگەڵ ئەسڵی پرۆژەکەدام و، دژی رایەکەی لیژنەی داراییم، چونکە لیژنەی گوندەکان ئاگاداری ئێش و ئازار و گرفتەکانی جووتیارە لە نزیکەوە و، نوێنەری راستەقینە ئەبێت ئەو بێت، سوپاس.

بـەڕێـز ســــــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن:

سوپاس، هیچ تێبینییەکی تر هەیە، کاکەڕەش فەرموو.

بەڕێز کـــاکـــەڕەش مـــحـــمـــد نقـــشـــبندی:

بـەڕێـز ســــــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن.

ئەو پێشنیارەی کە کاک د.رزگار فەرمووی کەوا ماددەی «٣» بچێتە شوێنی ماددە «٢»، ئەوە رێک ناکەوێت، چونکە یەکەم جار یەکێتی دروست دەکەین، پاشان لە ماددەی «٣»دا باسی ئەوە دەکەین کەوا یەکێتی چۆن دروست دەبێت، پاشان شێوەی دروست کردنەکە روون دەکەینەوە، سەبارت بە رایەکەی لیژنەی دارایی کە دەڵێ«لجان القری» هەڵگیرێت، ئەویش لە جێی خۆی نییە، چونکە لە ماددەی «٧»یشدا دیسانەوە باسی «لجان القری» کراوە، ئەویش کە دەبێت لە «٣٠» جوتیار کەمتر نەبێت، ئەگینا چەند گوندێ کۆ دەکەنەوە، پاشان دەڵێت بە پێی پێویستی، ئەگەر لە «٣٠» جووتیار کەمتر بوو ئەوە لیژنە دروست ناکرێت، ئەگەریش زیاتر بوو ئەوە لیژنەی دێهاتەکان دروست دەکرێت، لەبەر ئەوە مانەوەی زۆر پێویستە، سوپاس.

بـەڕێـز ســــــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن:

سوپاس، کاک جمیل فەرموو.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە کۆماری عێراقدا ئەوە چەند ساڵە هەر بەو شێوەیە بەڕێوە چووە کەوا تەنها لیژنەی جووتیاران تەنها لە قەزادایە و لقە سەرەکییەکانیش لە پارێزگاکاندان، هەتاوەکو لە ناحیەکانیشدا نەبووە، کە هەرێمی کوردستان هەنگاوێکی باشی نا و لە ناحیەکاندا لیژنەی دامەزراند، هەنگاوێکی باش بوو، ئەویش لەبەر ئەوەی لە ناحیەکانیشدا بەڕێوەبەری ناحیە هەیە، لیژنەی ناحیەکان نوێنەرایەتی هەموو جوتیارانی گوندەکانی دەوروپشتی ئەو ناحیەیە دەکات، ئەگەر هەر گوندێ لیژنەی جووتیارانی تایبەتی تیادا هەبێت ئەوە چەند مەسرفی دەوێت و، چەند کێشە و گرفتی لێ روودەدات، «٣یان ٥» کەس دەبنە لیژنەی جووتیاران، ئیتر کێشەی جووتیارەکان ناچێت بۆ ناحیەکان، جا ئەوانەی ناحیەکان نوێنەرایەتی ئەو گوندانەی دەوروپشتی خۆیان دەکەن و جەنابی بەڕێوەبەری ناحیەش ئامادەی و بەرپرسی کشتوکاڵی لەوێیە و کێشەکان بەشێوەیەکی باشتر چارەسەر دەکەن و، ئیستغلال لە هیچ دێیەک ناکرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، مەلا هادی فەرموو.

بەڕێز مەلا هادی خضر کوێخا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بە رایەکەی کاک جمیل، لیژنەی گوند ئەبێت هەبێ، لەبەر ئەوەی لە ماددەی «٨»یشدا باس کراوە و، ئەمە لەسەر داوای جووتیارەکان خۆیان بووە و، ئەوان لە ئیشی خۆیان باشتر دەزانن کەوا پێویستە، یا پێویست نییە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک شێخ یحیی فەرموو.

بەڕێز یحیی محمد عبدالکریم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەراستی لیژنەی لادێ زۆر پێویستە هەبێت، چونکە لادێی وامان هەیە لە ناحیە زۆر گەورەترە، ئەمە لەلایەکەوە، لە لایەکی تریشەوە ئەوە هاندەرێکە بۆ ئاوەدانکردنەوەی لادێکان، ئێمە کە دەڵێین لە «٣٠» جووتیار زیاتر نەبێت ئەوە ئەبێتە هاندەرێک بۆ ئەویە مشووری خۆیان بخۆن، هەروەها خەموخەفەتی جووتیار لادێ باشتر دەیزانێ تاوەکو ناحیەکە، جا بۆیە بە رای من لیژنەی لادێ پێویستە بمێنێتەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک د.رزگار فەرموو.

بەڕێز قاسم محمد قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دامەزراندنی لیژنەی لادێکان تەعبیر لە فەلسەفەیەک دەکات، ئەو فەلسەفەیەش، فەلسەفەی پارتییە کە گرنگی و بایەخ بە جووتیار دەدات، چونکە جووتیار ماددەی سەرەکی شۆڕش بووە و جووتیار لە ناخۆشی و ئازاردا ژیاوە و، بارزانی نەمریش بایەخێکی زۆری بەم چینە داوە، من لەگەڵ ئەوەش نیم کەوا بۆ «٣٠» جووتیار لیژنە دامەزرێت، بەڵکو کەمتر بێت، چونکە ئیشوکاری ئەوان زۆر و، هەموو شتێکیش مەسرەف نییە، بەڵکو بارگرانییەکی ئەوتۆی نابێت کەوا کار بکاتە سەر خەزینەی یەکێتی جووتیاران و، بنەڕەتی پێشکەوتنی وڵاتی ئێمە لەم چینەدایە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەرای من تەنها ئیعرازی لیژنەی دارایی بۆ ئەوە بێت کەوا خەرجییان زۆر ئەبێت، کە ئەگەر لە هەر دێیەک لیژنەیەک هەبێت، ئایا ئەگەر لە گوندا لیژنە هەبێت، خەرجی ئەبێت، یا نە؟، بەپێی ئەم یاسایە، تکایە لیژنەی یاسایی وڵامان بداتەوە، فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوە ئەکەوێتە سەر نەسریەی یەکێتی جووتیاران، یەکێتی جووتیارانیش خۆی ئیشوکاری خۆی ڕێک دەخات، ئەویش نەسریەیەکی بۆ دادەنرێت، بە گوێرەی نەسریەکەی هەڵسووکەوت دەکات، بودجەکەش گفتوگۆ دەکرێت و، ساڵانە لایەنی دارایی ئەگەر توانای نەبێت ئەوە کەمی دەکاتەوە بەپێی پێویست، خۆ بودجە بە کەیفی خۆیان دانانێن، بەڵکو بودجەیان بەر تەدقیق دەکەوێت، حیساباتی خیتامی دەبێت، لەبەر ئەوە لیژنەی گوند زیاتر لەناو خەڵکی دەبێت، ئەگەر بەگوێرەی رایەکەی لیژنەی دارایی بێت، ئەوە لیژنەی قەزاش پێویست نییە، چونکە هەر قەزایەک چەند گوندێکی هەیە هەڵدەستن بە ئیشوکارەکان، ئیتر پێویستی بە لیژنەی قەزا ناکات، جا مەسەلە تەنها خەرجی نییە بەڵکو مەسەلە ئیحتیکاکە لەگەڵ خەڵکی، چونکە هەر ناحیەیەک ٣٠ تا ٤٠ گوندی لەسەرە، لەوانەیە لە لیژنەی ناحیەکان هەر نەزانن کێشەی ئەو گوندە چییە، جا زۆر پێویستە لە گوندەکان لیژنە هەبێت و، کێشەی جووتیارەکان بگەیەنێت بە ناحیەکان، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک شێروان فەرموو.

بەڕێز شــــێــــروان ناصح حـــــیـــــدری:

بەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجــــومــــەن.

ئەو پرۆژەیە لە حکومەتەوە هاتووە، حکومەتیش پەسەندی کردووە و، لیژنەی گوندەکانی تیادا بووە کاتێ کە پەسەندی کردووە و، رووی داراییەکەشی لەیەک داوەتەوە، دووەم ئێمە لە لیژنەی یاسایی سەرۆکی یەکێتی جووتیارانمان بانگ کرد و، گفتوگۆمان لەگەڵدا کردووە، ئەویش لەگەڵ ئەم برگەیەدایە، بۆیە بە رای ئێمە پێویستە لیژنەی گوندەکانی تیادا بێت، سوپاس.

بەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجــــومــــەن:

سوپاس، بەڕێز کاک سعید یعقوبی فەرموو.

بەڕێز محــمــد ســعــیــد أحــمــد یعــقــوبی:

بەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجــــومــــەن.

لیژنەی گوند چ نووسینگەو مێز و قەنەفە و تەلەفۆنی نییە، تەنها لە نێوانی خۆیاندا «٣» کەس هەڵدەبژێرن و، جێگای دانیشتنیشیان ماڵی یەکێکیان دەبێت، یا لە مزگەوت دەبێت، کێشەی جووتیاریش چییە؟!، زۆر زۆر ئەگەر تەبلیغێکی بۆ بچێت، ئەویش هیچ مەسرفێکی تیادا نییە، پاشان بارەگاشی نییە تاوەکو مەسرفی هەبێت، بەڵکو هیچ ئەرکێکی ماددی نییە بەسەر یەکێتی جووتیارانەوە، بەڵکو «٣» جووتیار هەڵدەبژێرن لەوانەیە مانگی جارێک کۆبوونەوە بکەن، ئەگەر پێویستیش بوو ئەوە تەنها مەسرفی کرێی رێگایە کە دێن بۆ ناحیە، کە ئەویش زۆرجار لە حیسابی خۆیان دەبێت، بەڵکو هیچ جۆرە خەرجییەکی نییە، سوپاس.

بەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجــــومــــەن:

سوپاس، بەڕێز د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.نـاصـح غــــفــــور رمــــضــــان:

بەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجــــومــــەن.

پێشەکی ئەم پرۆژەیە بەناوی یەکێتی جووتیارانی کوردستانەوەیە، کەواتە ئەوانیش هەڵگری بیروباوەڕ و بەرژەوەندییەکانی جووتیارانن، ئەوان خۆیان داوای ئەوەیان کردووە کە لیژنەی گوندەکانی تیادا بێت و، حکومەتیش پشتگیرییان لێ کردووە و، ئەو روونکردنەوانەش کە ئەندامان باسیان کرد بەتایبەتی لیژنەی یاسایی هەروەها بەڕێز کاک د.رزگار هەمووی لەجێگای خۆیەتی، جا مانەوەی لیژنەی گوندەکان پێویستە، چونکە جووتیار لە گوندە، جا مانەوەی پێویستە، سوپاس.

بەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجــــومــــەن:

سوپاس، ماددەی دووەم ئەخەینە دەنگدانەوە، تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە ماددەی «٢» پەسەند

دەکەن دەستیان بەرزکەنەوە.. سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟، «٤» ئەندام ماددەی «٢» پەسەند ناکات، ماددەی «٢» بە زۆرینەی دەنگ پەسەند کرا، دێینە سەر ماددەی «٣»، فەرموو.

بەڕێز سفر محمد حسین:

المادة الثالثة:

يؤسس الاتحاد بناءاً على طلب يقدمه عدد لايقل عن خمسة عشر فلاحاً ويكون هؤلاء بمثابة الهيئة التحضيرية لإدارة مهام الاتحاد لحين اجراء الانتخابات.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی یاسایی فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

رای ئێمە ئەوەی کە بەم شێوەیەی لێ بکرێت: (يؤسس الاتحاد بناءاً على طلب يقدمه عدد لايقل عن خمسة عشر فلاحاً الى الجهة المختصة ويكونون بمثابة الهيئة التحضيرية لإدارة مهام الاتحاد لحين اجراء الانتخابات.)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی دارایی فەرموو.

بەڕێز جمیل عبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە بۆچوونی لیژنەی یاسایش پەسەند دەکەین، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی کشتوکاڵی فەرموو.

بەڕێز د. لطیف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

الى الجهة المختصة.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

رای لیژنەی کشتوکاڵ؟.

بەڕێز د.لطیف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

(الى الجهة المختصة) زیادبکرێت لە پاش {(١٥) فلاحاً}.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو بەڕێزانەی تێبینییان هەیە تکایە دەستیان بەرزکەنەوە، کاک ئیبراهیم سەعید فەرموو.

بەڕێز ابراهیم سعید محمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من وادەبینم کەوا سەقفێکی زەمەنییە بۆ تەنفیزی ئەم یاسایە، مانای هەڵبژاردن بکرێت ئێستا کراوەیە تەقریبەن (لحين إجراء الانتخابات) بڵێن (خلال مدة لاتزيد عن) جا بڵێین ساڵێک چونکە جوتیار زۆرن، شەش مانگ بێت، یان ساڵێک بێت (عن تأريخ قبول الطلب) دەبێ ئەوە زیادبکرێت تاکو دیاری بکرێت کەی هەڵبژاردن بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز مامۆستا مەلا هادی فەرموو.

بەڕێز مەلا هادی خضر کویخا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من لەگەڵ لیژنەی یاساییم.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لیژنەی یاسایی وەڵامتان هەیە؟.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

چونکە ئەوان کۆنگرەیان پێ نابەسترێ هەتا لیژنەکان دانەنرێن، ئەبێت لیژنەکان دابنرێن و ئەو کاتە دەتوانن کۆنگرە بکەن، یەکێتییەکە دروست ببێت ئەوا دەبێ ئامادەبن ویەک بگرن لیژنەکان دابنرێن ئەو کاتە کۆنگرە دەکرێت، چونکە کۆنگرە لە نوێنەرانی لیژانی گوندەکان پێک دێت ولیژانی پارێزگاکان وشتی وا، لەبەر ئەوە یەک سەر پێیان ناکرێت هەڵبژاردن بکەن چونکە هەموو جوتیارەکانیان پێ کۆناکرێتەوە، خۆ جوتیاری پارێزگا هەموو کۆناکەنەوە هەڵبژاردن بکەن بۆ ئەوەی هەیئەی تەحزیری بۆ مەکتەبی تەنفیزی دادنێن، شێوەی هەڵبژاردن لە دواوە هاتووە چۆن مەکتەبی تەنفیزی هەڵدەبژردرێ؟ چۆن فلان هەڵدەبژێردرێ؟ لەبەر ئەوە لیژنەکان دروست دەکرێن تەشکیل دەکرێن ئەوکاتە مەراحلەکانی تر دەکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێزت هەمان شت ئەڵێیەوە وانییە؟ دەڵێی پێویستە وانییە؟ خۆی دوو رەئییە: یەکێکیان دەڵێ ماوە دیاری بکرێت، یەکێکی تریان دەڵێ دیاری کردنی ماوەکە زەحمەتە، جا لەسەر ئەوە زۆر گفتوگۆ نەکرێت، بەڵام پێشنیارەکە دیارە رەئی وموقتەرەحەکە دیارە، تێبینی تر هەیە جگە لەمانە،

فەرموو تکایە ماددەی سێ بخوێنەوە، پێشنیاری خۆتان.

بەڕێز کاکەڕەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثالثة:

يؤسس الاتحاد بناءاً على طلب يقدمه عددٌ لايقل عن خمسة عشر فلاحاً الى الجهة المختصة ويكونون بمثابة الهيئة التحضيرية لإدارة مهام الاتحاد لحين اجراء الانتخابات.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کەماددەی سێ بەم شێوەی خوێندرایەوە پەسەند دەکەن دەستیان بەرزکەنەوە، زۆر سوپاس. ئەو بەڕێزانەی کە پەسەندی ناکەن دەستیان بەرزکەنەوە، دوو ئەندامی بەڕێز پەسەندی ناکەن، بە زۆرینەی دەنگ وەرگیرا، ماددەی چوار فەرموو.

بەڕێز سفر محمد حسین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الرابعة:

يعمل الاتحاد لتحقيق الاهداف التالية:

١- تنظيم جماهير الفلاحين في الاقليم وتوحيد صفوفهم حول الاتحاد بهدف ضمان مستقبل أفضل لهم.

٢- تحسين اوضاعهم الحياتية والمعاشية ورفع مستوياتهم الثقافية والاجتماعية والصحية.

٣- تنمية الروحية والتوجه الديمقراطي لدى الفلاحين في علاقاتهم الاجتماعية والمهنية ونبذ روح العنف وتجاوز اساليب اللجوء الى القوة والسلاح في معالجة مشاكلهم.

٤- العمل من أجل تشريع قانون يعالج مشاكل الاراضي الزراعية معالجة جذرية في الاقليم.

٥- توضيح وعكس مايعانيه الفلاحون الكورد من المصائب والالام في مناطق كوردستان غير المحررة في الاقليم وتوثيق العلاقات بينهم وبين المناطق المحررة في الاقليم.

٦- إعادة الفلاحين المشردين والمرحلين الى قراهم وحقولهم وأراضيهم مع تأمين حاجاتهم المعاشية والانتاجية وتشجيع الهجرة المعاكسة(من المدن الى القرى).

٧- تعويض فلاحي كوردستان عن الاضرار الاقتصادية والحياتية الناجمة عن السياسات الشوفينية واللاإنسانية التي مارستها انظمة الحكم المتعاقبة ضد فلاحي كوردستان وتأمين تلك التعويضات من الخزينة العراقية.

٨- فتح المدارس في القرى والارياف ومنح حق الامتياز الخاص لأبناء الفلاحين لدي القبول في الثانويات والمعاهد والكليات الزراعية.

٩- إعادة العمل بالمصرف الزراعي وإدامة انشطته في ميادين المساندة وتسليف المشاريع

الزراعية بشروط ملائمة.

١٠ـ توجيه الفلاحين للعمل على الاستعمال المنظم للثروة المائية بشكل يخدم اقتصاد الاقليم ومنع هدر الثروة المائية المخصصة لغرض الري وتحسين وتطوير المصادر المتوفرة حالياً.

١١ـ إزالة الألغام من الحقول الزراعية في الاقليم بالتعاون مع الجهات المختصة.

١٢ـ القيام بالتوعية الصحية بين الفلاحين والعمل على حماية صحتهم وصحة عوائلهم وذلك بالاستزادة من المراكز الصحية.

١٣ـ المساهمة في توفير الوسائل الحديثة لمكافحة الآفات النباتية و الحيوانية بمختلف انواعها.

١٤ـ بذل الجهود لتأسيس شركات انتاج البذور المحسنة وتشجيع الفلاحين على تجربة العناصر و البذور الملائمة لمناخ كوردستان وتأمين المخازن المبردة لحفظ الانتاج وخزن الفائض منه كإحتياطي للأستعمال لدى الحاجة.

١٥. تشجيع الزراعة في البيوت الزجاجية وانشاء معامل للصناعات الخفيفة المعتمدة على المنتجات الزراعية كمواد أولية كمعامل الكبس و التعليب وصناعة الدهون النباتية.

١٦ـ توعية الفلاحين وتشجيعهم على حماية الغابات الطبيعية والمراعي وتطويرها في سبيل تأمين الغطاء النباتي لأرض كوردستان.

١٧ـ تشجيع الفلاحين للاهتمام بالثروة الحيوانية.

١٨ـ بذل الجهود لمكافحة الأمية في صفوف الفلاحين. والعمل على انجاح حملة تعليم الكبار وفتح مراكز التعليم في قرى وأرياف كوردستان.

١٩ـ بذل الجهود لمكننة الزراعة بما يتلائم والتقدم التكنولوجي السائد في العالم. وحماية البيئة في الاقليم من التلوث.

٢٠ـ العمل على أن يكون الاتحاد عضواً في جميع اللجان الحكومية المتعلقة بمصالح الفلاحين و الوضع الزراعي في كوردستان العراق.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

رای لیژنەی یاسایی؟.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە زۆر ئاسایی هاتووە، بەلاّم بەرای ئێمە برگە (٥) ئەو وشەیە (مایعانیە الفلاحون الکورد) لە باتی کورد بکەینە کوردستانی فراوانتر دەبێت زیاتر، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

رای لیژنەی کشتوکالّ ئەیوت کورد هەر لابردرێت، وام لە بیرە تەقریبەن، رای لیژنەی دارایی تکایە؟.

بەڕێز جـــــــمـــــــیل عـــــــبـــــــدی سندی:

بەڕێز ســــــەرۆكی ئەنجــــــومــــــەن.

مـاددەی چوار بڕگـە (٨ـ فتح المدارس في القرى والارياف وهذا من إختصاص وزارة التربية) لەلای ئێمە قوتابخانە هەندێ شەرتی خۆی هەیە بەتایبەتی لە وەزارەتی پەروەردە یان دەبێت لێرە لابچێت بەرای ئێمە یانیش (تشجیع)ی بۆ زیاد بکرێت (تشجیع فتح المدارس في القرى والارياف) چونکە هێژا سەرۆکی پەرلەمان کردنەوەی قوتابخانە لە گوندان شروطی خۆی هەیە لە ئەرکەکانی وەزارەتی پەروەردەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز ســــــەرۆكی ئەنجــــــومــــــەن:

رای لیژنەی کشتوکاڵ تکایە؟.

بەڕێز د.لطیف مـــــــحـــــــمـــــــود برزنجی:

بەڕێز ســــــەرۆكی ئەنجــــــومــــــەن.

ماددەی چوارەم بڕگە (٥ و ٣) کورد لاببردرێت ئێمە وامان پێشنیار کردووە، لەگەڵ ڕێزم.

بەڕێز ســــــەرۆكی ئەنجــــــومــــــەن:

ئەوە فراوان ترە ئەو رایە چونکە لەلایەنی زمانەوانیش راستترە ئەو وەختە هەمووی دەگرێتەوە ئەو جوتیارانەی لە دەرەوەی هەرێمیشن، ئێمەش یەک دوو پرسیارمان هەیە، ئەگەر لە دوایی لیژنەی یاسایی جوابمان بداتەوە، بڕگە (٨) رای لیژنە دارایی تا حەدێ راستە چونکە روون نییە، کردنەوەی قوتابخانە کاری ئەو نییە، (العمل على فتح المدارس) بێت باشترە (منح حق الامتياز الخاص لأبناء الفلاحين لدي القبول في الثانويات والمعاهد والكليات الزراعية.) ئێمە یاسا دەردەکەین کە یاسات دەرکرد ئەو پێویست ناکات ئیشی پێ بکات، مانای ئێستا ئەگەر ئەتۆ بڵێی بەم سیغەیە بیهێنیتەوە (منح حق الامتياز الخاص) مانای بەم سیغەیە کردیان بە یاسا، کردیان بە بڕیار دەبێ بیکات حوکمەت ئەو کاتە، ئەوەمان بۆ شەرح بکەن، (٢٠ـ العمل على أن يكون الاتحاد عضواً في جميع اللجان الحكومية المتعلقة بمصالح الفلاحين و الوضع الزراعي في كوردستان العراق.) ئەو ئەبێ ئیشی بۆ بکات یان ئەبێ وەکو یاسا تۆ بڵێی ئەو ئەبێ ئەندام بێت تیایا، پێویستە وەکو یاسا بڵێی ئەبێ ئەندام بێت تیایا، با تێبینییەکانی تریش ببیستین، تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم ئەوەی تێبینییان هەیە دەستیان بەرزکەنەوە بۆ ئەوەی ناونووس بکرێن، بەڕێز کاک شمایل ننۆ فەرموو.

بەڕێز شـــــــمـــــــایل ننو بنیـــــــامین:

بەڕێز ســــــەرۆكی ئەنجــــــومــــــەن.

عدم الاستقرار التي خلفته السياسات العدوانية التي مارستها الأنظمة المتعاقبة على الحكم ضد

أبناء الأقليم، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

هەموو لە دوایا جواب دەدەنەوە تێبینییەکان وانییە؟ تێبینیتان بنووسن ئەگەر جوابتان هەبێ هەمووی پێکەوە جواب بدەنەوە، کاک د.رزگار فەرموو.

بەڕێز د.قاسم محمد قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێبینی من ئەوەیە خاڵی (٣- تنمية روح الأخوة والألفة والمودة والتوجه الديمقراطي) ئەم وشەیە زیادبکرێت پاش (تنميه روح)، ئەوە یەک دوو برگە (١٢) وەکو بەڕێزیشتان ئاماژەتان پێ کرد کە برگە (٨) زیادکردنی بنکەی تەندروستی نە لە ژێر دەسەڵاتی وەزیری کشتوکاڵە نە وەزارەتی کشتوکاڵ نە یەکێتی جوتیاران ئەوە دەسەڵاتی وەزیری تەندورستییە تەبعەن، لێرە ئەگەر چارەسەر بکرێت وەکو برگە (٨) باشتر دەبێت، برگە (١٤) لێرە (عناصر) هاتووە ئەگەر زەحمەت نەبێت لیژنەی یاسایی روونکردنەوەیەکی دابا (العناصر) با باشترە مانای وەکو برگە (٤)ی لێدەهات، برگە (١٩- بذل الجهود لمكننة الزراعة) ئەگەر ئینسان بێت ئەم برگەیە بخوێننەوە کە ئەمە نەما ئێستا هەموو زراعەت لەسەر حیوانە مانای بە حەیوان تێدەگەن، ئەگەر لێرە مەکنەنە هەیە بەڵام بێتە پێشخستن بێتە زیادکردن ئەوە مەفهومێکی فراوان ترە ئەگەر نا ئەوها برگەکە بخوێننەوە وەک ئەوەی هەمووی لەسەر حەیوان دێت هیچ مەکنەنە نەهاتۆتە ناو کوردستان، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز کاک شێخ عەفان فەرموو.

بەڕێز عفان عثمان نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من تێبینیم لەسەر سێ خاڵ هەبوو ئەویش بەڕێزت ئیشارەتت پێ دا، یەکەم بابەتی کردنەوەی قوتابخانە بە هاوکاری لەگەڵ وەزارەتی پەروەردە زۆر چاکە، تەبعەن وەزارەتی پەروەدە کە دەیەوێت قوتابخانەیەک بکاتەوە لە شوێنێ لە پێشا پەیوەندی بە دێیەکەوە دەکات ئەو دێیەش تەبعەن جوتیارن، ئەو جوتیارانەی ئەوێ دیاری دەکەن ئایا چەند منداڵ لەم دێیە هەیە؟ تەبعەن هەڵسوکەوتێکی باشی لەگەڵ دەکەن، بۆ نمونە ساڵی پار لە هەموو لادێکان قوتابخانە کرایەوە بە هاوکاری جوتیارەکان ووەزارەتی پەروەردە، تەبعەن ئەوە حەز دەکەم ئیشارەت بکرێت بەوە ناوی وەزارەتی پەروەردەش چونکە وەزارەتی پەروەدە قوتابخانە دەکاتەوەو بریار دەدات بۆ کردنەوەی. خاڵێکی تریش بە نیسبەت کۆلێژی کشتوکاڵ و ئامادەیی کشتوکاڵ ئەوە پێش سێ چوار ساڵ ئیمتیازێکی تەواو دراوە بە لادێ، ئەو قوتابییەی (٥٠)شی هەبێت لە کۆلێژ وەردەگیرێت ئەگەر (٥٠)ی ڕێکی هەبێت بەس دەرچوبێت لە کۆلێژی کشتوکاڵ تەقدیم بکات وەرگیراوە، بەنیسبەت

ئامادەیی کشتوکاڵەوە کراوەیە هەر منداڵێکی جوتیار لە لادێ داوا بکات وەردەگیرێت، لەبەر ئەوە ئەو دوو شتە ئێستا تەنفیز کراوەو جێبەجێ بووە، بەنسبەت نەهێشتنی نەخوێندەوارییەوە عادەتەن توخمی سەرەکی لە لیژانی بالا جوتیارانە مانای بەگشتی لیژنەی بالا دروست دەبێت لە دوای پەروەردە یەکسەر جوتیاران دێن، چونکە ئیشەکەی ئەوان لەناو جوتیارانە لەبەر ئەوەی دەوریان هەیە هەر سێکیان جێبەجێ کراون، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس، بەڕێز کاک شێخ رەقیب فەرموو.

بەڕێز رقیب حسین ملا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێبینیم لە سەر برگە (٣) هەیە ببێتە(٣ـ تنمیة الروحیة التعاونیة والتوجه الدیمقراطي) ، لەگەڵ رێزم.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز کاک ئیبراهیم سەعید فەرموو.

بەڕێز ابراهیم سعید محمد:-

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە سەرەتای ماددەی چواردا هاتووە (یعمل الاتحاد) مانای بۆ هەموو برگەکان ئیش دەکات، مانای ئەو قوتابخانە دەکاتەوە. برگەی یەکەم دەڵێ (یعمل الاتحاد علی) چونکە تەنها کردنەوەی قوتابخانە نییە تەعویزی جوتیارانی کوردستان ئەوە تەعویز ناکات، هەڵگرتنی ئەڵغام ئەو نایکات، بەراستی (٢٠) برگە هاتووە گەلێک تەواوە بەڵام لەگەڵ ئەوەش شتێکی پێویستیان بە رای من لە بیر چووە ئەویش کە سەروەتی قەومی زۆرمان لە چیاو غاباتمان هەیە لەسەر تەوجیهاتی بارزانی نەمریش وەختی خۆی بۆ هەندێ حەیوانات کە نابێت راو بکرێن چونکە هەندێکیان رەمزی کوردستانن وەکو کەو، مەڕی کیوی، زۆر پێویستە برگەیەک زیاد بکرێت کە بڵێتن: (العمل علی منع اصطیاد الطیور النادرة کالقبج مثلاً وکذلك منع اصطیاد الحیوانات غیر الألیفة کالماعز الجبلي) بەراستی ئەمە نەهاتووە لە نێوان برگەکان من بە پێویستی دەزانم. برگەیەکی ترم هەیە لە ئەهداف، جوتیار نزیکەی نیوەی کۆمەڵی کوردستانە پەرلەمانی کوردستان بڕیاری فدرالیەتی داوە، هەموو میللەتی کورد لە کوردستانی عێراق هەمووی لەگەڵ دیموکراتییەتن ئەحزابی کوردستانی هەمووی لەگەڵ فدرالیەتن وابزانم ئەگەر برگەیەکیش لەسەر ئەوە هەبێت هەرچەندە درێژ دەبێت بەڵام تەواو دەبێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، بەڕێز کاک ئەمین مەولود فەرموو.

بەڕێز محمد امین مولود امین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە ئەهدافەکان کۆمەڵێک برگە هاتووە کە پەیوەندی بە دەوائرەکانی ترەوە هەیە وەکو برادەران باسیان کرد بەتایبەتی برگە (٨ و ٩ و ٢٠) بەرای من هەر لە سەرەتاوە موعالەجەی ئەوە بکەین کە لە مادده چوار هاتووە بلێین: (یعمل الأتحاد لتحقیق الأهداف التالیة بالتعاون مع الجهات المختصة) ئیتر ئەوە موعالەجەی هەموو گرفتەکە دەکات، لەگەڵ ڕێزم.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز مەلا طه فەرموو.

بەڕێز مەلا طه محمد طه:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

گرفتی ئێمە لە ناوچەی باڵەکە وەختی خۆی تەسویە گەیشتە ناوچەی باڵەک لە حاجی ئۆمەرانەوە پێدا هات هەتا گەیشتە نزیک گەلاڵە ئاخیری کە بووە شۆرش، نازانم چ ساڵێک بوو حوکمەت یاسایەکی دەرکرد بریاری دا کە ئەوانەی کە تەسریح نەبوون هەموویان دەگیرێن ئەوجا ئەو گوندانە ئێمە لە لایەک دەڵێین بچێتەوە گوند خەڵکەکە ناتوانێت بچێتەوە گوندەکان چونکە ناتوانن مولکەکەنیان تەعویز بکەن، جا رجا دەکەم بۆ ئەوەی کە چارەیەکی بکرێت دووبارە دەست پێ بکرێتەوە بۆ ئەوەی هەر کەس ساحێبی خۆی بناسێتەوە چونکە هەموو لێرەیە زۆر جار برادەران دێنە ئێرانە ناتوانن هیچ بکەن بەراستی، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس، بەڕێز کاک د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ڕاستە خاڵی (٨ و ١٨) پەیوەندیان بە وەزارەتی پەروەردەوە هەیە، بەڵام لێرە مانای ئەوە نییە کە یەکێتی جوتیاران خۆی قوتابخانە دەکاتەوە یان بنکەی نەهێشتنی نەخوێندەواری دەکاتەوە، بۆیە لە سەرەتاوە زۆر باش هاتووە دەڵێ: (یعمل الاتحاد لتحقیق الاهداف التالیة)، (یعمل) مانای لەگەڵ لایەنی بەرپرس پێویست ناکات لایەنی بەرپرس زیادبکرێت واتە روونە، ئەو پێشنیارەی کە بەڕێز کاک شێخ رەقیب زیادی کرد پێم وایە ئەوە پێشنیارێکی باشە ئێمەش پەسەندی دەکەین، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

مامۆستا مەلا مەحمود دێرشەوی فەرموو.

بەڕێز مەلا محمود فندی دیرشەوی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەراستی وەکو برادەران فەرموویان ئەگەر چ بۆ جوتیارانی کوردستان بکرێت کەمە، چونکە دەبێ لەبەر چاوی ئێمە بێت جوتیاری کوردستانی بوو دژی تەیارەی دوژمن رادەوەستا وکاری خۆی دەکرد لە ژێر تۆپ باران، دەبوونە پێشمەرگە هەر کوری ئەوان بوون چ بکەین بۆیان هەر کەمە، چونکە سەرهەڵدانی شۆرشی کوردی هەمووی جوتیار کردی. دوژمن نەی هێشتووە کارگەو مەعامل دروست ببێت هەتا کارگە لە کوردستان پەیا ببێت هەر جوتیارە، بۆیە هاریکاری جوتیاران بکرێت، بەڵام دوو تێبینی نازانم من تێنەگەیشتم یان من ئاگام لێ نەبوو، یەک وەک هەڤی بەرهەم بێتەکرن ناوبەینە پەروەردەی زراعی و رووەکی هەردووک، ببورە رووەکی و ئاژەڵی، نە رەخێک بێتە پێشخستن ورەخێکیش بێتە تەدمیرکردن پاوانەکانی کوردستان بەراستی وای لێ هاتووە کە پەرش وبلاو بێت، تەنها دەرماڵەی ئەوەی خوا بۆی داناوە، ئامێرو شت هەیە بچێت چوار ئامێر بنێرێتە چیایێک بچێت هەر چەند دار هەیە تێکی بدات بۆ خاتری خۆی شتێکی لێ بچینێت، پێویستە یاسای پاوان سەرپەرشتی گوند بکات، ئەوە هەمووی چاوی لێ بکرێت ئیهتمامی پێ بدرێت، تێبینی دووەم هاوکاری جوتیاران پێویستییان بە چی هەیە من لەو باوەرەم جوتیاری ئێمە کەس نییە وەکو ئەو هاریکاری رێک وپێکی فرۆشتنی بەرهەمی ئەو بێتەکرن، ئەو چ لە بەرخی خۆی بکات چ لە شیرو ماست بکات، ئەو تر نایەتە کرین، ئەو چ پێویستییەکی هەیە تەنها بە پارەیەکی هەرزان دێتەکرین و دەچێت بۆ خاریج بەلاش وحەلاش، دوو چاندنی دەرامەتی ئاوی وەکو تەماتە و ئەو جۆرانە ئەوە هەمووی دێتە چاندن زۆر ساڵ خودان وی دچێت دەچێنت تا بێژت ئاڤی دا، پاشێکی کەما باری وێ دێ بەکرین نایەت، گەلێ جارا جوتیاری ما پیکەبا شوتیا ئەو ئانیا دە دینار پازدە دینار بەڵکو بیست دینار بەکەیفی خۆی دەیخاتە سەر حەقی شوتی، ئەڤە تەبعەن وەکو بێژن دیماهییە ئەگەر بێی دەغل ودان ئەگەر ئەڤ ساڵە حوکمەتی هەرێم هەندێ دەستی هاریکاری درێژ نەکردبا بۆ جوتیاری هەندێ گەنمی وی نەکریباوە باوەر بکە جوتیاری ئێمە نەچووە بلێت لێم بکرن، بۆیە من وا هەست دەکەم بەری هەموو تشتێک دەعما جوتیاری بێتەکرن هاریکاریا جوتیاری بێتەکرن لەگەڵ رێکی فرۆتنا بەرهەمی وی بێتە کار، پێویستە ئەم هاریکاریە بکرێتن. تەئمینا رێگا فرۆتنا بەرهەمی وی بێتەکرن، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس، بەڕێز کاک د.ئیدریس فەرموو.

بەڕێز د.إدریس هادی صالح:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەنیسبەت خاڵی (١٥- تشجیع الزراعة في البیوت الزجاجیة) ئەوە شتێکی باشە بەڵام (وانشاء معامل للصناعات الخفیفة المعتمدة) عادەتەن بیوتی زوجاجی ئینتاجەکەی دیارەو کەمەو دیاریکراوە، بۆ جۆرە رووەکێکە کە لە وەرزەکان بە شێوەی ئاسایی ناروێت، (للصناعات الخفیفة) لێرە باشترە بنووسرێ (للصناعات الغذائیة) بۆ بەدەست هێنانی زیاتر، ئەو دوو برگەی کە دەمج کراوە جیا بکرێتەوە (تشجیع الزراعة في البیوت الزجاجیة) دەتوانرێ دەمج بکرێت لەکەڵ خاڵی (١٧- تشجیع الفلاحین للاهتمام بالثروة الحیوانیة.) هەردوو کیان، بەڵام (وانشاء معامل للصناعات الخفیفة المعتمدة) شەرت نییە بەم دەقە بێت، جا خۆی عادەتەن پیشەسازی خۆراک بەرهەم هێنانێکی زۆری دەوێت کە ئەوە بەماڵی شوشەیی بە دەست نایەت دەمجی کەی پێکەوە لەم بڕگەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، جا تێبینییەکەی من بۆ لیژنەی یاسا بەراستی ئێمە ئەم ئەهدافانە، ئەهدافی یەکێتی جوتیارانی کوردستان لێرە دەبێت بە یاسا ئەوە کۆنگرەی جوتیاران نییە کە ئەهدافی خۆی دیاری بکات، ئێمە هەر شتێک لێرە بڕیاری لەسەر دەدەین دەبێت بە یاسا وحکومەت کاری پێ دەکات، لەبەر ئەوە دەبێ زۆر وورد بین لە هەڵبژاردنی ئەهدافەکان کە هەڵی دەبژێرین ئەهدافێکی گشتی بێ، ئەبێ مەجالی حەرەکە بۆ حوکمەت و یەکێتی جوتیاران خۆشی بهێڵینەوە، ئەگینا بڵێین ئمتیازی خاص قبوڵ بکرێت، مانای مافی خۆیتی ئەبێ قبوڵ بکرێت، کە بڵێم فلان شت ئەبێ بکرێت کە شتەکەم دیاری کرد، چونکە ئەمە یاسایە جیاوازی هەیە لە نێوان یاسا ومەنهەجی یەکێتی جوتیارانی کوردستان، لێرەدا ئێمە ئەم ئەهدافانە درێژەمان داوەتێ لە راستی دا پێویستی بە پیاداچونەوە هەیە پێویستی بە کورت کردنەوەیەکی زۆر هەیە، بەشێوەیەکی گشتی تۆ دەبێ ئیش کەی بۆ بەرەو پێش خستنی کشتوکاڵ، ئیش کەی باری جوتیاران باشبکەی، دەبێ ئیش کەی لایەنی زانستی باشبکەی، پاوان بپارێزی، دەست کەوتی ئاژەڵی بپارێزی، کشتوکاڵ پێش بخەی، لەوە زیاتر ناتوانین بکەین. ئەگەر بە تەحدید بڵێی فلان شت وفلان شت ئەوا دەستی حوکمەت وجوتیاریش دەبەستییەوە دەبێتە یاسا لەسەریان چونکە یاسا دەردەکەین (یاسای یەکێتی جوتیارانی کوردستان) لەبەر ئەوە من پێشنیاری ئەوە دەکەم لیژنەی یاسایی وکشتوکاڵ پێیدا بچنەوە جارێکی تر بەتایبەتی کورتی بکەنەوە هەموو ماددەکە ئەگەر لە چوار بڕگە بێت پێنج

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره(١٦)

دوو شەممە ڕێکەوتی ١٩/١١/٢٠٠١

کاتژمێر (١٠)ی سەر لەبەیانی ڕۆژی دوو شەممە ڕێکەوتی ١٩/١١/٢٠٠١ ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق بەسەرۆکایەتی بەڕێز د.ڕۆژ نوری شاوەیس سەرۆکی ئەنجومەن و، بە ئامادەبوونی بەڕێز فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵلا سکرتێری ئەنجومەن، دانیشتنی ئاسایی (ژمارە شازدە)ی خولی دووەمی، ساڵی (٢٠٠١)ی خۆی بەست.

بەرنامەی کار:
بەپێی حوکمەکانی برگە(١)ی مادده(٢٠) لە پێڕۆی ناوخۆی ژمارە (١)ی هەموار کراوی ساڵی (١٩٩٢)ی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق، دەستەی سەرۆکایەتی ئەنجومەن بڕیاری دا بەرنامەی کاری دانیشتنی (ژمارە شازدە)ی خۆی لە کاتژمێر (١٠)دەی سەر لە بەیانی ڕۆژی دوو شەممە ڕێکەوتی ١٩/١١/٢٠٠١ دا بەم شێوەیە بێت:
١ـــ بەردەوام بوون لەسەر خستنەڕوو گفتوگۆ کردنی پرۆژەی یاسای یەکێتی جوتیارانی هەرێمی کوردستانی عێراق کە پێشنیار کراوە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیران.
٢ـ خستنەڕوو گفتوگۆ کردن لەسەر پرۆژەی یاسای تایبەت بە هەڵوەشاندنەوەی کۆمەڵەی جوتیارانی هەرەوەزی کە پێشنیار کراوە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیران.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:
بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان، بەناوی گەلی کوردستانەوە دانیشتنی ژمارە «١٦»ی ئاسایی خولی دووەمی ساڵی دەیەمی ئەنجومەنی نیشتمانیی دەبەستین، بەرنامەی کاری ئەمڕۆمان بیریتییە لەدوو خاڵ کە ئەویش: ١ـ بەردەوام بوون لەسەر خستنەڕوو گفتوگۆ کردنی پرۆژەی یاسای یەکێتی جوتیارانی هەرێمی کوردستانی عێراق کە پێشنیار کراوە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیران.
٢ـ خستنەڕوو گفتوگۆ کردن لەسەر پرۆژەی یاسای تایبەت بە هەڵوەشاندنەوەی کۆمەڵەی جوتیارانی هەرەوەزی کە پێشنیار کراوە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیران.
بۆ ئەوەی بەردەوام بین لەسەر خاڵی یەکەم تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە دوێنێ لێرە ئامادە بوون فەرموونەوە سەر مەنەسە، دوێنێ لە ماددەی چوارەمدا بووین کە کۆتاییمان بە دانیشتنەکەمان هێنا، گفتوگۆیەکی زۆری لەسەر کرا ڕای کۆتاییش ئەوە بوو کەوا لیژنەکان دانیشن و داڕشتنەوەیەکی بۆ دانێن بۆ ئێمڕۆ، جا ئەگەر داڕشتنی تازەتان هەیە فەرموون.

بەڕێز كــاكــەرەش مــحــمــد نقــشــبندی:

بــەڕێــز ســــــەرۆكــی ئــەنجــــــومــــــەن.

پاش دانیشتنمان وەكو لیژنە گەیشتین بە چەند برگەیەك وەكو «أهداف الاتحاد» ئێستا بۆ بەڕێزتانی دەخوێنینەوە.   ٢ـ أهداف الاتحاد

المادة الرابعة:

يعمل الاتحاد لتحقيق الاهداف التالية:

١ـ العمل على ترسيخ الفدرالية ودعم التجربة الديموقراطية و مؤسساتها في كوردستان العراق.

٢ـ تنظيم جماهير الفلاحين في الاقليم وتوحيد صفوفهم وتحسين اوضاعهم الحياتية والمعاشية ورفع مستواهم الثقافي والاجتماعي والصحي، و تنمية روحي التعاون والاخوة والتوجه الديمقراطي في علاقاتهم الاجتماعية والمهنية ونبذ العنف في معالجة مشاكل.

٣ـ تشجيع إعادة الفلاحين المشردين والمرحلين الى قراهم و حل المشاكل و التجاوزات الحاصلة بسبب الهجرة الداخلية نتيجة الظروف الاستثنائية التي مر بها الاقليم.

٤ـ تشجيع إبناء الفلاحين للدخول الى المدارس و المعاهد و الكليات المهنية للإستفادة من خدماتهم في المناطق الذي ينتمون اليها.

٥ـ توجيه الفلاحين على الإستفادة من الثروة المائية و استعمال المنظم لها بما يلائم والاقتصاد الاقليم.

٦ـ توعية الفلاحين وتشجيعهم على حماية الغابات والمراعي الطبيعية وتطويرها في سبيل تأمين الغطاء النباتي لأرض كوردستان و تنظيم الصيد والمحافظة على الطيور والحيوانات النادرة.

٧ـ بذل الجهود والمساهمة الفعالة مع الجهات المعنية لمكافحة الأمية في صفوف الفلاحين.

٨ـ تشجيع الفلاحين على إنشاء معامل صغيرة خاصة للإستفادة منها في تصنيع الإنتاج الفائض عن التسويق .

٩ـ تشجيع الفلاحين على ضرورة زيادة إنتاجية المزراع ورفع إنتاجية الوحدة الزراعية تماثل المعدل العالمي.

١٠ـ تشجيع الفلاحين و القطاع الخاص لتأسيس شركات انتاج البذور المحسنة وتأمين المخازن المبردة لحماية الانتاج الزراعي.

١١ـ تشجيع الفلاحين على الزراعة في البيوت الزجاجية و التوجه للإكثار في البستنة في المناطق الاروائية وزراعة أشجار الكروم الديمية في المناطق الملائمة لها.

١٢ـ تشجيع الفلاحين على إدخال المكننة الحديثة واتباع الطرق الفنية و الاساليب المتطورة في الزراعة بقسميها النباتي والحيواني.

١٣ـ بذل الجهود لتوفير السبل الكفيلة بالتنسيق مع الجهات المختصة لتسويق محاصيل

الفلاحين.
١٤ـ ضرورة تطهير الحقول الزراعية والمناطق الطبيعية من الالغام بتعاون والتنسيق مع الجهات المختصة.
١٥ـ العمل على توفير الوسائل الحديثة لمكافحة الافات الزراعية النباتية والحيوانية.
١٦ـ العمل مع الجهات الحكومية أن يكون الاتحاد ممثلاً في اللجان التي تشكل عند الاقتضاء والتي لها علاقة مباشرة مع مصالح الفلاحين.
بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن ئەم «١٦» برگەیە وەکو ئامانج بەباشمان زانی کەوا بوترێت لە یاساکەدا، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، ئەو تێبینییانەی دوێنێی هەموو تیادایە، جا ئەگەر تێبینی تر هەبێت، ئەوە ناویان دەنوسین، کاک د.إدریس هادی فەرموو.

بەڕێز د.إدریس هادی صالح:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێشنیار دەکەم ئەم خاڵە بکرێتە دوو برگەی جیا: ١ـ تشجيع الزراعة في البيوت الزجاجية. ٢ـ تشجيع الفلاحين على إنشاء معامل للصناعات الغذائية. چونکە بەرهەمی بیوتی زجاجی ئەوەندە نییە بەکەڵکی صناعاتی غیزائی بێت، هەروەها لە رووی ئابووریەوە زەرەرە، ئەو بەرهەمە بۆ ئەوکات و وەرزانەیە کە سەوزە زراعەتی ناینیت، بۆ نمونە کارگەی دۆشاوی تەماتە دەبێ لە وەرزی هاوین کە بەرهەم زۆر و زیادە لە پێویست، هەروەها هەرزانە دەبێ تەماتەکە لە جوتیار وەربگرێت، بەڵام بەرهەمی بیوتی زوجاجی لە کاتی زستان کەمە و نرخی گرانە لە روی ئابوریەوە زەرەرە بۆ کارگە، هەروەها ئەوەی لە دەقی برگە هاتووە (صناعات خفيفة)نییە، بەڵکو (صناعات غذائية)یە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاکەڕەش فەرموو.

بەڕێز کاکەڕەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە برگەی «٨»دا هاتووە «تشجيع الفلاحين على إنشاء معامل صغيرة خاصة للإستفادة منها في تصنيع الإنتاج الفائض عن التسويق »، سوپاس.

بەڕێز د. إدريس هادی صالح:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من جارێکی تر تاکید دەکەمەوە کە معامل صغیرە لەگەڵ صناعاتی غذائی دوو شتی جیاوازن، بەروبوومی جوتیارانە لە صناعاتی غذائی بەکار دەهێنرێت بە زۆری، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز کاکەرەش فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

مەرج نییە تەنها کارگە بۆ دروست کردنی خواردەمەنی بێت، لەوانەیە کارگەیەکی بچووکی خوری هەبێت کە مافوری لێ دروست بکات، جا بۆ ئێمە بڵێین کارگەی «المواد الغذائیە»، بەڵکو با بەپێی پێویستی خۆی بێت، بۆ نمونە گوڵەبەڕۆژەی زۆرە کارگەی ڕۆنی دادەمەزرێنێ، یان خوری هەیە کارگەی ڕستن وچنین دادەنێت، لەبەر ئەوە بە ڕەهاییمان داناوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، لە ڕاستیدا دوو شتی جیاوازن کارگەی بچووک و «الصناعات الغذائیە» لەسەر ئاستی حکومەت، جا «وتشجيع إنشاء الصناعات الغذائيه»ەشی بخرێتە سەر لە هەمان بڕگەدا.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێستا بڕگە «٨» بەم شێوەیەی لێ هات:(تشجيع الفلاحين على إنشاء معامل صغيرة خاصة للإستفادة منها في تصنيع الإنتاج الفائض عن التسويق، و تشجيع إنشاء الصناعات الغذائية)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

تێبینی تر هەیە؟، نییە، لیژنەکان پەسەندی دەکەن، کەواتە دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ماددەی «٤»دایە بەو شێوەیەی کە خوێنرایەوە؟.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟، بە گشتی دەنگ ماددەی «٤» پەسەند کرا، ماددەی «٥» فەرموو.

بەڕێز سفر محمد حسین:

الفصل الثاني

١ـ شروط العضوية

المادة الخامسة:

شروط العضوية:

١ـ ان يكون الفلاح من مواطني الاقليم ومقيماً فيه.
٢ـ ان لايكون محكوماً بجناية غير سياسية او بجنحة مخلة بالشرف.
٣ـ أن يمتهن الزراعة كمهنة رئيسية له بقطاعيها النباتي والحيواني وهم:
أ- الذين وزعت عليهم أراضي الاصلاح الزراعي.
ب ـ المستأجرون(وهم الذين خصصت لهم الأرض لقاء أجر).
ج ـ الفلاحون والعمال الزراعيون ضمن إطار عمل الاتحاد.
د ـ خريجو الإعداديات والمعاهد الزراعية من المتفرغين الزراعيين غير الملتزمين بأعمال أخرى كالعمل الوظيفي مثلاً.
٤ـ أن لايقل عمره عن (١٦)سنة.
٥ـ أن يكون من سكنة المنطقة التي تقع فيها الارض أو المشروع الزراعي.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی یاسایی لەسەر ماددەی «٥» فەرموو.

بەڕێز كاكەڕەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

بەرای ئێمە وەكو لیژنەی یاسا برگەیەكی تری بخرێتە سەر بە زنجیرەی «و»: (المادة الخامسة:
١ـ اضافة فقرة جديدة الى نهاية الفقرة(٣)ليكون تسلسلها(و)وتصاغ كالاتي:
(و- اصحاب الملكيات التي لاتزيد مساحتها عن(١٥٠)دونم).
٢ـ نقترح الغاء الفقرة (٥)من هذه المادة.)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

پاش «د» «هـ» دێت، جا دەبێت «و» بكەنە «هـ»، ئەمە پێشنیاری لیژنەی یاساییە، رای لیژنەی دارایی، فەرموو.

بەڕێز جمیل عبدی سندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

تێبینیی ئێمە زمانەوانییە كە ئەویش (المادة الخامسة الفقرة (٣ـ د): حذف حرف الواو قبل كلمة (الوظيفي)وحذف كلمة (مثلاً)وتكون نهاية الجملة كالآتي (كالعمل الوظيفي).)، سەبارەت بە پێشنیارەكەی لیژنەی یاسایی، ئەگەر برگەی «هـ»ی بۆ زیاد بكرێت بە رای ئێمە بەو شێوە بێت باشترە« اصحاب الملكيات التي تقل مساحتها عن(١٠٠)دونم»، سەبارەت بە برگە«٥»یش بەرای لیژنەی ئێمە وەكو خۆی بمێنێتەوە، چونكە جوتیارێك لە شار دانیشێت و نەڕواتەوە بۆ دێكەی خۆی و، هەر وەكو هەمان جووتیار حیسابی بۆ بكرێت كە لە گوند دانیشتووە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی کشتوکاڵی، فەرموو.

بەڕێز د.لطیف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

مادەی پێنجەم/

برگە(٣ـ ب)، بەڵام لێرە لای ئێمە بڕگە (٣ـ جـ)ە(الفلاحون) لاببرێت.

برگە(٣ـ د) (کالعمل الوظیفي مثلاً) لاببرێت.

برگە(٣ـ هـ) زیاد بکرێت بەم شێوەی خوارەوە:

ه ـ أصحاب الملکیات الخاصة.

برگە (٥) لاببرێت. سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، ئێوە لەگەڵ ئەوەدان کەوا مەساحەکە بە رەهایی بمێنێتەوە و، هەرچەند بێت موشکیلە نییە، هەروەها مەرجیش نییە خەڵکی ئەو جێگایە بێت، یا لەو شوێنە دانیشتبێت، ئەو ئەندامە بەڕێزانەی تێبینییان هەیە دەستیان بەرز کەنەوە، بەراستی دەبێت ئەم ماددیە بە وردی گفتوگۆی لەسەر بکرێت، چونکە چەند رایەکی جیاوازی لەسەر هەیە، کە هەریەکە پەیوەندی بە ئسلوبێکی بەرهەم هێنانەوە هەیە، لەلایەک دەیانەوێت ئازادی کات بە تەواوی، لایەکی تر کە لیژنەی دارایییە دەیەوێت دیاری بکات، لایەکی تریشیان کە لیژنەی یاساییە حەلێکی ناوەندی بۆ دۆزیوەتەوە، ئەو بەڕێزانەی کە ناونووسی خۆیان کردووە بۆ گفتوگۆ کردن ئەم بەڕێزانەن، د.رزگار، سعید یعقوبی، شێخ رقیب، أحمد علی عمر، إبراهیم سعید، حمید میران، بەڕێز د.ناصح، فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بەو پێشنیارەی لیژنەی یاساییەوە بۆ زیاد کردنی برگەی«ه» شتێکی باشە، بەڵام دیاری کردنی ئەو دۆنمەی کە دانراوە، بەلای منەوە ئەو ژمارەیە کە دانراوە نادیارە، چونکە وەکو جەنابت فەرمووت ئەبێت ورد بین، ئەگینا شتێکی باشە، سەبارەت بە برگە«٥»یش، ئەگەر نەمێنێت باشە، چونکە جووتیار هەیە گوندەکەی نزیکی ناحیەیە، لە گوندەکەی خۆی ناژێ و لەو ناحیەیەی کە نزیکی گوندەکەیەتی دەژێت، بۆچی ئێمە بێ بەشی کەین، لەبەر ئەوە من لەگەڵ ئەوەدام کەوا ئەو خاڵە هەڵگیرێت، جا منیش پشتگیری لە رایەکەی لیژنەی یاسایی دەکەم، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، د.رزگار فەرموو.

بەڕێز قــــاسم مـــحـــمـــد قـــاسم:

بەڕێز ســـەرۆكی ئەنجـــومـــەن.

لە عێراقدا هیچ تاوانێک بە ناوی تاوانی سیاسی نەبووە، هەمووی بەناوی تاوانی «جرائم مخلة بالشـــرف» بووە ئەویش سەر بە حزبێکی تر، ئەگەر هەر کەسێک پەیوەندی بە حزبێکی ترەوە هەبێت جگە لە حزبی بەعس، ئەوە بە تاوانی «مخلة بالشرف» دادەنرێت، لەبەر ئەوە من پێشنیار دەکەم بۆ ئەوەی کەس نەبێت بە قوربانی «ما لم یرد له إعتبار» بخرێتە کۆتای بڕگە«٢»، بەئیعتبار ئەو یاسایە هەڵنەوەشاوەتەوە، دووەم، بڕگە«٤» دەڵێ:«ان لا یقل عمره عن ١٦سنة»، لای ئێمە «سن الرشد» «١٨» ساڵە، جا نازانم ئەمە جیاوازی ناکات لەگەڵ ئەوەی کە سن الرشدی یاسایە سەبارەت بەو کەسەی کە پەیوەندی بە یەکێتی جوتیارانەوە دەکات، سێیەم، پێشنیارەکەی لیژنەی یاسایی بە باش دەزانین و پشتگیری لێ دەکەین، سوپاس.

بەڕێز ســـەرۆكی ئەنجـــومـــەن:

سوپاس، بەڕێز کاک سعید یعقوبی فەرموو.

بەڕێز مـحـمـد سـعـیـد أحـمـد یعـقـوبی:

بەڕێز ســـەرۆكی ئەنجـــومـــەن.

من داوا دەکەم مەلاک کە رووبەری زەویەکەی لە «١٥٠» دۆنم پتر نەبێت ببێت بە ئەندام لە یەکێتی جووتیاران، چونکە یەکەم: لە بڕگەی «أ»، لە بڕگە«٣»ی ماددە «٥»یشدا هاتووە دەڵێت:(جوتیار ئەو کەسەیە کە ئیسلاحی زراعی زەوی داوەتێ و ئێستا بووەتە مەلاک) ئەویش مەلاکە وەکو مەلاکی تر و، زەویش تاوەکو «١٢٠»دۆنم بەسەر جووتیارەکاندا دابەش کراوە بەگوێرەی یاسای ئیسلاحی زراعی ژمارە «١٧٧»ساڵی ١٩٧٠، خاوەن ئەو «١٢٠» دۆنمە کە جووتیار بووە، ئەندام بووە لە یەکێتی جووتیاران، دووەم، دواین یاسای ئیسلاحی زراعی کە ژمارەکەی «٩٠»ە لە ساڵی ١٩٧٥ دەرچووە ئەو یاسایەیە کە ئێمە ئێستا لە کوردستاندا کاری پێ دەکەین، بەرزترین رادەی کردووە بە «٣٠٠» دۆنم لە ساڵی ١٩٧٥، بەڵام ئێستا کە ساڵی ٢٠٠١ مەگەر تاکە تاکە جووتیار هەبێت کە «٣٠٠» دۆنمیان مابێت، ئەوی تریان یا مردووە و دابەشی سەر میراتگرانی کراوە و، یا ئەو «٣٠٠» دۆنمە لێی فرۆشراوە و کەمێکی لێ ماوەتەوە، سێیەم، جووتیار بە تراکتەر دەچێنێت و بە دەرِاسە دەدوورێتەوە، هەروەها مەلاکیش بەهەمان شێوە کار دەکات، چوارەم تێکەڵاو کردنی ئەو دوو چینە پەیوەندییەکانی ناو کۆمەڵ توند تر و بەهێزتر دەکات و، جیاوازی چینایەتی لە یەکتر دوور دەخاتەوە کە ئەمەش لە ئامانجەکانی پارتی دیموکراتی کوردستانە، پێنجەم جووتیار و مەلاکیش دەبێت هەردووکیان زەویەکانیان ئەگەر بچێنن ئەوە بەرهەمی کشتوکاڵی زیاد دەکات و، ئەمەش بەشداری کردنە بۆ پێشخستنی کوردستان و سوود گەیاندنە بە بوژاندنەوەی ئابوری وڵاتەکەمان و بوارەکانی کشتوکاڵیش بە رووەکی و

ئاژەڵییەوە بەرەو پێشەوە دەبات، ئەو پێشنیارەی کە لەلایەن لیژنەی داراییەوە پێشکەش کرا کەوا لە «١٠٠» دۆنم کەمتر بێت، ئێستا یاسای ژمارە «٩٠» کە بەرزترین رادەی داناوە بە «٣٠٠» دۆنم، ئەگەر لە «٣٠٠» دۆنم کەمتر بێت بە مەڵلاک دانانرێت، بەرزترین رادەی بە «٣٠٠» دۆنم، جا نازانین ئەم «١٠٠» دۆنمەی لە کوێوە هێناوە، هەرچەندە لە یاسای ژمارە «١١٧» تاوەکو «١٢٠» دۆنم زەوی بەسەر جووتیاردا دابەش کراوە،سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، بەڕێز شێخ رقیب فەرموو.

بەڕێز رقیب حسین مەلا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

داوا دەکەم برگەیەک زیاد بکرێت کە ئەویش مەرجێک بێت بۆ سەر ئەوانەی کە مەرجەکانی ئەندامەتییان تیادا هەیە و، ئەوانەش ئەو کەسانەن کە هەڵسووکەوت بەو زەوییە کشتوکاڵیە میریانە دەکەن لە دێر زەمانەوە و، بێ ئەوەی کە تەسویە کرابێت لە ناوچەکانیاندا، تەنها جووتیارە و تاوەکو ئێستا کاری جووتیاری کردووە، بەڵام تەسویە نەچووەتە ناوچەکەیان و زەوییەکانیشیان کەشف کراوە، بەڵام ئیسپاتی یاسایی نەکراوە، لەبەر ئەوە پێشنیار دەکەم کەوا برگەیەکی تر زیاد بکرێت بۆ برگەی سێ لە ماددەی «٥»، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، بەڕێز إبراهیم سعید فەرموو.

بەڕێز إبراهیم سعید محمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بە برگەی«٣»، سیستەمی ئێمە سیستمێکی کراوەیە، ئێمە نیزامێکی سەرمایەدار نین و ئەو توانایەشمانە نییە، بەڵام ئێمە یاساکانمان هەموو دەگرێتەوە ئەویش بۆ هەژار و پارەدار وەکو یەک، بە بۆچوونی من ئەم یەکێتی جووتیارانەش هەموو کەسێ بگرێتەوە، با لەسەر موڵک دیاری نەکرێت، وەکو ئەوەی کە موڵکی بە «٣٠٠» دۆنم دیاری کردووە، بەتایبەتی ئێستا کەوا خەڵکێکی زۆر دەتوانن کشتوکاڵی بکەن بە مەکینە، رەنگە ئەو کاتە پێویستییان بە کۆیلە و کرێکار و جووتیار هەبووبێت، بەڵام ئێستا ئێمە لەو قۆناخە تێپەڕیوین و با یاساکە کراوە بێت، هەموو کەسێک مافی ئەوەی هەبێت پەیوەندی بە یەکێتی جووتیارانەوە بکات،سەبارەت بە برگە«٤»یش حەز دەکەم هەندێک لەسەری راوەستم، ئەویش بۆ تەمەنی جووتیار بە «١٦»ساڵ دیاری کراوە، ئەویش پرسیارم کرد وتیان لە گوندەکان جووتیار لە «١٥ و١٦» ساڵ ژن دێنێ، بەڵام لە یاسادا ئەهلیەتی یاسایی لە «١٨»ساڵەوەیە و، مێردمنداڵ «حدث» تاوەکو دەگاتە «١٧»

ساڵی، هەتاوەکو ئەندامانی قوتابیانیش لە «١٦» ساڵەوە مافی بەشداری کردنیان ئەبێت لە هەڵبژاردن، باشە ئەمە لە «١٦» ساڵییەوە ئەرزی ئەدەیتێ، ئایا ئەوە ئەو ئەهلیەتەی هەیە، یا هەڵسووکەوتی تەواوی پێ دەکات و نایفرۆشێت، بە رای من ئەو «١٦» ساڵە بۆ تەمەنی جووتیار کەمە، بەڵکو «قاصر»یشە لە رووی یاساییەوە، بەڵام رەنگە پێشتر یاری بە تەمەن دەکرا لەبەر هەندێ هۆ، هەبوو تەمەنی «٢٠» ساڵ بوو، بەڵام لە رەگەزنامە «١٥» ساڵ بوو، بە رای من ئەگەر ئێستا لە کوردستاندا ئامارێک بکرێت باوەڕ ناکەم «١٠»کەس هەبێت کە لە «١٦» ساڵی ژنی هێنابێت، بەڵکو ئەوە حاڵەتێکی زۆر کەمە، تێبینییەکی تریشم هەیە کە زمانەوانییە، «شروط العضویه» بوترێت «یشترط فی العضو ان یکون»، چونکە «ان یکون»ە زۆر جار دووبارە بووەتەوە، جا بۆ هەر یەکەم جار نەوترێت، جا وای لێ بێت کە هەر لە سەرەتاوە بوترێ «یشترط في العضو ان یکون»، «١- من مواطني الاقليم. ٢- غير محكوم بجناية غير سياسية. ٤- لا يقل عمره عن ١٦ سنة. ١٥- من سكنة المنطقة........» بەو شێوەیە تاوەکو خوارەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، بەڕێز أحمد علی عمرفەرموو.

بەڕێز أحمد علی عمر:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بە رای من ئەگەر برگە «٥» گشتگیری تر بێت باشترە، «في المنطقة الذي تقع فيه أرضه الزراعية»، سەبارەت بە پێشنیارەکەی لیژنەی یاساییش کە دەڵێ (أصحاب الملكيات الخاصة) ئەگەر کراوە بێت تاوەکو «٣٠٠» دۆنم باشترە، بەرای منیش «١٥٠»دۆنم کەمە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، بەڕێز حمید سلیم میران فەرموو.

بەڕێز حمید سلیم میران:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەرای من ئەو «١٦» ساڵەی کە لە برگەی «٤»دا هاتووە، ئەگەر بکرێتە «١٨» ساڵ باشترە، چونکە «سن الرشد»ە و، باسیش کرا، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، بەڕێز شێخ عەفان فەرموو.

بەڕێز عفان عثمان نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی من پێم باشە و، وەکو ئەوەی کە هەمووتان باش دەزانن لەمەو دوا هەڵسووکەوت لەگەڵ

جووتیار دەکەین، لەگەڵ وەزارەتی کشتوکاڵی، لەبەر ئەوە ئەگەر حیسابی مولکیاتی بچووک بکرێت، بە قەد جووتیاران ئێمە مولکیاتی بچووکمان هەیە، جا ئێستا ئێمە ئەگەر دیاری نەکەین بە رووبەر و بڵێین «ملکیات الخاصة» جا ئەوە «۱۰۰ یا ۲۰۰» دۆنم بێت، پێویستە لە رێگای جووتیارانەوە ئەو ئیشانەی بۆ بکرێت تاوەکو خزمەت بکات، ئەگەر بەراوردیشیان بکەین ئەو «مولکیات الخاصة» بەرهەمیان زیاترە لە جووتیاران، هەمیشە ئیشیان باشتر کردووە و زەوییەکانیان باشتر بردووە بە رێوە و، لە جووتیارەکان باشتر ئیشیان کردووە، لەبەر ئەوە نابێت ئێمە بێ بەشیان بکەین، بە ژمارەش رەنگە دەیان هەزار بن لە کوردستاندا، ئەگەر ئێمە رووبەری زەویەکان دیاری بکەین ئەو کاتە ئیشەکانیان هەتاوەکو لە وەزارەتی کشتوکاڵیشدا ناروات بە رێوە، جا لەبەر ئەوە پێمان باشە ئەوانیش وەکو جووتیاران مامەڵەیان لەگەڵدا بکرێت و، پابەندیشیان هەبێت بە جووتیارانەوە و هاوکاریش لە نێواندا دەبێت، سەبارەت بە جێگاش مەرج نییە هەر لەو جێگایە بێت، لەوانەیە یەکێک موڵکێکی هەبێت دێت کشتوکاڵی تیا دەکات و لە شوێنێکی تریش نیشتەجێیە، بەڵکو لەوانەشە بە شێوەیەکی باشتر ئەو ئەرزە بەرێوە بەرێت، بەراستی ئەو دووخاڵە زۆر گرنگە کەوا دیاری بکرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، لیژنەی یاسایی هیچ تێبینییتان هەیە، فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەڕێز کاک د.رزگار و کاک إبراهیم سعید و چەند ئەندامێکی تر سەبارەت بەو «۱٦» ساڵە، ۱٦ساڵ لێرە مەسەلە لە یاسا (اصلاحی زراعی) مەسەلە زیاتر لیاقەی بەدەنیە نەک ئەهلیەت، واتا لە ۱٦ کەمتر ناتوانێ کاری کشتوکاڵی بکات،ئەگەر گەیشتە ئەو رادەیە وەکو ئەندامێکی گشتوکاڵ ئەوە بکات، واتا لە یاسای ئیسلاحی زراعی ۱٦ ساڵی بۆتە پێوانەیەکی ستاندارت بەو ئیعتبارەی کە دەتوانێ ئەو کارە بکات، لە هەموو یاساکاندا ئەوە هاتووە، باسی ئەوە کرا کە ئەهلی هەیە دەفرۆشێ، ئەوە مولکیەی خاصە نییە ئەوە موڵکی ئیسلاحی زراعیە، هیچ جوتیارێک مافی هەڵسوکەوتی زەویەکەی نییە، بەهیچ شێوەیەک نە دەتوانێ تنازول بکات نە دەتوانێ بیفرۆشێ و نەدەتوانێ بە کرێی بدات، هەر یەکێک ئەو کارانە بکات زەویەکەی لێدەستندرێتەوە دەدرێتە کەسێکی تر،لە بەر ئەوە تەنها بۆ کاری کشتوکالیە ،و تقدیریش وایە کە لە ۱٦ ساڵی دەتوانێ کاری کشتوکاڵی بکات، بابەتەکە هەر ئەوەندەیە و لەسەر ئەو بنەمایەیە، شێخ رەقیب گوتی ئەو ناوچانەی تەسویە نەکراون ئەوانیش بگرێتەوە، ئەوان دەگرێتەوە، لەبەر ئەوەی ئەو ناوچانەی کە تەسویە نەکراوە بە گوێرەی یاسای ئیسلاحی زراعی مامەڵەیان لەگەڵ دەکرێ، کە بەو یاسایە مامەڵەیان لەگەڵ کرا جا یان گرێبەستە یان دابەشکردنە. لەبەر ئەوە لە

هەردوو حاڵەتدا دەیان گرێتەوە، و دەتوانن ببنە ئەندام لە کۆمەڵەی جوتیاران، لەبەر ئەوە پێویست نییە بە یاسایەکی تایبەت بکرێت،چونکە ئەوانە وەکو زەوی اسلاحی زراعی لێهاتووە، ئەمیریەکان بوونەتە زەوی ئیسلاحی زراعی هەر وەکو ئەوەی ئیستثناء کراوە هیچ جیاوازی نیە لەگەڵ ئەوەی تر واتا ئەو ئەمیریەی کە تەسویە نەکراوە لەگەڵ ئەوەی تر هەر هەمان حوکمی هەیە یان بە گرێبەست دەکرێ بە ئیجار یانیش بە دابەش کردن دەچێتە سەرێ، لەبەر ئەوە ئەو جوتیارانە دەیان گرێتەوە لەبەر ئەوەی بە مەلاک حساب ناکرێن چونکە زەویەکانیان ئەمیریە. سەبارەت بە برگەی پێنجەم، ئەوە مەرجەکانی ئەندامیەتیە، ئەندامیەتی لە کۆمەڵە کشتوکاڵیەکان ئیجباری نییە مەسەلە مەسەلەیەکی ئیختیاریە، یاسا ناڵێ هەموو جوتیارانی کوردستان ئەندامن لەو کۆمەڵەیە، وەکو ئەوەی لە یەکێتی مامۆستایان هاتووە کە دەڵێ هەموو مامۆستایەک ئەندامە لە یەکێتیەکە، لێرە ئیختیاریە کە دەڵێ دانیشتووی ناوچە کشتوکاڵیەکەی بێت، کەسێک پرۆژەیەکی کشتوکاڵی لە کەلەک هەیە بەخۆی لە دێیەکی ناوچەکە دانیشتووە، باشە بۆ مافی نەبێت ببێتە ئەندامی جەمعیەی فەلاحی، دەبێ ماڵی بباتە کەلەک و لە نزیکی پرۆژەکەی بێت ئەوجا دەبێتە ئەندام، ئەندامیەتی پەیوەندی بە شوێن نیە، ئەوە پەیوەندی بە دابەش کردنی زەویە لە یاسای ئیسلاحی زراعی زەوی دەدرێتە ئەو جوتیارەی کە لەسەر زەویەکەیە یان نزیکی زەویەکەیە، یان ئەگەر نەبێت پێ بەپێ دور دەکەوێتەوە، ئەوە سەبارەت بە دابەش کردنی زەویە پەیوەندی نییە بە ئەندامیەتی جەمعیەی فەلاحی، خۆ لێی داوا ناکرێ کە ئەو جوتیارە کە دەچێت گرێبەست نیشان دەدات یان سەنەدی موڵکایەتی نیشان دەدات، یان ئەگەر جەنابتان پەسەندتان کرد ئەوە سەنەد نیشان دەدات، کەس پێی ناڵێ تۆ لە کوێ دانیشتووی، یان گرێبەستی هەیە لەگەڵ ئیسلاحی زراعی یان بەشی هەیە یان مەلاکە،لەو سێ حاڵەتە بە مەرجێ دانیشتویی کوردستان بێت، مەرجی دانیشتن لە کوردستان زۆر گرنگە، نەوەک زەوی ئیسلاحی زراعی بدرێتە کەسانێک و لە کوردستان نەمێنن، بۆیە نەگوتراوە (او مقیما) لەبەر ئەوەی خۆی دەبێ مقیم بێت، بۆیە مادام مقیمە لە کوردستان مافی ئەوەی هەیە بێتە ئەندامی جەمعیەی فەلاحی، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک د. لطیف فەرموو.

بەڕێز د. لطیف محمود بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەکو لیژنەی کشتوکاڵ رامان وا بوو کە برگە پێنج لابرێت، بەڵام وا پێدەچێت لەو پرۆژەی کە پێشکەش کراوە مەبەستیان ئەو کەسانە بێت کە بەزۆری لە کۆمەڵگاکان دانیشتوون و وەکو مەرجێکی بەزۆر بێت تاکو خەڵکەکە بگەرێتەوە دێکانیان، من وا هەست دەکەم ئەگەر نا هیچ مانایەکی تر لەو برگەیە نییە، واتا وەکو جەختێک بێت بۆ ئەو خەڵکەی لە کۆمەڵگاکان

دانیشتوون و زەویان لە لادێکان هەیە، لەوانەیە بۆ کۆچی پێچەوانە بێت، ئەگەر رایەکەم باش بێت حەز دەکەم چاوێک بەو برگەیەدا بخشێندرێتەوە ، سوپاس.

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک جەمیل فەرموو.

بەرێز جەمیل عەبدی سندی:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

کاک سەعید یعقوبی فەرمووی بەپێی یاسای ١١٧ زەوی کشتوکاڵی دابەش کرایە سەر جوتیاران، هەر جوتیارێک ١٢٠ دۆنمی وەرگرتووە و بوون بە مەلاک، جوتیار بە پێی یاسای کارپێکراو هەر بە جوتیار دەمێنێتەوە، ساڵانە کرێی ئەو زەویە دەداتە وەزارەتی کشتوکاڵ و ئاودێری هەرێم، نە لە تاپۆ بەناوێ تۆمار دەکرێ و نە بە مەللاکیش دادەندرێ، وەزارەتی پەیوەندی داریش دەتوانێ ئەگەر ساڵێ دوو ساڵ بە کاری خۆی هەڵنەستا دەتوانێ لێ وەرگرێتەوە.

پرسیاری دووەمی ئەوە بوو دەڵێ لیژنەی دارایی ئەو (١٠٠) دۆنمەی لە کوێ هێناوە؟ بەپێی یاسا کارپێکراوەکان مولکیەی زراعی ١٠٠ دۆنمە، واتا ئەوەی ١٠٠ دۆنمی هەبێت بەپێی یاسا کارپێکراوەکان حساب دەکرێ بە مەللاک، لەبەر ئەوە لیژنەی دارایی پشتی بەمە بەستاوە، بەرێز کاک سەعید یاسا ناسە، دەبوایە بیزانیبا کە بۆ چی لیژنەی دارایی دەڵێ کەمتر لە ١٠٠ دۆنم، بەلام نازانم لیژنەی یاسا بۆ چی دەڵێ ١٥٠دۆنم. ئەگەر بەپێی یاسا کارپێکراوەکان بێت مەلاک تاکو ٣٠٠ دۆنم مافی هەیە ، سوپاس.

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک یونادم فەرموو.

بەرێز یونادم یوسف کنا:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من لەگەڵ بۆ چوونەکانی کاک ئیبراهیم سەعیدم، دەبێ ئاگامان لەخۆمان بێت لە یاساکانی پێشتر ئەو بەربەست و تەگەرانەی هەبوون دەبێت ئێمە کەمیان بکەینەوە، تاکو جوتیار ئازاد بێت، منیش لەگەڵ ئەو بۆچونانەم، بۆ نمونە ئێمە رێگا دەگرین لە کەسانێک کە چوونەتە دەرەوەی هەرێم کە دەبێت لە ئەندامیەتی بکەوێ، باشە بۆ ئەندامێکی حزبێک ئەندامیەتی لێناستێندرێتەوە دوای ٦مانگ یان ساڵێ دێتەوە، بۆچی ئەندامێکی ئەو جەمعیەیە بڕواتە دەرەوە ئەو مافەی نییە؟ ئەوە یەک. دووەم. بابەتی رووبەر لەنێوان برادەرانی یاسایی و کاک سەعید یعقوبی، بەپێی زانیاری من وابزانم دوو رووبەر هەیە یەکێکیان سەقیە ئەوەی تر دێمیە، دێمیەکە زۆرە ٣٠٠ بەلام

سەقیەکە کەمە، ئەوە جێگیر دەکرێ، جا ئەگەر پرۆژەیەکی پیشەسازی خۆراک بێت یان حقولی دەواجن بێت ئەوە دەبە ۳۰۰ دۆنم بێت، بەڵام ئەگەر سەقی بێت ناکرێ ۳۰۰ دۆنم بێت دەبێ کەمتر بێ، جیاوازیەک هەیە لە نێوان ئەوە و ئەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز کاکەرەش فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە یاسای عێراقی نییە ۱۰۰ دۆنم ئیعتبار بکات بە موڵکیەت، یاسایەک دەرچووە پێی دەگوترێ یاسای (الوحدة الاقتصادية)بەشێک ئەگەر ۱۰۰ دۆنم کەمتر بێت قابیلی جیاکردنەوە نییە، هاوبەش دەمێنێت لە نێوان شەریکەکان، واتا کۆمەڵێ شەریک زەویان هەیە ئەگەر موڵکیەتی هەر یەکیان لە ۱۰۰ دۆنم کەمتر بێ قابیلی جیاکردنەوە نییە، بەس ناڵێ ئەگەر ۱۰۰ دۆنمی هەبوو بە مەلاک ئیعتبار دەکرێ ئەگەر لە ۱۰۰ دۆنم کەمتر بوو مەلاک نییە، شتی وا لە هیچ یاسایەک نەهاتووە ونیشە، باوڕ ناکەم لە یاساکانی دنیاش هەبێ نەک هەر هی عێراق، ئەوە یەک . دووەم ئەوەی جەنابی کاک یونادم فەرمووی ئەوە لە بنەڕەتدا لە یاسای ئیسلاحی زراعی هەموار کراوە ، ٤٠ دۆنمی سەقی بەرامبەر ۳۰۰ دۆنمی دێم ئەوە یاسا باسی کردووە تەنانەت بە پێی بەروبووم فەرق دەکات ٤٠ دۆنم ۱۲ دۆنمە ئەگەر توتن بێت ئەگەر برنج بێ ٤٠ دۆنمە واتا هەر کشتوکاڵێک بەرامبەر ۱۲۰ دۆنم سەوزەواتە، بۆیە هەر بەروبومێک ناوچەکە چی لێ دەروێندرێ بەو پێیە رووبەرەکەی دیاری کراوە، لەبەر ئەوە ئەمە گرفت دروست ناکات،کە ئێمە گوتمان مەلاکی بچوک ۱٥۰ دۆنم یان ۳۰۰ دۆنم لەبەر ئەوەی یاسا هاوکێشەیەکی هەیە کە ۳۰۰ بەرامبەری ئەوەندەیە، کاتێ ئێمە ۱٥۰ دۆنمەکەمان دانا لەسەر ئەو بنچینەمان دانا کە دەکرێ جوتیار تاکو ۱۳۰ دۆنم وەربگرێ لە سەرویی هێڵی باران بارین ، لە خوارووی هێڵی باران بارین تاکو ۲۰۰ دۆنم جائیزە جوتیار عەقد بکات لەگەڵی کە هی دابەش کردنی لەسەر دابەش بکرێ، لەسەر ئەو ئیعتبارەی کە سەرووی هێڵی باران بارین ۱۰۰۰ بوو ئەوە خوارووی هێڵی باران بارین ۲۰۰۰ دەبێت، لەبەر ئەوەی وەکو چارەیەکی ناوەندی ۱٥۰ ، بە هەر حالەتێک ئیعتبار دەکرێ جوتیاری زۆر کەممان هەیە لە خوارووی هێڵی باران بارین ، زۆربەی لە سەرووی هێڵی باران بارینە ۱٥۰ دۆنمەکە ئیعتبار دەکرێ تاکو ئەو پەیوەندیە لە نێوان جوتیار و مەلاک وا لێک نەدراوەتەوە کەسێ زەوی دەستی بەسەر داگیرایە ۳۰۰ دۆنمی هەیە لەگەڵ جەمعیاتی فەلاحی ، لەوانەیە حالەتێکی دەروونی دروست بکات ۱٥۰ دۆنم لە بنەچەوە یاسا نزیکی نەبووە و لە یەکەی دابەش کردنیش نزیکە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

حاکم سەفر فەرموو.

بەڕێز سفر محمد حسین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من وای دەبینم یاسای ئیتیحادی فەلاحی وەکو یاسای کرێکاران تابعێکی پیشەیی هەیە و دەبێ بەلایەنی کۆمەڵایەتی سەیری بکەین، نەوەک یاسایەکی ترە، وابزانم لێرە ئەگەر بڕگەیەک زیاد بکەین کەئەوەی ١٥٠ دۆنمی هەیە مەلاک بێت و ببێتە جوتیار ، بڕگەی پێنجەم لابدەین، هیچ جیاوازیەک نەما لەنێوان جوتیار و مەلاک واتا تێکەڵمان کرد مەرجی جوتیار لەگەڵ مەلاک جیاوازە و مواسەفاتیشی جیاوازن مەرجەکانی جوتیار لێرە هاتووە کە یان کرێگرتەیە یان زەوی ئەمیری هەیە، ئەوە مواصفاتی جوتیارە، ئەوە یەک دووەم یاسای جەمعیاتی فەلاحی مەزایەی بۆ بەرژەوەندی ئەو توێژانە داندراوە، بە تایبەتی ئێستا لە کوردستان زۆر لە گرفتی ئێمە لەسەر ئەوەیە کە ئێمە دەمانەوێ دێکان ئاوەدان بکرێنەوە و خەڵکەکەی بگەڕێنەوە سەر خاک و زەوی خۆیان لە بەر ئەوە زۆر هۆکار هەنە جا چ سیاسی بێت یان زروفی تر بێت، بۆیە ئەگەر ئێمە لەو روانگەیەوە تەماشای ئەو بابەتە بکەین باشترە ، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

تێبینی تر هەیە لەسەر ئەو ماددەیە،کاک رەجب شعبان فەرموو.

بەڕێز رجب شعبان طیب:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو مەللاکەی ٣٠٠ دۆنمی هەبێت لەوانەیە هی تر زیاتر سوودی لێ وەرگرێ و بەرو بووم زیاد بکات، مەبەستەکەش ئەوەیە تاکو بە واسطەی جەمعیاتی فەلاحی سوودێکی زیاتر وەرگرێ، چی تێدایە ئەگەر بەرهەم زیاتر بێت وباشتر بێت، سەبارەت بە ١٦ ساڵی تەمەن و ١٨ ساڵی لەوانەیە گوندێک هەبێ ٢٠ ماڵی تێدا بێت هەبێ ٥ کوڕی هەبێت یان ٦ کوڕی هەبێت لەوانەیە تەنگ بە هەندێ خێزانی تر هەڵچنێ، بۆیە ١٨ ساڵی کە تەمەنی روشدە و لەوانەیە ببێتە خودان خێزان و تاکو خۆشی پێبگەیەنێ ئەو کاتە مافی هەبێت ببێتە جەمعیە تاکو پاشی ئەو کاتە پارچە زەویەکی بدەنێ، لە بڕگەی کۆتایی لەوانەیە بۆ هاندانێک بێت بۆ خەڵکی ناوچەکە، لەبەر ئەوەی لەوانەیە ئەگەر خەڵکی شاریش بێت بۆخۆی بکارێ ناسنامەیەک وەرگرێ و لەوێ پارچەیەک زەوی وەرگرێ ، جا وەکو هاندانێکیشە تاکو ئەگەر خەڵکێکیش هی شار بێت و ئەگەر پارچەک زەوی وەرگرێ بگەڕێتەوە دێیەکەی، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز شێخ رەقیب.

بەڕێز ڕەقیب حسێن مەلا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دووپاتی ئەوە دەکەمەوە کە جوتیاری ناوچەکانی سەرەوە ناوچەی چیاکان، لە چیا زەوی دروست دەکەن کەچی نە ئیسلاحی زراعی و نە وەزارەتی کشتوکاڵ ئاگای لەو بابەتە نییە و هەر نازانن ئەوانە هەنە ، بەپێچەوانەوە ئەوانە کوردستان ئاوەدان دەکەنەوە، زەوی کشتوکاڵیمان بۆ دروست دەکەن، بەروبومان بۆ زیاد دەکەن، زۆریشیان ئەگەر پێی بگوترێ وەرە گرێبەست بکە، نایکات، لەوانەیە ئەگەر بڵێین زەوی ئەمیریە دەبێت عەقدی هەبێت ئەوجا بچێتە جەمعیەی فەلاحی، ئەوە نایەت لەبەر ئەوەی ئەو زەویە بە زەوی خۆی دەزانێت،لەوانەشە جەمعیەکەش کاتێ ئەو جوتیارە بیەوێ ببێتە ئەندامی داوای ئەوەی لێبکات کە بچێت عەقد بێنێت، کە داوای لە ئیسلاحی زراعی کرد دەبێ کرێ بداتە ئیسلاحی زراعی ، لەبەر ئەوە ئەمە هانی کشتوکاڵ نادات، بۆیە دەبێ هەر جوتیارێک هەرچەند کەمیشی هەبیت بتوانێ بچێتە جەمعیەی فەلاحی تاکو حەریس بێت و هاوکاری بکات، دوایی لەوانەیە لە داهاتوودا زەوی ئەمیری دێتە کایەوە دابەش کردن دەبێ و ئەویش بەشی دەبێت لەوانەیە جەمعیەی فەلاحی سوودی بۆئەوانە دەبێ خزمەتگوزاریان بۆ پێشکەش دەکات، ئەوانەی بێ بەش دەبن لە خزمەتگوزاری ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک شێروان حەیدەری فەرموو.

بەڕێز شێروان ناصح حیدری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە پێش راپەرین هەموو مەلاکان و هەموو جوتیارەکان ئەندام بوون لە جەمعیاتی فەلاحی بە بێ جیاوازی، بەبێ لەبەر چاو گرتنی رووبەری زەویەکەی، چەندی هەیە یان چەندی نییە بەرهەمی مەلاکەکانیش چەسپاو بوو لەرووی جۆر و بڕەوە لە هی جوتیارەکە باشتر بوو و زۆر مەلاک لەسەر بەرهەمەکەی موکافەئەی وەردەگرت، و ئێستا کە ١٥٠ دۆنم لیژنەی یاسا دایناوە رادەیەکی ناوەندی داناوە تاکو لە یەکەی دابەشکرن نزیک بێت هەر وەکو برای بەڕێزم کاکەرەش ئاماژەی بۆ کرد، و ئەو جیاوازیەی تەبەقی کە کاک سەعید ئاماژەی بۆ کرد نەمێنێ، بۆیە بە بۆچوونی ئێمە ١٥٠ دۆنمەکە لە جێگای خۆیەتی و حەدێکی زۆر مەعقولە و زۆر لەوانەی ماون باوەڕ ناکەم لە ١٥٠ دۆنمیان زیاتر هەبێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاکەرەش نەقشبەندی فەرموو.

بەڕێز کـــاکـــەرەش مـــحـــمـــد نقـــشـــبندی:

بـەڕێـز ســـــــەرۆکـی ئـەنجـــــــومـــــــەن.

تێبینیەکی بچوک برادەران وای بۆ دەچن کە تەمەنی ١٦ ساڵ بێت، بۆ جەمعیەی فەلاحی دەڵێن ئەگەر تەمنی ١٦ ساڵ بێت، وەکو روونم کردەوە جەمعیاتی فەلاحی بە زۆر نییە، ئەو بە ١٦ ساڵی لە ئیسلاحی زراعی زەوی وەردەگرێ، بەپێی یاسای ئیسلاحی زراعی ئەگەر تەمەنی ١٦ ساڵ بێت نفوسی نیشاندا ئەوە زەوی دەدەنێ وجا کە زەویان دایە بۆ نەبێتە ئەندام لە جەمعیاتی فەلاحی، تاکو سوودێکی بۆ ئەو زەویە هەبێت، پەینێکە، تۆوێکە و ماددەیەکە شتێکی ترە، مەرج نییە ئەوەی زەوی وەردەگرێ ئەندام بێت لە جەمعیاتی فەلاحی، نەگۆترایە ئەوەی ئەندام نەبێت لە جەمعیاتی فەلاحی زەوی نادەینێ بە پێی یاسای ئیسلاحی زراعی هەر کەسێ جوتیار بێت لە دێیەک و تەمەنی ١٦ ساڵ بێت زەوی وەردەگرێ، بەس دەبێ ماڵی سەربەخۆی هەبێ و خەڵکی لەو لەپێشتر نەبێت ئەگەر خەڵکی لەو لەپێشتر هەبوو ئەولا ترە، کاک رەجەب فەرمووی کە ٥ یان ٦ کەس بەربەرەکانێ دەکەن، باشە بۆ باسی یان حسابی ماڵێک ناکەی تەنها یەک کوڕیان هەیە تەمەنی ١٦ ساڵە و کەسیان نەماوە و ٥ ، ٦ منداڵی وردیان هەیە و بەخێویان دەکات، زەوی دەدەنێ و کە زەویان دایە بۆ نەبێتە ئەندامی جەمعیە، جەمعیە چ زەرەر دەکات بەڵکو سوودێک بە جەمعیە دەگەیەنێ و هەر نا ئیشتراکەکەی دەدات،ئەگەر نا خۆ زەویەکەی وەرگرتووە، سوپاس.

بـەڕێـز ســـــــەرۆکـی ئـەنجـــــــومـــــــەن:

ئەو بەڕێزەی دەیەوێ قسە بکات با دەستی بەرز بکاتەوە تاکو بواری بدەین، حاکم سەفەر فەرموو

بەڕێـز ســـــفـــــر مـــــحـــــمـــــد حـــــسین :

بـەڕێـز ســـــــەرۆکـی ئـەنجـــــــومـــــــەن.

هەر روون کردنەوەیەک لەسەر وەڵامی بەڕێز کاکەرەش، بەراستی لێرە کە ١٦ ساڵ هاتوە هیچ پەیوەندی بە تەمەنی یاسایی نییە کە تەمەنی روشدە کە پەیوەستە بە کڕین و فرۆشتن و زواج و تەلاق و هەموو شتێک، لێرە بۆ بەرژەوەندی جوتیار هاتووە زیاتر بۆ ئەوەیە کە دەرمان و پەین و شتی تر وەرگرێ بۆ ئەوەیە، هیچ پەیوەندی بە تەمەنی یاسایی یەوە نییە، کە لەو تەمەنەدا هەڵوسوکەوتی یاسایی لە ژیان و موڵکی خۆی دەتوانێ بکات ، سوپاس.

بـەڕێـز ســـــــەرۆکـی ئـەنجـــــــومـــــــەن:

بەڕێز کاک فرست فەرموو.

بەڕێز فرست احمد عبدالله/ سکرتێری ئەنجومەن:

بـەڕێـز ســـــــەرۆکـی ئـەنجـــــــومـــــــەن.

سەبارەت بە بڕگەی چوارەم برادەران تەمەنی روشد و تەمەنی ١٦ ساڵی کە لەو یاسایەدا هاتووە

تێکەڵ دەکەن، ئەو ١٦ ساڵیە کاریگەرەکەی پیشەییە، کە هۆیە سەرەکیەکەشی کۆمەڵایەتی و ئابووریە، لەبەر ئەوەی زۆربەی منداڵی جوتیارەکان لە تەمەنێکی زوو خێزان دروست دەکەن، ئەگەر کەسێ خێزانی دروست کرد لەسەر حکومەت پێوستە سەرچاوەیەکی دەستکەوتی بۆ دابین بکات، ئەگەر ئەو کەسە توانای ئەوەی هەبێت خێزانێک بەڕێوە ببات بەپێی یاسای ئیسلاحی زراعی هەر وەکو مامۆستا کاکەرەش باسی کرد مافی وەرگرتنی زەوی هەیە، کە حکومەت زەوی خۆی بداتە ئەو کابرایە یان خۆی ئیستصلاحی بکات یان زەویەک بە ئیرث بۆی مابێتەوە، باشە ئێمە بۆ سیفەتی جوتیاری پێ نەدەین، ١٨ ساڵیەکەش، ١٨ساڵ تایبەتە بە تەمەنی یاسایی،ئەگەر بێت وئەو کابرایە تەمەنی ١٦ ساڵ بێت و زەوی وەرگرتبێت ئەوکاتە هەڵسوکەوتێکی یاسایی بکات ئەو کاتە بەپێی تەمەنەکەی کە ١٦ ساڵەکەیە هەڵسوکەوتی لەگەڵ دەکرێ ، زیاد لەسەر ئەوەش ئەوەی ١٥ ساڵ زیاتر بێت دادگا مافی هەیە کە ڕێگای پێبدات کە بازرگانی بکات، کاری بازرگانی زۆر ترسناک ترە و موجازەفە و مضارەبەی تێدایە لە کاری جوتیاری، بۆیە رای من ١٦ ساڵەکە ڕاستە و دروست هاتووە و کاریگەری ئیجابیە سەبارەت بە وڵاتی ئێمە بەو ئیعتبارەی کە وڵاتێکی کشتوکاڵین و زەویەکی زۆرمان هەیە ئیستغلال نەکراوە، ئەو تەمەنانە لە دێکانی کوردستان حەق وایە هان بدرێن تاکو بێنە ناو بوارەکانی ژیان و ئیستصلاحی زەوی کشتوکاڵ بکەن و بەرهەمی کشتوکاڵی زیاد بکەن، و نەبنە ئەرک بەسەر خێزانی خۆی و خێزانی باوک و کەس و کاریان و لەسەر حکومەتیش.
سەبارەت بە برگەی پێنجەم دیاری کردنی زەویەکە با ڕادەی ناوەڕاستەکە بێت و سەیری یاسای ئیسلاحی زراعی بکەین بەرز ترین ڕادەی دابەش کردن چەندە ١٥٠یە ١٢٠ تە ١٠٠تە، ئەوەی زەوی ئیسلاحی زراعی دەدرێتێ، حەدەکە چەند زیاد بێت ناوی جوتیاری لەسەرە، ئیسلاحی زراعی گرێبەست لەگەڵ موڵکدارەکان ناکات، با سەیری یاسای ئیسلاحی زراعی بکەین زۆر ترین ڕادەی دابەش کردن چەندە ئەو کاتە ئەو ڕادەیە بکەینە ڕادەیەک بۆ چونە ریزی جەمعیاتی فەللاحی، لەبەر ئەوەی پێویستە سنوری جیا کەرەوەمان هەبێت لە نێوان موڵک دار و جوتیار ، بە ڕای من بۆ دوو لایەنی ئابووری و لایەنی کۆمەلایەتیش سنورێکی جیاکەرەوە هەبێت دوور نییە باشتر بێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک شێروان فەرموو.

بەڕێز شێروان ناصح حیدری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەر تێبینیەکەی کاک فەرسەتە، زیاد لەسەر ئەوە مەرجی تەعاقود ١٦ساڵە واتا کرێ گرتە لە ئیسلاحی رزاعی ١٦ساڵە مەرجی خۆیەتی و ئەوەی لەسەریشی دابەش دەکرێ ئەویش هەر ١٦

ساڵە واتا حکومەت زەوی دەداتێ پێش ئەوەی ببێت بە جوتیار، واتا کە ١٦ ساڵ بێت زەوی دەداتێ کە زەویشی پێدا سروشتیە جەمعیاتی فەللاحی لەو ١٦ ساڵە پێویستە قبولی بکات وەکو جوتیارێک، ئەوە بە دراسەت کراوە و بە هەڕەمەکی نەکراوە،سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک سعید یعقوبی فەرموو.

بەڕێز سعید احمد یعقوبی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

جەنابی کاک فەرسەت بۆچونەکانی منی باس کرد، تەنها من لێرە خاڵێکم هەیە لە مەرجەکانی ئەندامیەتی باسی جوتیار ناکات ئەو جوتیارەی کە مولکیەتی زەوی هەیە، واتا هیچ رادەیەکی بۆ دانەناوە، حەق وایە باسی بکرێ هەر چەندە کاک فەرسەت هەندێ بۆی چوو، لە مەرجەکان ئەو جوتیارەی کە خاوەنی مولکە، کە لە یاسای ئیسلاحی زراعی پێی دەگوترێ خوردە مالیک، ئەوانە مافی بە ئەندام بوونیان هەیە یان نیتیان؟ و ئەگەر ئەوانەی ئەو مافەیان هەبێت ، باشە مەلاکەک کە ١٠٠ یان ١٥٠ دۆنمی هەیە بۆ نەبێتە ئەندام؟سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک ابراهیم دۆغرەمەچی فەرموو.

بەڕێز ابراهیم عبدالقادر دوغرمچی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

زیادە لەسەر تێبینیەکانی کاک فەرسەت ، یەکەم لەیاسای باری کەسی دەڵێ ئەوەی ١٦ ساڵی تەواو کرد دەتوانێ ژن بێنێ بە مۆڵەتی باوکی لە یاسای چاودێری بێنەوایان پاش هەموارەکەی لە سالانی هەشتایەکان دەڵێ هەر کەسێ ئەگەر ژنی هێنا لە تەمەنی ١٦ ساڵیش بوو ئەوە مامەڵەی بالقی لەگەڵ دەکرێ واتا بانکەکان مافی دانان و دەرکردنی پارەی پێدەدات و ئەوە بە یاسا ئەو مافەی پێدراوە، بۆیە ١٦ ساڵ بۆ ئەو بڕگەیەی کە داندراوە رێک و پێکە و نزیکی تەمەنی بالقیە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاکەرەش نەقشبەندی فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە یاسای ئیسلاحی زراعیدا هاتووە ، مولکیاتی گچکە ئەوەی لە چوارچێوەی کۆمەڵە هەرەوەزیەکان بوو، و لە ناو سنوری دابەشکردن بوو ئەوان مافیان هەبوو ببنە ئەندام تەنانەت لە

هەرەوەزی کشتوکاڵی، بۆ نمونە لە قوشتەپە یەکەی دابەش کردن لە ٦٠ دۆنم دابەش کراوە، هەرچی مەللاکیش لە سنوری ٦٠ دۆنم بوو مافی هەبوو ببێتە ئەندام لە هەرەوەزی کشتوکاڵی، لەبەر ئەوە زەویەکان زۆر بە موتەفاوتی دابەش کراون، لەبەر ئەوەی رووبەری زەوی لەبەر چاو گیراوە وگوند هەیە ٨٠ دۆنمی لێ دابەش کراوە گوند هەیە ٥٠ دۆنمی لێ دابەش کراوە، گوند هەیە لە ٤٠ دۆنمیشی لێ دابەش کراوە گوند هەبووە ١٢٠ دۆنمی لێ دابەش کراوە. لەبەر ئەوەی زەوی زۆر بووە و جوتیار کەم بووە بەس ئەقسا رادەی لە باکوری هێڵی باران بارین سەبارەت بە جوتیاران ١٢٠ دۆنمە و لە باشوری هێڵی باران بارینیش ٢٠٠ ە، بۆیە دەتوانین لەسەر ئەو ئیعتبارە بریار بدەین بڵێین کە ٢٠٠ بەرز ترین رادەیە کە جوتیار دەتوانێ وەری بگرێ بەس بە مەرجێ ئەگەر زەوی هەبوو، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەی بۆ نەڵێین لە بەرزترین رادە زیاتر نەبێت لە دابەش کردنا.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەکو عەرزم کردن زەوی بە شێوەیەکی جیاجیا دابەش کراوە دەترسێین بە هەڵە راڤە بکرێت، بۆ نمونە گوند هەیە جوتیار زۆر بووە و زەوی کەم بووە و ٦٠ دۆنمی لێ دابەش کراوە، شوێن هەیە ١٢٠ لێ دابەش کراوە چونکە بە پێچەوانە بووە، ئەو کاتە دەبێ باسی ئەوە بکەین بڵێین(الحد الاقصى المقرر في القانون الاصلاح الزراعي) ناکرێ بڵێین دابەش کردن بە تەنها، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک شێخ جعفر فەرموو.

بەڕێز جعفر علی بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

زیاد کردنی برگەی (هـ) کە وەکو لیژنەی کشتوکاڵ ئێمە پێشنیارمان کرد (اصحاب الملكيات الخاصة) چونکە زاندراوە زەوی کە بەکار دەهێندێت یان دابەشە یان مولکیاتی تایبەتە، بەپێی ئەوە ئەوەی عەقدی هەیە و زەوی هەیە دەبێ بە ئەندامی ئەو جەمعیەیە، دەمێنێتەوە مولکیاتی تایبەت، مولکیاتی تایبەت یاسا دیاری کردوە یاسای چاودێری رادەی بۆ دیاری کردوە و نابێت لەوە زیاتر بێت، ئێمە مەبەستمان لەوە ئیمتیازاتەکەی کە دەدرێ بە جوتیار، ئەو کەسەی کە لەو سنورە مولیکاتی تایبەتی هەیە پێداویستیەکان وەرگرێ لە پەین و دەرمانی لەناو بردنە، واتا مەبەست شتەکە تەنها ئینتاجیە، لەبەر ئەوەی بە مولکیاتی تایبەت بمێنێتەوە باشترە بە بێ هیچ پابەندیەک، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:
خۆی هۆکارەکە روونە، دوو بۆچوونی جیاواز لێرە هەیە بۆ چوونێکیان ئەوەیە کە جوتیار لە مەللاک جیا بکاتەوە، ئەو کۆمەڵەیە بۆ جوتیار دروست کراوە تاکو بەرگری لە مافی جوتیار بکات، جوتیارانیش عادەتەن ئەوانەن کە هەژارن و موڵکیەی کەمیان هەیە، جا چ بە ئیسلاحی زراعی بێ یان چ بە موڵکیەی ئەصلی بێت کە بەر ئیسلاحی زراعی نەکەو تووە، لەبەر ئەوە موڵکیەتێکی ئیقطاعی نییە، یان هەمووی تێکەڵ بکەین، موڵکیەتی هەرچەندێ بێ، دەوڵەمەند و هەژار زۆر و کەم هەموو تێکەڵاو بکەین و هەموو ئیمتیازاتیان بدەینێ، ئەوەی من دەیزانم هۆی دروست کردنی کۆمەڵەی هەرەوزی جوتیاران بۆ بەرگری کردنە لە زۆرینەی خەڵک و پشتگیری خەڵکی نەدارە و پێشکەوتنی ئەو کۆمەڵەی کە ئەو کەمینە دروستی دەکات، زۆرینەی ئەوانەی کشتوکاڵ دەکەن زیاتر جوتیار و هەژارەکانن، ئەوە فەلسەفەی هەرێمی کوردستانیش بووە و فەلسەفەی هەموو ئەو حزبانەن کە ئەو پەرلەمانەیان دروست کردوە و بەشداریان لە هەڵبژاردندا کردوە و هاتوونەتە ئەو پەرلەمانە، بۆیە وەکو سەرۆکایەتی بوارمان دا تاکو گفتوگۆی لەسەر بکرێ تاکو بابەتەکە مافی خۆی پێبدەین، بەیانی نەگوترێ بەسەر پێیی شتێکیان کردوە، لەوانەیە لە بنەرەتدا هەنگاوێک بێت بۆ دۆزینەوەی یاسایەک بۆ چارەسەری گرفتی کشتوکاڵی، چۆن ئێمە ئەو دوو چینە بێ ئەوەی غەدر لە هیچێکیان بکەین مافی هیچ لایەکیان پێشێل نەکەین، بەپێی پێویستی هەر لایەکیان مامەڵەیان لەگەڵدا بکەین، لە یاسا مامەڵەیان لەگەڵدا بکەین تاکو یاساکەمان دادوەرانە بێت و بەرژەوەندی کۆمەڵیشی تێدا بێت بە گشتی، بۆیە ئەو بابەتە زۆر گرنگ بوو، لە راستیدا ئەگەر لیژنەی یاسایی ئەوەمان لێ قبوڵ بکات من ئەوە راڤە دەکەم، ئیسلاحی زراعی بۆ سەری هەڵدا؟ چونکە جیاوازی هەبوو لە نێوان مەللاکی گەورەو وەکو گوتمان جوتیاری بچوک زەوی لە مەللاکی گەورە وەرگرت ئەوانەی لە رادەیەکی دیاری کراو زەویان زیاتر هەبوو، زەوی لەوانە وەرگرت ودای بەوانەی کە نەیان بوو، ئێستاش ئەو مەللاکەی کە زەویەکەی ئەوەندە نەبووە کە ئیسلاحی زراعی لێی وەرگرێ ئەویش وەکو جوتیار مامەڵەی لەگەڵدا بکرێ بەس ئەوەی زەوی لەو رادەیە زیاترە، پێویستە لە توێژێکی تر مامەڵەی لەگەڵدا بکرێ، هەر خۆشی لە دڵی خۆیدا خۆی بە توێژێکی تر لەقەڵەم دەدات، بۆ هەندێ شت لەوانەیە رازی بن تاکو پێیان بگوترێ جوتیار تاکو شتێ وەرگرن و بەس عەمەلیەن ئاغا هەر ئاغایە بەگ هەر بەگەو جویتاریش هەر جوتیارە، جا وەرە بە فلان ئاغا بڵێ جوتیار فلان بزانە رازی دەبێت، ئەگەر لیژنەی یاسایی ئەم پێشنیارەمان لێ قبوڵ دەکات ئیشکالەکەمان چارەسەر دەکات بۆیە ئێمە ئەوە خاڵ بە خاڵ دەخەینە دەنگ دانەوە چونکە پێشنیارەکانی زۆر بوون و جیاجیان هەمووی بە جارێ ناخەینە دەنگ دانەوە،ئەگەر شێخ رەقیبیش تێبینیەکی تری هەبێت فەرموو.

بەڕێز رەقیب حسین مەلا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پیاو هەیە لەسەر زەوی من ئێستا جوتیارە بە بەش، ئەوە مافی نییە داخیلی کۆمەڵەکە بێت و لەبەر ئەوەی نای گرێتەوە با بڵێین ئەو کەسەی لە گوند دادەنیشێ و زراعەت دەکات با بیگرێتەوە جا ئیش لە زەوی من دەکات لە زەوی حکومەت دەکات لە هەر شوێنێ دەکات، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

راستە، چارەیەکی بۆ بدۆزنەوە،ئەو خاڵەی بۆ شەرح بکەن کە تیایەتی.

بەڕێز کاکەرەش محمد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێیدایە، گوتویەتی کرێگرتەکان هەموو جیای نەکردۆتەوە، نەیگوتووە کرێگرتەکانی حکومەت یان ئەهلی، ئەوانەی کە کشتوکاڵ دەکەن جا لە هەر شوێنێک بێت، جا چ لە لای مەلاکێک بێت یان حکومەت بێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بۆ دواجار کاک شێخ رەقیب فەرموو.

بەڕێز رەقیب حسێن مەلا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

جەنابی کاکە شێخ گوتی (الذین خصصت لهم قطعة ارض ....)ئەو شتێکە و جوتیار شتێکی ترە، لێرە کرێگرتەی حکومەتە و جوتیاری لە زەوی خۆی کار دەکات شتێکی ترە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک جەمیل فەرموو.

بەڕێز جمیل عبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی بەڕێز شێخ رەقیب فەرمووی تێیدایە، لە برگەی (ج)دەڵێ: (الفلاحون والعمال الزراعیون ضمن اطار عمل الاتحاد)، ئەوە جوتیارە یان کرێکاری کشتوکاڵیە لە چوارچێوەی کوردستان، لەبەر ئەوەی ئەو یەکێتیە هەموو کوردستان دەگرێتەوە، ئەو جوتیارەی لای کاک شێخ رەقیبیش کار دەکات دەیگرێتەوە،سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئێستا خاڵ بە خاڵ دەیخەینە دەنگدانەوە، ئەگەر پێشنیاری تریش هەبێ دەیخەینە دەنگ دانەوە.

ماددەی پێنجەم تکایە خاڵی یەکەم بخوێننەوە.

بەڕێز کاکەرەش نقشبندی:

المادة الخامسة:

شروط العضوية:

١ـ ان يكون الفلاح من مواطني الاقليم ومقيماً فيه.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو بەڕێزانەی خاڵی یەکەم لە ماددەی پێنجەم بەو شێوەیەی کە خوێندرایەوە پەسەند دەکەن با دەستیان بەرز بکەنەوە، کێ پەسەندی ناکات؟ خاڵی یەکەم بە گشتی دەنگ پەسەند کرا.

بەڕێز کاکەرەش نقشبندی:

٢ـ ان لايكون محكوماً بجناية غير سياسية او بجنحة مخلة بالشرف.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو بەڕێزانەی خاڵی دووەم لە ماددەی پێنجەم بەو شێوەیەی کە خوێندرایەوە پەسەند دەکەن با دەستیان بەرز بکەنەوە، کێ پەسەندی ناکات؟ خاڵی دووەم بە گشتی دەنگ پەسەند کرا.

بەڕێز کاکەرەش نقشبندی:

٣ـ أن يمتهن الزراعة كمهنة رئيسية له بقطاعيها النباتي والحيواني وهم:

أـ الذين وزعت عليهم أراضي الاصلاح الزراعي.

ب ـ المستأجرون(وهم الذين خصصت لهم الأرض لقاء أجر).

ج ـ الفلاحون والعمال الزراعيون ضمن إطار عمل الاتحاد.

د ـ خريجو الإعداديات والمعاهد الزراعية من المتفرغين الزراعيين غير الملتزمين بأعمال أخرى.

ه ـ اصحاب الملكيات الخاصة التي لا تتجاوز مساحتها عن حدود التوزيع المقررة في قوانين الاصلاح الدراعي.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

پێش ئەوەی بیخەینە دەنگدانەوە دوو پرسیارمان هەیە،یەکەم (٣ـ أن يمتهن الزراعة كمهنة رئيسية له بقطاعيها النباتي والحيواني يان النباتي او الحيواني).

ئەوە یەکیان کە دەڵێ(خريجو الإعداديات والمعاهد الزراعية من المتفرغين الزراعيين غير الملتزمين بأعمال أخرى) ئێمە دەرچووی کۆلیژی کشتوکاڵمان هەیە موتەفەرغە.

بەڕێز: د. لطيف محمود بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

موتەفەرغینی زراعی باس بکرێ، لەبەر ئەوەی زۆر لە دکتۆرانی بەیتەری دەرچوانی

ئامادەییەکانی تەندروستی ئاژەڵی موتەفەرغی زراعیین ، تەو حاڵەتە شمولیان ناکات،سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بکرێتە (خریجو الإعدادیات والمعاهد والكليات الزراعية من المتفرغين الزراعيين...) ئەو کاتە دەتواندرێ بخرێستە ئەو بابەوە .

بەڕێز: د. لطیف محمود بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دوو کۆلیژی جیان، ئەگەر ساخ بکرێتەوە باشترە . لەبەر ئەوەی ئەوانە محروم دەبن، ئەگەر بگوترێ (والمتفرغين الزراعيين).

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

دەتوانن بڵێین (المتفرغون الزراعيون من خريجي الإعداديات والمعاهد والكليات الزراعية...) (والمتفرغين الزراعيين)کافیە، ئەو برگەی شێخ رەقیبیش باسی کرد چارەیەکی بۆ بدۆزنەوە ئەویش نەقصێکە، خاڵی سێیەم دووبارە بخوێنەوە تاکو بیخەینە دەنگدانەوە.

بەڕێز کاکەرەش نقشبەندی:

٣ـ أن يمتهن الزراعة كمهنة رئيسية له بقطاعيها النباتي أو الحيواني وهم:
أـ الذين وزعت عليهم أراضي الاصلاح الزراعي.
ب ـ المستأجرون(وهم الذين خصصت لهم الأرض لقاء أجر والفلاحون العاملون على اساس العلاقة الزراعية).
ج ـ الفلاحون والعمال الزراعيون ضمن إطار عمل الاتحاد .
دـ المتفرغين الزراعيين غير الملتزمين بمهن أخرى.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک شێخ یەحیا فەرموو.

بەڕێز یحیی محمد عبدالکریم بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دوو تێبینیم هەیە، یەکەم ئەو مەرجانە هەموو لەسەر رووەکیە، ئاژەڵی تێدا نییە، کابرا پرۆژەیەکی مێش هەنگوینی هەیە ئەو چ حەلێکی هەیە، ئەوە یەک. دووەم لەسەر ئەو پارچە زەویەی کە کاک شێخ رەقیب هەیەتی ، کاک شێخ رەقیب خۆی پێ جوتیارە هەر بۆ بەبیر هێنانەوەیەک، من پارچە زەویەکم هەیە ١٢٠ دۆنمە داوەمە بە کرێ بە جوتیارێک دەمەوێ هەم خۆم هەم ئەویش بە جوتیار دابندرێ، واتا دوو بەش مەواد وەردەگرێ لە جەمعیەی فەلاحی لەسەر یەک پارچە زەوی، حەزم کرد وەکو تێبینیەک ئەوە بڵێم داوای لێبوردن دەکەم.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

جا لە داهاتوودا بە پێی پارچە زەوی مەواد دابەش دەکرێ، بەپێی ئەندامیەتی نا،کاک شێروان فەرموو.

بەڕێز شێروان ناصح حیدری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی کاکەرەش فەرمووی پەیوەندی زراعی تا رادەیەک وارده وبەلام بەرامبەر بە بەشێ بەرای من وارد نییە، لەبەر ئەوەی ئەمڕۆ من نیوە تۆی دەکەم یان سێیەک دەکەم یان چوار یەک دەکەم بەیانی لەگەڵی ناکەم، چۆن صفەتی جوتیاری بدەینێ کە پەیوەندی ساڵێک یان دوو ساڵی لەگەڵ بکەم، بە رای من ئەوەی کاکەرەش ئاماژەی پێدا گێژاوی تێدایە، پەیوەندی زراعی قەیدی ناکات، چونکە ئەو جوتیارە هەر بەردەوام بووە، کە بڕا ئەوە پیشەی کشتوکاڵی نامێنێ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک سعید فەرموو.

بەڕێز محمدسعید احمد یعقوبی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بڕگەی سێ لە ماددەی پێنجەم دەڵێ(٣- أن يمتهن الزراعة كمهنة رئيسية له بقطاعيها النباتي اوالحيواني وهم:) بۆ نمونە کەسانێک هەن لە هەولێر خاوەنی ٥٠ کێڵگەی دەواجنە، خاوەنی ٦ یان ٧ هەزار دۆنم زەوی کشتوکاڵیە، بۆ ئەغراضی زراعی بەکاری دێنێ و بەکرێ گرتوویەتی، باشە چۆن دەبێ بە جوتیار دابندرێ ؟ لەوانەیە بە سەدان کەس یان جوتیار لە بن دەستی ئەو کار دەکەن، ئەوە یەک .

دوو ئەو حەساسیەتەی کە لەنێوان مەلاک و جوتیار هەیە خۆی بەرای من بە یاسای ئیسلاحی زراعی ئەوە چارە کراوە یاسای ژمارە ٩٠ چارەی کردەوە ئەوەی لە ٣٠٠ پتری هەبێت ئەوەی بە مالیک حساب دەکرێ ، چونکە لە ٣٠٠ کەمتری هەیە بۆیە لێی وەرنەگیرایتەوە، بەلام بۆ بەکرێ گر ئەو حسابەی بۆ نەکراوە، کابرا ٥٠ کارگەی هەیە بەرهەمی ئاژەڵی دەکات، بەرهەمی هێلکە دەکات بەرهەمی گۆشت دەکات، ئەوە بە جوتیار بژمێردرێ! ئەوە نەقصە لە یاساکە، باشە بۆچی بۆ کابرایەکی کرێگرتە ئەو رادە دانەندرێ کە بەرز ترین رادە دابندرێ تاکو بە جوتیار دابندرێ .

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز شێخ رەقیب فەرموو.

بەڕێز ڕەقیب حسین مەلا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێی ناوێ .

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لیژنەی یاسایی وەڵامتان هەیە؟.

بەڕێز کاک ڕەش نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو تێبینیەی کاک شێروان فەرمووی زۆر وارده، لەبەر ئەوەی بابەتی موحاصەصە شتێکی جێگیر نییە ، ئەو ساڵ دەیدرێتێ ساڵێکی تر نای درێتێ، لەسەر بنچینەی پەیوەندی زراعی، ئەو کاتە ئەو پەیوەندیە کۆتایی دێت کاتێ مەلاک ئیسپات دەکات کە جوتیار زەوی ئیسلاح زراعی وەرگرتووە، بەگوێرەی یاسا ئەو پەیوەندیە بەردەوامە تاکو ئەو کاتە بۆیە تەرکیز بکەینە سەری و بڵێین (المستأجرون وهم الذين خصصت لهم الأرض لقاء أجر والفلاحون العاملون على اساس العلاقة الزراعية) نەک لەسەر موحاصەصە لەبەر ئەوەی کاتیەو دەروات.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

جارێکی تر هەمووی بخوێنەوە، بۆ تێبینیەکەی کاک سەعید وەڵامتان هەیە ئایە رادە بۆروبەری زەویەکەی دادەندرێ یان نا؟.

بەڕێز کاک ڕەش نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەکرێ گرتەکان لەگەڵ زەوی ئیسلاحی زراعیە وەکو کاک شێخ ڕەقیب فەرمووی موستەئجرون موتەعاقدینن، گرێبەستەکان بەگوێرەی رووبەری زەویە لە چوارچێوەی یەکەی دابەش وەکو عەرزم کردن چۆن دابەش موتەفاوتە لە هەندێ شوێن، تەعاقودیش موتەفاوتە ، جێ هەی ٤٠ دۆنمە جێ هەیە ٥٠ دۆنمە ، بەس عقودەکان بەگوێرەی ئەو روبەرانەن دیارە سەبارەت بە بەکرێگرتەی ئیسلاحی زراعی رووبەری گەورە نییە ، لەهەموو بارێکەوە لە یەکەی دابەشکردن دەرناچێ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

دەفەرموون جارێکی تر بیخوێننەوە.

بەڕێز کاک ڕەش نقشبەندی:

٣ـ أن يمتهن الزراعة كمهنة رئيسية له بقطاعيها النباتي اوالحيواني وهم:

أـ الذين وزعت عليهم أراضي الاصلاح الزراعي.

ب ـ المستأجرون(وهم الذين خصصت لهم الأرض لقاء أجر و الفلاحون العاملون على اساس

العلاقة الزراعية).

ج ـ الفلاحون والعمال الزراعيون ضمن إطار عمل الاتحاد.

د ـ المتفرغين الزراعيين غير الملتزمين بالمهن الاخرى.

ه ـ اصحاب الملكيات الخاصة التي لا تتجاوز مساحتها عن حدود التوزيع المقرر في قوانين الاصلاح الزراعي.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو بەڕێزانەی خاڵی سێیەم له ماددەی پێنجەم بەو شێوەیەی که خوێندرایەوە پەسەند دەکەن با دەستیان بەرز بکەنەوە، کێ پەسەندی ناکات؟ خاڵی سێیەم بە گشتی دەنگ پەسەند کرا.

بەڕێز کاکەرەش نقشبەندی:

٤ـ أن لايقل عمره عن (١٦)سنة.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لێرە دوو را هەیە یەکێ دەڵێ ١٦ ئەوەی تر دەڵێ ١٨

ئەو بەڕێزانەی له خاڵی چوارەم (١٦)ساڵ پەسەند دەکەن با دەستیان بەرز بکەنەوە،ئەو بەڕێزانەی (١٨) ساڵ پەسەند دەکەن؟ له خاڵی چوارەم سێ ئەندام ١٨ ساڵ پەسەند دەکەن بۆیە بە زۆرینەی دەنگ (١٦) ساڵ پەسەند کرا.

بەڕێز کاکەرەش نقشبەندی:

٥ـ أن يكون من سكنة المنطقة التي تقع فيها الارض أو المشروع الزراعي.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لێرەش زۆر گفتوگۆی لەسەر کرا کە مەرج نییە لەو ناوچەیە بێت کەزەویەکەی تێدایە لەوانەیە خۆی لەشوێنێک بژی و زەویەکەی لە شوێنێکی تر بێت، ئەوە رای لیژنەی یاسا و لیژنەی کشتوکاڵیشە لە هەمان کاتدا.

ئەو بەڕێزانەی لەگەڵ ئەوەدان کە برگەی پێنجەم لەماددەی پێنجەم لابدرێ با دەستیان بەرز بکەنەوە، کێ لەگەڵ ئەمە نییە؟ بە زۆرینەی دەنگ برگەی پێنجەم لەغوو بوو،

هەموو ماددە پێنجەم دەخەمە دەنگ دانەوە، کێ ماددەی پێنجەم پەسەند دەکات، کێ پەسەندی ناکات؟ بە گشتی دەنگ ماددەی پێنجەم پەسەندی کرا.

بەڕێز سفر محمد حسین:

٢ـ الانتماء

المادة السادسة:

١ـ يكون الانتماء الى الاتحاد عن طريق طلب تحريري الى لجانه معززاً بالوثائق المطلوبة.

٢ـ تقدم طلبات الانتماء الى لجان القرى والنواحي ترفع الى لجنة القضاء ويجب البت فيها

خلال(١٥)يوماً من تأريخ تسجيل الطلب وفي حالة انقضاء المدة المذكورة دون البت فإن طلب الانتماء يعتبر مقبولاً.

٣ـ لجنة القضاء واللجان الأعلى ـ لها الحق في رد طلب الانتماء بقرار مسبب ولصاحب الطلب الطعن في قرار الرد امام محكمة تمييز الاقليم خلال(٣٠)يوماً من تأريخ التبلغ به ويعتبر قرار المحكمة باتاً.

٤ـ رسم انتماء العضو للاتحاد هو(٢٥)ديناراً(خمسة وعشرون ديناراً).

٥ـ رسم الاشتراك السنوي يكون (٢٠)ديناراً بشرط ان يدفع الى الاتحاد سنوياً قبل انتهاء شهر شباط. وإذا تأخر الدفع عن الموعد المحدد فأن العضو يتحمل غرامة اضافية تعادل (٥٠٪)من رسم الاشتراك السنوي. وفي حالة التأخر عن الدفع لمدة ثلاث سنوات متتالية دون عذر مشروع فأنه يفقد صفة العضوية.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

تكايە كە دەیخوێننەوە بە وردی بیخوێنەوە چونكە تۆمار دەكرێ و دەنوسرێتەوە، توشی ئیشكالاتی هونەری دەبین لە چاپكردندا، لەسەر خۆ بیخوێنەوە مەرج نییە زوو بێت كاتمان هەیە، لیژنەی یاسایی راتان تكایە .

بەڕێز كاكەڕەش نقشبندی:

تەنها لەسەر برگەی یەكەم رامان وایە پێویستە وشەی (فرع)زیاد بكەین، (١ـ يكون الانتماء الى الاتحاد عن طريق طلب تحريري الى الفرع او لجانه معززاً بالوثائق المطلوبة.).

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

رای لیژنەی دارایی تكایە .

بەڕێز جمیل عبدی سندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

رامان وایە دەقی ماددەكە وەكو خۆی بمێنێتەوە، چونكە مەركەزی پارێزگا مەركەزی قەزای تێدایە، لیژنەی قەزا لە دهۆكیش دەبێت و لە هەولیریش دەبێت لە سلێمانیش دەبێ، لەبەر ئەوەی وەكو خۆی بمینێت لیژنەی فەرع سەرپەرشتی دەكات پێویست ناكات دەبێتە لیجانی سەرەكی ،گەر تەنها هی قەزا زیاد بكرێ باشە بەس هی پارێزگا نا، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

لیژنەی كشتوكاڵ راتان تكایە.

بەڕێز د. لطیف بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە رامان وایە برگەی یەکەم بەم شێوەیە دابڕێژرێتەوە باشترە (یکون الانتماء الی الاتحاد عن طریق تقدیم طلب تحریري الی فروع الاتحاد اولجانه ....)سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو بەڕێزانەی تێبینیان هەیە دەستیان بەرز بکەنەوە، کاک سەعید فەرموو.

بەڕێز سعید احمد یعقوبی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بەوەی بڕگە (٣) دەڵێ (لها الحق في رد طلب الانتماء بقرار مسبب ولصاحب الطلب الطعن في قرار الرد امام محکمة تمییز الاقلیم) بە رای من بەرامبەر بە دادگای تەمیز نەبێت، لە بەرامبەر دادگای بەدائەی موقعی زەویەکەی بێت، بۆچی جوتیارێک لە زاخۆ یان لە سنورەکان داواکاری پێشکەش دەکات بۆ چونە ریزی جەمعیە پێی بگوترێ دەبێ بێیتە دادگای تەمیز؟ بە بڕوای من لە دادگای بیدائە چارە بکرێ ئەگەر اعتراض هەبوو رای لە بڕیارەکە نەبوو ئەوجا تەمیز بکرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

وەڵامتان هەیە؟ فەرموو بەڕێز کاکەرەش.

بەڕێز کاکەرەش نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

موعتادە بەرزترین دەسەڵاتی قەزائیە کە دادگای تەمیزە بۆ بابەتی لەم جۆرە لە موقعی زەویەکە دەربچین باشترە و بێتە دادگای تەمیز بەرزترین دەسەڵاتە لەوێ داوای پێشکەش بکات ئەگەر پێیان مەعقول بوو مستەمسەکاتی خۆی پێشکەش کرد بڕیاریشی باتتە ، ووشەی باتتیشمان هەر بۆیە بە کار هێناوە تاکو خاضعی راست کردنەوەی بڕیار نەبێت و بەزوو ترین کات چاک بێ، بۆیە تەمیز باشترە لە هەموو سەندیکاکانیش هەر تەمیز بووە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سەبارەت بە ماددەی شەشەم دوو پێشنیار هەیە یەکیان ئەوەیە کە لە خاڵی یەکەم(یکون الانتماء الی الاتحاد عن طریق طلب تحریري الی لجانە معززاً بالوثائق المطلوبة.) رایەکیان دەڵێ(لجان) بەتەنها کفایەتە، ئەوەی تریان دەڵێ (فروع او لجانە)، ئەو بەڕێزانەی ئەوە پەسەند دەکەن کە فروع زیاد بکرێتە سەری با دەستیان بەرز بکەنەوە، کێ پەسەندی ناکات؟ بە زۆرینەی دەنگ فروع زیاد دەکرێتە سەری.

ماددەی شەشەم جارێکی تر بخوێنەوە تاکو بیخەینە دەنگ دانەوە.

بەڕێز کاکەڕەش نقشبندی:

المادة السادسة:

١ـ يكون الانتماء الى الاتحاد عن طريق طلب تحريري الى فرع الاتحاد او احدى لجانه معززاً بالوثائق المطلوبة.

٢ـ تقدم طلبات الانتماء الى لجان القرى والنواحي ترفع الى لجنة القضاء ويجب البت فيها خلال(١٥)يوماً من تأريخ تسجيل الطلب وفي حالة انقضاء المدة المذكورة دون البت فإن طلب الانتماء يعتبر مقبولاً.

٣ـ لجنة القضاء واللجان الأعلى ـ لها الحق في رد طلب الانتماء بقرار مسبب ولصاحب الطلب الطعن في قرار الرد امام محكمة تمييز الاقليم خلال(٣٠)يوماً من تأريخ التبلغ به ويعتبر قرار المحكمة باتاً.

٤ـ رسم انتماء العضو للاتحاد هو(٢٥)ديناراً(خمسة وعشرون ديناراً).

٥ـ رسم الاشتراك السنوي يكون (٢٠)ديناراً بشرط ان يدفع الى الاتحاد سنوياً قبل انتهاء شهر شباط. وإذا تأخر الدفع عن الموعد المحدد فأن العضو يتحمل غرامة اضافية تعادل (٥٠٪)من رسم الاشتراك السنوي. وفي حالة التأخر عن الدفع لمدة ثلاث سنوات متتالية دون عذر مشروع فأنه يفقد صفة العضوية.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کەوا ماددەی«٦» بەو شێوەیەی کە خوێنرایەوە پەسەند دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟، کەواتە ماددەی «٦» بە زۆربەی دەنگ وەرگیرا، ماددەی «٧» فەرموو.

بەڕێز سفر محمد حسین:

الفصل الثالث

التشكيل

المادة السابعة:

يتشكل الاتحاد من:

١ـ لجان القرى.

٢ـ لجان النواحي.

٣ـ لجان الأقضية.

٤ـ لجان الفروع في المحافظات.

٥ـ اللجنة الانضباطية.

٦ـ المكتب التنفيذي.
٧ـ المؤتمر.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی یاسایی، فەرموو.

بەڕێز كاكەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

تەنها لە برگەی «٤»دا هاتووە «لجان الفروع» خۆی ئەگەر بوترێت:« الفروع في المحافظات» ئەویش لەبەر ئەوەی هەمئاهەنگی هەبێت لەگەڵ ماددەی «١»دا، جا بۆیە پێویستە لابرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی دارایی فەرموو.

بەڕێز جمیل عبدی سندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەڵ دەقی ماددەكەداین، لەگەڵ تێبینییەكەی لیژنەی یاسایی، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی كشتوكاڵی، فەرموو.

بەڕێز د.لطیف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

بەرای ئێمە لە برگەی«٤»دا «لجان» هەڵگیرێت و، بەم شێوەیە دابڕێژرێتەوە (٤ـ فروع الاتحاد في المحافظات)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

ئەو ئەندامە بەڕێزانەی تێبینییان هەیە تكایە دەستیان بەرزكەنەوە، كەس تێبینی نییە، تكایە ماددەی «٧» لەگەڵ ئەو هەمواركردنەی لیژنەی یاسایی بخوێننەوە تاوەكو بیخەینە دەنگدانەوە، فەرموو.

بەڕێز كاكەرەش محمد نقشبندی:

الفصل الثالث

التشكيل

المادة السابعة:

يتشكل الاتحاد من:

١ـ لجان القرى.
٢ـ لجان النواحي.
٣ـ لجان الأقضية.
٤ـ فروع الاتحاد في المحافظات.
٥ـ اللجنة الانضباطية.
٦ـ المكتب التنفيذي.
٧ـ المؤتمر.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کێ لەگەڵ ماددەی «٧»دایە بەو شێوەیەی کە خوێنرایەوە؟.. سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟، کەواتە بە گشتی دەنگ پەسەند کرا، دێینە سەر ماددەی «٨»، فەرموو.

بەڕێز سفر محمد حسین:

المادة الثامنة:

تشكل لجنة القرية من ثلاثة اعضاء وعضو احتياط. تنتخب من قبل أعضاء الاتحاد في حدود القرية كل ثلاث سنوات مرة واحدة بشرط ان لايقل عدد أعضاء الاتحاد في حدود القرية عن(٣٠)فلاحاً واذا لم يتوفر العدد المطلوب في القرية الواحدة يشترك فلاحو قريتين او اكثر لإكمال عدد(٣٠)فلاحاً لغرض انتخاب لجنة واحدة.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ڕای لیژنەی یاسایی، فەرموو.

بەڕێز کاکەڕەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەکە زۆر ڕێکە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ڕای لیژنەی دارایی، فەرموو.

بەڕێز جمیل عبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە پشتگیری لە ماددەکە دەکەین، ئەویش لەبەر ئەوەی لە ماددەی پێشوو تر لیژنەی گوندەکان دانرا، بۆیە ئێمە ئێستا ناتوانین بڵێین هەڵگیرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، ڕای لیژنەی کشتوکاڵی، فەرموو.

بەڕێز د.لطیف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە تێبینیمان لەسەر ماددەکە نییە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، ئەو بەڕێزانەی تێبینییان لەسەر ماددەکە هەیە تکایە دەستیان بەرز کەنەوە، د.رزگار فەرموو.

بەڕێز قاسم محمد قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەرچەندە جارێکی تریش من ئاماژەم بۆی کردووە کە جووتیار بڕبڕەی پشتی ئابووری ئێمەیە، هەرچەندە هاوکاری و بایەخی پێ بدرێت ئەوەندە باشترە، لەبەر ئەوە من بە باشتری دەزانم کەوا ئەو ژمارە «٣٠» زۆرە و، ئەگەر بکرێت بە «٢٠» باشترە و خزمەتی جووتیار زیاتر دەکات، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، هیچ تێبینییەکی تر نییە، لیژنەی یاسایی ولاّمتان هەیە؟، فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

«٣٠» ژمارەیەکی کەمە، بەتایبەتی ئەو گوندانەی کەوا ژمارەی جووتیارەکانیان کەمە زۆر لە یەک نزیکن، جا بۆیە دوو، یا سێ گوند بە یەکەوە کۆ دەبنەوە و لیژنەیەک پێک دێنن، جا بە رای ئێمە «٣٠» ژمارەیەکی زۆر نییە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە ماددەی «٨»بەو شێوەیەی خوێنرایەوە پەسەند دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟، کەواتە بە ماددەی «٨» بەگشتی دەنگ پەسەند کرا، ماددەی «٩»، فەرموو.

بەڕێز سفر محمد حسین:

المادة التاسعة:

لجنة الناحية: تشكل من ثلاثة أعضاء وعضو احتياط تنتخب من قبل رؤساء لجان القرى كل ثلاث سنوات مرة واحدة وتنتخب اللجنة رئيساً لها من بين أعضائها.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی یاسایی، فەرموو.

بەڕێز كــاكـــەرەش مـــحـــمـــد نقـــشـــبندی:

بـەڕێـز ســـــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن .

لەگەڵ دەقی ماددەکەداین، سوپاس.

بـەڕێـز ســـــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن :

رای لیژنەی دارایی، فەرموو.

بـەڕێز جـــمـــــیل عـــــبــــدی سندی:

بـەڕێـز ســـــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن .

پشتگیریی لە ماددەکە دەکەین، سوپاس.

بـەڕێـز ســـــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن :

سوپاس، رای لیژنەی کشتوکاڵی فەرموو.

بـەڕێـز د.لـطـیـف مـــحـــمـــود برزنجی:

بـەڕێـز ســـــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن .

ئێمە هیچ تێبینییەکمان لەسەر ماددەکە نییە، سوپاس.

بـەڕێـز ســـــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن :

سوپاس، ئەو بەڕێزانەی تێبینییان هەیە لەسەر ماددەکە دەستیان بەرزکەنەوە، نییە، کەواتە ئەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ماددەی «٩»دایە بەو شێوەیەی خوێنرایەوە؟.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟، کەواتە بەگشتی دەنگ پەسەند کرا، ماددەی «١٠»، فەرموو.

بـەڕێز ســـــفـــر مـــحـــمـــد حـــسین:

المادة العاشرة:

لجنة القضاء: تشكل لجنة القضاء من ثلاثة أعضاء وعضوين احتياط وتنتخب من قبل لجان النواحي كل ثلاث سنوات مرة واحدة وتنتخب اللجنة رئيساً لها من بين أعضائها.

بـەڕێـز ســـــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن :

سوپاس، رای لیژنەی یاسایی تکایە، فەرموو.

بەڕێز كــاكـــەرەش مـــحـــمـــد نقـــشـــبندی:

بـەڕێـز ســـــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن.

ماددەکە زۆر ئاسایی هاتووە، سوپاس.

بـەڕێـز ســـــەرۆكـی ئـەنجـــــومـــــەن:

سوپاس، رای لیژنەی دارایی، فەرموو.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەڵ ماددەکەداین، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی کشتوکاڵی، فەرموو.

بەڕێز د.لطیف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هیچ تێبینییەکمان نییە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

داوا لەو بەڕێزانە دەکەین کە تێبینییان هەیە دەستیان بەرزکەنەوە، بەڕێز کاک یۆنادم یوسف کنا، فەرموو.

بەڕێز یۆنادم یوسف کنا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تەنها تێبینییەکم هەیە، کە ئەویش «٣» ئەندام بۆ لیژنەی قەزا زۆر کەمە، چونکە قەزا گەورەیە، ئەگەر بکرێت بە «٥» باشترە، چونکە ئەگەر یەکێکیان گرفتێکی هەبوو، یا نەخۆش بوو، ئەمێننەوە «٢»ئەندام، بەڵام ئەگەر «٥» بن ئەوە هیچ کرفتێک نییە، ئەگەر یەکێکیان ئامادە نەبێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، لیژنەی یاسایی فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

خۆی ئەو «٣» ئەندامە بۆ لیژنەی قەزا بەسە، چونکە «٢» ئەندامی یەدەگ هەیە و، هەر کاتێ یەکێک لەو ئەندامانە ئامادە نەبوو ئەوە یەکێک لەو یەدەگانە جێگای ئەگرێتەوە و، ئەبنەوە بە «٣» ئەندام، بەتایبەتی لیژنەی قەزاش هەر لیژنەیەک ئیختساسی خۆی هەیە، لە ناحیە و لە گوندەکانیش هەیە، جا کێشەیان کەمتر دەبێت، بۆیە ئەو «٣» ئەندامە ژمارەیان باشە و زیاد نییە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کەواتە پێشنیارەکە ئەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ئەوەدایە کە ئەندامانی لیژنەی قەزا لە «٣»

ئەندام پێک بێت؟..سوپاس.. کێ لەگەڵ ئەوەدایە کە لیژنەی قەزا لە «٥» ئەندام پێک بێت؟، کەواتە لە «٣» ئەندام پێک بێت، ئێستا ماددەی «١٠» ئەخەینە دەنگدانەوە، تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە ماددەی «١٠» پەسەند ئەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟، کەواتە ماددەی «١٠» بە گشتی دەنگ پەسەند کرا، ماددەی «١١» فەرموو.

بەڕێز سفر محمد حسین:

المادة الحادية عشرة:

واجبات وصلاحيات لجان(القرية، الناحية، القضاء):

١ـ تنفيذ قرارات وتوصيات اللجان الاعلى منها.

٢ـ المساهمة في معالجة مشاكل الفلاحين ومعوقاتها بالاتفاق والتنسيق مع الدوائر والمؤسسات الرسمية.

٣ـ رفع المقترحات الخاصة بتطوير مناطقها الى الجهات الحكومية ذات العلاقة.

٤ـ توجيه الرسائل والكتب الى المنظمات والمؤسسات الرسمية كل لجنة ضمن منطقتها.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی یاسایی، فەرموو.

بەڕێز کاکەڕەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەڵ ماددەکەداین، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی دارایی، فەرموو.

بەڕێز جمیل عبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە پێشتر داوای هەڵگرتنی لیژنەی گوندمان کرد ئەوەیش بۆ ئەوەی ئیزدواجیەت دروست نەبێت و، گرفتی دارایش روو نەدات، ئێستا برگەی«٤»دەڵێت: (٤ـ توجيه الرسائل والكتب الى المنظمات والمؤسسات الرسمية كل لجنة ضمن منطقتها.)، کەواتە هەر لیژنەیەکی گوندەکانیش مافی هەیە کەوا پۆست بۆ ئەو شوێنانەی کە دیاری کراوە ئاراستە بکات، ئەوە لە ناحیەوە، ئەبینین لێرەدا ئیزدواجیەت دروست دەبێت، لیژنەی یاسا چۆن ئەم ئیشکالە چارەسەر دەکات؟!، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی کشتوکاڵ، فەرموو.

بەڕێز د.لطیف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە هیچ تێبینییەکمان نییە لەسەر ئەم ماددەیە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، هیچ تێبینییەک هەیە لەسەر ئەم ماددەیە؟، نییە، لیژنەی یاسا ولآمتان هەیە، فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەگەر مؤسەسەیەک لە گوندێک هەبێت، ئەوە لیژنەی گوندەکە پۆستەی ئاراستەی مؤسەساتی ناحیە ناکات، بەڵکو هەر لە جێگای خۆیان، بۆ نموونە ئەندازیارێکی موقیم کێڵگەیەکی کشتوکاڵی لە گوندێک دەکات، ئەگەر پێویستییان پێ هەبێت ئەوە لە لیژنەکەوە نووسراوێکی بۆ دەنووسێت، چونکە دەڵێت: (کل ضمن منطقتها)، کەواتە گوند سەبارەت بە ناوچەی خۆی دەبێت، هەروەها ناحیەو قەزاش، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کەواتە ماددەکە ئەخەینە دەنگدانەوە، تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە ماددەی «١١» پەسەند دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات، ماددەی «١١» بەگشتی دەنگ پەسەند کرا، دێینە سەر ماددەی «١٢»، فەرموو.

بەڕێز سفر محمد حسین:

المادة الثانية عشرة:

تتألف لجنة الفرع في المحافظة من خمسة أعضاء وعضوين احتياط و تنتخب كل ثلاث سنوات مرة واحدة من قبل لجان الأقضية ورؤساء لجان النواحي وتنتخب لجنة المحافظة من بين اعضائها الرئيس ونائبه والمسؤول المالي.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی یاسایی، فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

زۆرجار ماددە هەموار دەکەین کەچی پاشان ناخوێنرێتەوە، بەرای ئێمە (يتألف الفرع في المحافظة من خمسة أعضاء وعضوين احتياط و تنتخب كل ثلاث سنوات مرة واحدة من قبل لجان الأقضية ورؤساء لجان النواحي وتنتخب لجنة المحافظة من بين اعضائها الرئيس ونائبه والمسؤول المالي.)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، بەڵام «لجنە» ڕێکترە، فەرموو.

بەڕێز د.لطیف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە ماددەی «٧»دا بڕگەی لیژنەکانمان هەڵگرت و، کردمان بە «فروع الاتحاد في المحافظات» و دەنگدانیشمان لەسەری کرد، جا ئەگەر ئێستا لێرە ئەو لیژنانە، یا ئەو فەرعانە ڕاست کەینەوە، ئەبێتە ڕکابەرێک لەگەڵ ماددەی «٧»دا، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

خۆی «فرع»هەموو فەرعەکان دەگرێتەوە، کە وتت «٥»کەس ئەو کاتە دەستەی گشتی هەمووی دەگرێتەوە، یا «لجنە الفرع» و هیچ ڕکابەرێک نابینین و، ئەمە ئەو لیژنەیە دیاری دەکات کە ئیش دەکات، چونکە کە دەڵێی «٥» کەس واتا لیژنەیە، ئەمە هیچ گۆڕانکارییەک دروست ناکات، فەرموو.

بەڕێز کاک ڕەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بابەتەکە لێرەدا دەگۆڕێت، چونکە «فرع» جیاوازە، ئەوەی کە جەنابت دەیفەرموویت ئەوە «المکتب التنفیذي»یە، چونکە مەکتەبی تەنفیزی سەرپەرشتی هەمووی دەکات، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

هەر لیژنەیەک هەیە بە «فرع» دەژمێردرێ، ئەگەر بکرێت بە «هیئە الفرع» باشترە، کاک د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی پێشوو زۆر بە ئاسایی ڕۆیشت، لەوێ گوند و ناحیە و قەزا لیژنە هەبوو، بەڵام لێرە «فرع»ە، جا پێویست ناکات ناوی «لجنە الفرع»بێت، چونکە لێرە ئەو ئەندامانەن کە سەرپەرشتی ئیشەکە دەکەن، جا ناوی «هیئە»بێت، یا «لجنە» جاوازی نییە، بەڵام ئەبێت بوترێت «لجنە»، چونکە ئەو دەستەیەی کە سەرپەشتی ئیشەکان دەکات ئەبێت دەستەیەک بێت، لێرە «فرع»ە و لە پارێزگادایە، بۆیە دەبێت دەستەیەک بێت، جا «لجنە» یا «هیئە» دادەنێن ئەوە ئاساییە و، ڕکابەریش لەگەڵ ماددەی «٧»دا ناکات، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک شێروان فەرموو.

بەڕێز شـــێـــروان نـاصح حـــیـــدری:

بەڕێز ســــەرۆکـی ئـەنجـــومـــەن.

کە «هیئە»مان دانا واتا «الهیئة الاداریة للفرع» جیاوازی دەکات لە نێوان «فرع» و «لجنە»کان، بۆیە «هیئە» لە جێگای خۆبەتی و نوێنەرایەتی «فرع»یش دەکات، سوپاس.

بەڕێز ســــەرۆکـی ئـەنجـــومـــەن:

سوپاس، جارێکی تر بیخوێننەوە، فەرموو.

بەڕێز کـــاکـــەرەش مـــحـــمـــد نقـــشـــبندی:

المادة الثانیة عشرة:

تتألف هیئة الفرع في المحافظة من خمسة أعضاء وعضوین احتیاط و تنتخب کل ثلاث سنوات مرة واحدة من قبل لجان الأقضیة ورؤساء لجان النواحي وتنتخب لجنة المحافظة من بین اعضائها الرئیس ونائبه والمسؤول المالي.

بەڕێز ســــەرۆکـی ئـەنجـــومـــەن:

سوپاس، د.لطیف فەرموو.

بەڕێز د.لـطـیـف مـــحـــمـــود بـرزنجی:

بەڕێز ســــەرۆکـی ئـەنجـــومـــەن.

لە پێشەکییەکەدا کردمان بە «هیئە الفرع»، دەبێت «تنتخب لجنة المحافظة»ش بکرێت بە «تنتخب الهیئة من بین أعضائها»، سوپاس.

بەڕێز ســــەرۆکـی ئـەنجـــومـــەن:

سوپاس، تکایە جارێکی تر بە وردی بخوێنرێتەوە، فەرموو.

بەڕێز کـــاکـــەرەش مـــحـــمـــد نقـــشـــبندی:

المادة الثانیة عشرة:

تتألف هیئة الفرع في المحافظة من خمسة أعضاء وعضوین احتیاط و تنتخب کل ثلاث سنوات مرة واحدة من قبل لجان الأقضیة ورؤساء لجان النواحي وتنتخب الهیئة من بین اعضائها الرئیس ونائبه والمسؤول المالي.

بەڕێز ســــەرۆکـی ئـەنجـــومـــەن:

سوپاس، تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە ماددەی «١٢» پەسەند دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.. سوپاس.. ئەو بەڕێزانەی پەسەندی ناکەن.. کەواتە ماددەی «١٢» بەگشتی دەنگ پەسەند کرا، ماددەی «١٣» فەرموو.

بەڕێز سـفـر محـمـد حـسـين:

المادة الثالثة عشرة:

صلاحيات لجان الفرع(لجنة المحافظة) هي:

١ـ تنفيذ قرارات وتوصيات المؤتمر والمكتب التنفيذي.

٢ـ تعيين المستخدمين العاملين في الفرع.

٣ـ انتخاب من يمثل الاتحاد في اللجان الرسمية ضمن حدود المحافظة.

٤ـ تقديم المقترحات والتوصيات الخاصة بأمور الفرع الى المكتب التنفيذي لإقرارها.

٥ـ صرف المبالغ اللازمة لأعمال الفرع ضمن موازنتها المالية.

٦ـ ممارسة الصلاحيات الممنوحة لها من قبل المكتب التنفيذي وتنظيم الهويات للأعضاء وفق تعليمات المكتب التنفيذي.

بەڕێز سـەرۆکی ئـەنجـومـەن:

سوپاس، رای لیژنەی یاسایی، فەرموو.

بەڕێز کـاکـەرەش مـحـمـد نقـشـبندی:

بەڕێز سـەرۆکی ئـەنجـومـەن.

ماددەکە ئاساییە، سوپاس.

بەڕێز سـەرۆکی ئـەنجـومـەن:

سوپاس، رای لیژنەی دارایی، فەرموو.

بەڕێز جـمـیل عـبـدی سندی:

بەڕێز سـەرۆکی ئـەنجـومـەن.

پشتگیری لە ماددەکە دەکەین، سوپاس.

بەڕێز سـەرۆکی ئـەنجـومـەن:

سوپاس، رای لیژنەی کشتوکاڵی، فەرموو.

بەڕێز د.لطیف مـحـمـود برزنجی:

بەڕێز سـەرۆکی ئـەنجـومـەن.

ئێمە بە چاکی ئەزانین لەبەر ئەوەی کە «فرع» هەڵگیرا، بەم شێوەیە دابڕێژرێتەوە (صلاحيات هيئة الفرع)، لە برگەی«٣»شدا وشەی «الانتخاب» بکرێت بە «تسمیە»، چونکە ناردنی نوێنەرێک پێویست ناکات بە هەڵبژاردن بێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، خۆی «تسمیە» ڕێکترە، بەڵام وا دیارە ویستوویانە جیاوازی هەبێت لەگەڵ ئەو پرۆژەی کە سوودیان لێ وەرگرتووە، کاک شێروان فەرموو.

بەڕێز شێروان ناصح حیدری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

مەسەلەکە ئەگەر هەڵبژاردن بێت، یا «تسمیە» تەنها دیاری کردنە، چونکە لێرە مەبەست لەو «إنتخاب»ە هەڵبژاردن نییە، بە رای ئێمەش «تسمیە» باشترە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، «تسمیە» باشترە، جا جارێکی تر بخوێنرێتەوە، فەرموو.

بەڕێز کاکەڕەش محمد نقشبندی:

المادة الثالثة عشرة:

صلاحيات لجان الفرع(لجنة المحافظة) هي:

١- تنفيذ قرارات وتوصيات المؤتمر والمكتب التنفيذي.

٢- تعيين المستخدمين العاملين في الفرع.

٣- تسمية من يمثل الاتحاد في اللجان الرسمية ضمن حدود المحافظة.

٤- تقديم المقترحات والتوصيات الخاصة بأمور الفرع الى المكتب التنفيذي لإقرارها.

٥- صرف المبالغ اللازمة لأعمال الفرع ضمن موازنتها المالية.

٦- ممارسة الصلاحيات الممنوحة لها من قبل المكتب التنفيذي وتنظيم الهويات للأعضاء وفق تعليمات المكتب التنفيذي.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە ماددەی «١٣»پەسەند دەکەن دەستیان بەرزکەنەوە.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟، کەواتە ماددەی «١٣» بەگشتی دەنگ پەسەند کرا، ماددەی «١٤»، فەرموو.

بەڕێز سفر محمد حسین:

المادة الرابعة عشرة:

تختص لجنة الانضباط بالنظر في الشكاوي المحالة اليها من قبل المكتب التنفيذي والمخالفات المنصوص عليها في هذا القانون وتحكم فيها وفق المبادئ والنصوص الواردة في قانون انضباط

موظفي الدولة. وتتألف هذه اللجنة من ثلاثة أعضاء وعضو احتياط بشرط ان يكونوا من حملة شهادة الإعدادية على الأقل وذات علاقة بالثروة النباتية أو الحيوانية. وتنتخب اللجنة رئيساً لها من بين اعضائها.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی یاسایی، فەرموو.

بەڕێز كاكەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

بەرای ئێمە ئەو «وتحكم فيها وفق المبادئ والنصوص الواردة في قانون إنضباط» هەڵگیرێت و، بەم شێوەی لێ بێت«تختص لجنة الانضباط بالنظر في الشكاوي المحالة اليها من قبل المكتب التنفيذي والمخالفات المنصوص عليها في هذا القانون، وتتألف هذه اللجنة من ثلاثة أعضاء وعضو احتياط بشرط ان يكونوا من حملة شهادة الإعدادية على الأقل وذات علاقة بالثروة النباتية أو الحيوانية. وتنتخب اللجنة رئيساً لها من بين اعضائها.» لەبەر ئەوەی جووتیار هیچ پەیوەندییەكیان بە یاسای ئینزباتی فەرمانبەرانی دەوڵەتەوە نییە، وەكو مووچە برین و دەست لەكار كێشانەوە ئەو جۆرە شتانە، ئەوانە هیچی بەسەر جووتیاردا ناسەپێنرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

ئەو لیژنەی ئینزباتە بۆ جووتیارانە، یا بۆ ئەو فەرمانبەرانەیە كە لەوێ كار دەكەن.

بەڕێز كاكەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

دەقێك هەیە سەبارەت بەو فەرمانبەرانەی كە لەوێ كار دەكەن یاسای ئینزباتی دەوڵەت دەیانگرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی دارایی، فەرموو.

بەڕێز جمیل عبدی سندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

دەقی یاساكە زۆر بە رێكوپێكی هاتووە، بەڵام تێبینیەكمان هەیە، كە ئەویش «(لجنة الانضباط) لم يرد اي نص حول كيفية انتخابها من الضروري ان يتم الانتخاب من قبل المؤتمر أو من قبل رئيس واعضاء المكتب التنفيذي.»، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی کشتوکاڵ، فەرموو.

بەڕێز د.لطیف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە هەمان رای لیژنەی یاساییمان هەیە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، ئەی سەبارەت بە تێبینییەکەی لیژنەی دارایی.

بەڕێز د.لطیف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێبینییەکەی لیژنەی دارایی رێکە، بەڵام پێویستی بە گفتوگۆ هەیە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە تێبینییان هەیە دەستیان بەرزکەنەوە، بەڕێز د.ناصح فەرموو.

بەڕێز د.ناصح غفور رمضان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە ماددەی «٧»دا «اللجنة الانضباطیة» هاتووە، بەڵام روون نەکراوە، تەنها ناوی وتراوە لەو ماددەیەدا، جا ئەم دەقەی ئێستا زۆر ئاساییە، چونکە لە ماددەیەکی پێشتر باسی کراوە، بەڵام کێ دایدەنا و کێ دایناتێت؟، ئەوەیان باس نەکراوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە تێبینییان هەیە دەستیان بەرزکەنەوە، بەڕێز د.رزگار فەرموو.

بەڕێز قاسم محمد قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پرسیارێکم لە لیژنەی یاسایی هەیە، کە دەڵێ هەڵگری بڕوانامەی ئامادەیی بێت، ئایا مەبەستی ئامادەیی گشتییە، یا ئامادەیی کشتوکاڵی؟، چونکە ئەمە پەیوەندی بە کشتوکاڵەوە هەیە ئەبێت زیاتر مەبەستیان ئامادەیی کشتوکاڵی بێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، بەڕێز کاک حمید میران فەرموو.

بەڕێز حمید سلیم میران:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە هیچ جێگایەکدا نەهاتووە کەوا لیژنەی ئینزبات چۆن دادەنرێت، لەبەر ئەوە پێویستە دەقێک هەبێت بۆ دانانی لیژنەکە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، لیژنەی یاسایی، فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

راستە خۆی نەهاتووە، بەڵام لیژنەی ئینزباتی کە بەرزترین دەسەڵاتە لە هەر جێگایەک کە دادەنرێت، سەبارەت بە یەکێتی جووتیاران بەرزترین دەسەڵاتیان مەکتەبی تەنفیزییە، لەبەر ئەوە لە مەکتەبی تەنفیزییەوە دێت، بەڵام بۆ روونکردنەوە ئەو بۆچوونەی کە لیژنەی دارایی بۆی رۆیشتووە بۆچوونێکی رێکە و دەتوانین بڵێین:«تختص لجنة الانضباط بالنظر في الشكاوي المحالة اليها من قبل المكتب التنفيذي والمخالفات المنصوص عليها في هذا القانون، وتتألف هذه اللجنة من ثلاثة أعضاء وعضو احتياط تتم تعينها من قبل المكتب التنفيذي بشرط ان يكونوا من حملة شهادة الإعدادية على الأقل وذات علاقة بالثروة النباتية أو الحيوانية. وتنتخب اللجنة رئيساً لها من بين اعضائها.»، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەگەر بوترێت:«تتألف هذه اللجنة من ثلاثة أعضاء وعضو احتياط يعينون من قبل المكتب التنفيذي بشرط»ئەم شێوەیە باشتر دەبێت، تکایە جارێکی تر بخوێنرێتەوە تاوەکو بیخەینە دەنگدانەوە، فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

المادة الرابعة عشرة:

تختص لجنة الانضباط بالنظر في الشكاوي المحالة اليها من قبل المكتب التنفيذي والمخالفات المنصوص عليها في هذا القانون، وتتألف هذه اللجنة من ثلاثة أعضاء وعضو احتياط بشرط ان يكونوا من حملة شهادة الإعدادية على الأقل وذات علاقة بالثروة النباتية أو الحيوانية.

وتنتخب اللجنة رئيساً لها من بين اعضائها.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کەوا ماددەی «١٤» پەسەند دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟، کەواتە ماددەی «١٤» بە گشتی دەنگ پەسەند کرا، بەڕێزان لێرەدا کۆتایی بە دانیشتنی ئەمڕۆمان دێنین، ڕۆژی چوارشەممە بەردەوام دەبین لەسەر گفتوگۆ کردنی ئەم یاسایە، سبەیش ڕۆژی حکومەتە بەڕێزان وەزیری تەندروستی و وەزیری شارەوانی ئامادە دەبن، جارێکی تریش سوپاستان دەکەین.

فرست أحمد عبدالله
سکرتێری ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

د.ڕۆژ نوری شاوەیس
سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق